Št. 26 (797) Leto XVI
NOVO MESTO, četrtek,
1. julija 1965

DOLENJSKI LIST

DOBRODOŠLI V BREŽICAH!

Odbor za proslavo 20-letnice osvoboditve in občinska turistična zveza v Brežcah prirejata v počastitev dneva borca

TURISTIČNI DAN

s kulturnim in zabavnim programom

na kopališču ob Krki in v zdravilišču Čateške Toplice

3. julija ob 18. uri:

pričetek rajanja na vseh zabaviščih

ob 20.30:

proslava dneva borca na kopališču ob Krki z baklado, ognjemetom in pisanim sprevodom na vodi

— V Čateških Toplicah bodo ves večer igrali zabavni ansambli

4. julija ob 10. uri:

promenadni koncert v Čateških Toplicah

ob 16. uri:

»Kmečka ohcet« na kopališču ob Krki

Prireditelji vabijo vse ljubitelje narave, kopanja, plesa in ljudskih običajev, da preživijo ta dva dneva ob zeleni Krki ali v zdravilišču Čateške Toplice. Za dobro voljo bodo skrbeli zabavni ansambli na vseh zabaviščih. — Gostje bodo postreženi z odličnim cvičkom, bizeljskim vinom in izbranimi specialitetami.

JASNO ZAČRTANA POT

Naneslo je, da slavimo letos dan borca, ki je posvečen človeku — aktivnemu ustvarjalcu revolucije — v posebnih okoliščinah. Pred nami so odgovorne gospodarske naloge, še bolje: čaka nas prava gospodarska revolucija. Ne bojimo se prihodnosti, čeprav jo nekateri slikajo kot črno. Zaupamo v sebe, ker je pred nami jasno začrtana pot; vemo, kaj hočemo doseči in nikdar se nismo ničesar bali. Zaradi posebnih okoliščin naj zamenja letos slavnosti uvodnik beseda o resnih nalogah, ki so pred nami.

Naše gospodarstvo bi radi utrdili, kar pomeni, da bomo morali v bodoče gospodariti samo s tem, kar imamo in kar ustvarimo. V celem nizu ukrepov, ki se obetajo, je devizna reforma, o kateri ljudje toliko govore, samo izhodiščna točka. Vrednost našega dinarja moramo postaviti v pravo sorazmerje proti dolarju ali drugače: proti vrednosti dela po cenah na svetovnem tržišču. To pomeni, da moramo dosedanja očitna nesorazmerja dinarja do mednarodne menjave odpraviti. Dolar je bil po uradnem kurzu lani vreden 750 din, za blago iz uvoza smo ga obračunavali povprečno po 1050 din, za izvoženo blago pa povprečno po 920 din. Ker je bil dolar za nakup uvoženih surovin dražji od onega za blago, ki so ga naša podjetja izvažala in prodajala na tujih tržiščih, smo nastale razlike priznavali podjetjem po zelo kompliciranem premijskem sistemu. Za različne subvencije pri izvozu in uvozu smo lani odšteli nič manj kot 400 milijard dinarjev. Podjetja, ki so prisiljena surovine uvažati, so bila v nezavidljivem položaju v primerjavi s tistimi, ki jim tega ni bilo treba delati. Izvoz ni bil ob takšnem stanju niti najmanj spodbuden. Zdaj bomo subvencije odpravili, dolarju pa priznali dejansko vrednost v dinarjih, ki bo enaka za vse gospodarstvo.

To je izhodiščen ukrep. Ostale mere, ki jih deloma že podvzemamo, deloma pa jih še bomo, so notranje, vse pa so neke vrste varčevanje. — Z investicijskim varčevanjem, ki je več kot potrebno, smo že začeli. Po ekonomskih merah, ki so v rabi v svetu, si lahko najbolj razvito gospodarstvo privošči največ eno četrtino ustvarjenega narodnega dohodka za investicije. Mi pa smo kot srednje razvita država porabili doslej za investicije kar 33 odstot. narodnega dohodka in še polovico od tega smo vgradili v zidove tovarn, namesto v opremo!

Splošna potrošnja (izdatki za šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo državno upravo ter razne javne institucije) je pri nas čez mero velika. Za primerjavo naj bo dovolj tole: v Londonu imajo na področju, kjer živi 1,700.000 ljudi, eno samo občino, v Sloveniji pa imamo za enako število prebivalcev 63 občin s povprečno 85 uslužbenci in celo kopico raznih institucij. Koliko porabimo za funkcionalno delovanje naštetih ustanov, koliko za zdravstvo in socialno varstvo, za šolstvo ter druge namene, je znano — koliko manj pa bi porabili z boljšo organizacijo raznih ustanov in družbenih dejavnosti, pa si lahko mislimo.

Spremembe v strukturi proizvodnje bodo sledile

(Nadaljevanje na 2. str.)

JUTRI: področno posvetovanje predstavnikov SZDL

Jutri dopoldne bo v Novem mestu posvetovanje vodstev Socialistične zveze iz 7 dolenjskih in spodnjeposavskih občin. Na srečanju, katerega se bodo udeležili predstavniki oz. sekretarji občinskih odborov SZDL in nekateri člani izvršnih odborov ObO SZDL, bodo razpravljali o pripravah na nove gospodarske ukrepe, o pripravljanju na občinske konference ter na kongres SZDL Jugoslavije kot na kongres Socialistične zveze Slovenije. Beseda bo tekla tudi o nadaljnjem delu volilnih komisij pri ObO SZDL.

Posvet aktiva ZK v Novem mestu

28 .junija je bil v Novem mestu posvet aktiva Zveze komunistov o gospodarski reformi. Član CK ZKS in predsednik odbora za industrijo in promet v republiški skupščini Stane Dolenc je prisotnim preprosto in v zgoščeni obliki opisal glavne značilnosti in vzroke ter posledice obetajočih se gospodarskih ukrepov, ki jih sprejemamo, da bi ustalili gospodarstvo. Na posvetu je bila posebej podčrtana misel, da bo morala Zveza komunistov v prehodnem obdobju, ko bomo uveljavili nove ukrepe, odigrati pomembno vlogo. O vsebini posveta poročamo v današnjem uvodniku.

Tovariš Tito, vodja naše vseljudske revolucije, med NOB

ZA 4. JULIJ, DAN BORCA, TOVARIŠKO ČESTITAMO VSEM BORCEM, VODITELJEM IN AKTIVISTOM NAŠE REVOLUCIJE, HKRATI PA LEPO POZDRAVLJAMO VSE NAŠE NAROČNIKE, BRALCE IN SODELAVCE!

Uredništvo in uprava
Dolenjskega lista

Hotel v Čateških Toplicah dograjen

Te dni je v Čateških Toplicah na gradbišču novega hotela in restavracije kot v mravljišču: asfaltirajo ceste, polagajo tla, urejajo okolico, pleskajo stene in tudi že čistijo nove prostore, da bo do otvoritve tega velikega objekta vse pripravljeno. — Na sliki: živosrebrna razsvetljava dobiva zadnji premaz.

V Čateških Toplicah bo 10. julija velika slovesnost. Praznovali bodo otvoritev novega hotela z restavracijo in kopališko zgradbo. Za razvoj turizma so ti objekti velikega pomena. V njihovo izgradnjo je bilo do sedaj vloženih 800 milijonov dinarjev.

Novi zdraviliški del je urejen tako, da bo zadovoljen še tako razvajen gost. Vse je pod streho, restavracija, kopališki del in hotelske sobe. Hotel je enonadstropna zgradba s 30 enoposteljnimi in 30 dvoposteljnimi sobami. Vsaka soba ima vse sanitarije, signalne naprave za sobarice in priključek za telefon. Lepo, sodobno opremo je izdelalo podjetje Dekorles iz Brežic.

S hodnikom je hotelski del povezan z restavracijo in s termami. V pokritem delu restavracije je prostora za 250 gostov, v vrtnem delu pa za 450 gostov. V kopališki zgradbi je 12 m dolg in 8 m širok zimski bazen, 12 individualnih kabin s kopalnimi kadmi in dve kabini za podvodno fizioterapijo. Vse je urejeno zelo lično in poskrbljeno je tudi za prezračevanje teh prostorov.

Prvi gostje bodo prišli v Čateške Toplice že pred otvoritvijo. Pričakujejo jih 4. julija. To bodo avstrijski balneologi, strokovnjaki za kopališko zdravljenje, ki bodo prišli v Toplice na povabilo zdravilišča.

Borci iz ISKRE v Dražgošah

Organizacija ZB iz NOV podjetja ISKRA bo letos 4. julija, na dan borca, priredila v počastitev 20-letnice osvoboditve srečanje bivših borcev iz NOV iz vseh ISKRINIH obratov v Dražgošah. Srečanja se bo udeležilo okoli 100 članov ZB.

Izseljenski teden 1965

3. julija (sobota):
Otvoritev izseljenske razstave v avli Slovenske izseljenske matice, Cankarjeva 1/II ob 11. uri.
Istega dne in v istih prostorih bo ob 20. uri
VEČER IZSELJENSKE BESEDE IN PESMI

4. julija (nedelja):
X. tradicionalni piknik v Grobljah pri Domžalah.

5. julija (ponedeljek) ob 20. uri:
Koncert Partizanskega invalidskega pevskega zbora v počastitev 20. obletnice osvoboditve v dvorani Kluba poslancev, Ljubljana, Puharjeva 7.

6. julija (torek) ob 8. uri:
Ogled znamenitosti Ljubljane in bližnje okolice z avtobusom.

7. julija (sreda) ob 11. uri:
Otvoritev spominskega muzeja Louisa Adamiča v njegovi rojstni hiši v Praproča pri Grosupljem.

8. julija (četrtek):
Sprejem pri predsedniku skupščine SRS. Vsak izseljenec lahko dobi vabilo pri Slovenski izseljenski matici.

9. julija (petek) ob 16. uri:
Predvajanje slovenskih filmov v dvorani Kluba poslancev, Puharjeva 7.

10. julija (sobota) ob 20. uri:
Javna radijska oddaja na vrtu restavracije Rio, Ljubljana, Titova 4. V primeru slabega vremena bo prireditev v studiu RTV Ljubljana, Tavčarjeva 17.

Vse prireditve so vstopnine proste, plačajo se le avtobusni izleti.

Za podrobne informacije, vabilo in vtopnice se obrnite na Slovensko izseljensko matico, Ljubljana, Cankarjeva 1/II, telefon 206 57.

Program piknika 4. julija 1965 v Grobljah pri Domžalah

Odhod iz Ljubljane:
redni avtobusi in vlaki; posebni avtobusi, ki jih organizira Slovenska izseljenka matica. — ODHODI izpred Matice, Cankarjeva 1, ob 7, 9. in 10. uri.

Promenadni koncert godbe na pihala ob 9. uri

Slovesna otvoritev ob 11. uri:
pozdravni govori gostiteljev in izseljencev

Kulturni program:
akademska folklorna skupina »France Marolt« iz Ljubljane; harmonikarski orkester DPD Svobode iz Šentvida pri Ljubljani.

Zabavni program:
za ples bodo igrali »Veseli Šentvidčani«, srečolov, licitacija, šaljiva pošta, šaljiva tekmovanja; **stojnice s spominki.**

Za dobro postrežbo z jedmi in pijačami bo poskrbela restavracija hotela Slon iz Ljubljane.

Sedeže v avtobusu in mize na pikniku si lahko rezervirate pri Slovenski izseljenski matici, Ljubljana, Cankarjeva 1/II, telefon 206 57

Vreme

OD 1. DO 11. JULIJA

V prvih dneh julija bo prevladovalo sončno vreme, vmes pogostne krajevne nevihte. Okrog 4. ali 5. julija močnejše padavine z ohladitvijo, nato pretežno lepo vreme, le okrog 6. in 10. julija še krajevne nevihte. Dr. V. M.

ERO v Ribnici!

V okviru V. ribniškega festivala bo v nedeljo, 4. julija, ob 16. uri gostovala v Ribnici na Dol. Opera SNG iz Ljubljane z znano in priljubljeno opero J. Gotovca: ERO Z ONEGA SVETA. Delo sodi med najboljše in najbolj priljubljene jugoslovanske opere. Vodstvo festivala zato posebej vabi k obisku gostovanja, ki ga prireja Ribnica v počastitev 20-letnice osvoboditve in dneva borcev.

Jasno začrtana pot

(Nadaljevanje s 1. str.)

novim ukrepom same od sebe. To je nujno, saj so razmere na tržišču pri nas takšne, da lahko dela vsako podjetje, kar se mu zdi. Zadnja leta se je zelo razvila predelovalna industrija, čeprav je surovinska industrija ostala pri tem na skoraj enaki ravni. Posledica takšnega neenakomernega razvoja je seveda lov za surovinami, preplačevanje, monopolizem, nelojalna konkurenca itd. Specializacije in modernizacije v proizvodnji skoroda ne poznamo, hkrati pa smo uresničili zelo malo primerov integracije podjetij.

Osebna potrošnja je v primerjavi s tem, kar naredimo, zelo visoka. Prav na kratko: priznati moramo, da »več pojemo in porabimo, kot pa naredimo in zaslužimo«. Lani, na primer, je bilo v Sloveniji izplačanih 74 milijard din ali 43 odstot. več osebnih dohodkov kot v letu 1963, hkrati pa se je proizvodnja povečala le za 11 odstotkov! Osebni dohodki bodo lahko v bodoče naraščali le v skladu s storilnostjo dela. Tam, kjer so si do zdaj privoščili preveč, pa jih bodo morali tudi zmanjšati.

Hkrati z varčevanjem na področjih, ki smo jih našteli, pa se obeta sprememba instrumentov v gospodarskem sistemu. Izpremememba gospodarskega sistema bo spodbujala k hitri uveljavitvi varčevanja, o katerem smo pravkar govorili. Zelo na kratko: instumenti gospodarskega sistema bodo izpremenjeni takole: znižale se bodo obresti na poslovne fonde, prometni davek (5 do 5,5 odst.) se bo obračunaval samo v trgovini, za 5 odst. bodo znižani prispevki iz osebnih dohodkov (polovico tega znižanja se bo zbirala v obvezni rezervi za sanacije v gospodarstvu), znižani bodo prispevki za socialno zavarovanje, izpremenjeni bodo prispevki iz poslovnih stroškov (na primer razne članarine zbornicam itd.), izvedena bo revalorizacija osnovnih sredstev in hkrati določena najnižja amortizacija (preostali del amortizacije bo prepuščen zavestni odločitvi kolektivov).

Gospodarski sistem bo posebej spodbuden za tiste panoge, ki so za vse gospodarstvo najbolj pomembne, to pa so: proizvodnja električne energije, bazična industrija (črna metalurgija), promet in turizem. Podjetja, ki imajo v svojih proizvodih vloženega veliko dela ob majhni vrednosti surovin, bodo nove ukrepe prestala veliko laže kot tista, ki so s svojim delom proizvode manj oplemenitila (sem šteje zlasti predelovalna industrija).

Ukrepi, ki bodo sprejeti, bodo zelo obsežni, zato jih je v enem sestavku težko opisati. Dovolj je, da poznamo njihov namen, pa se bo vsak kolektiv v njih lahko znašel. V dneh, ki so pred nami, bo potrebnih veliko razprav. Pogovor o tem, kako se bo posamezni kolektiv znašel v novih pogojih gospodarjenja, pa naj steče v vseh samoupravnih organih in celotnih kolektivih. Ne smemo pozabiti, da so dobro informirani proizvajalci edini porok za to, da ne bo zmede, ugibanj in malodušja, ker bi nam vse to zdaj, ko bo treba krepko poprijeti, samo škodovalo! Ne pozabljajmo, da sta zdaj bolj kot kdajkoli naša bodočnost in sreča v naših rokah!

Danes skupščina v Brežicah

Danes se bo v Brežicah sestala občinska skupščina na redni seji. Odborniki bodo poslušali poročilo o delu sveta za finance, sklepali o odloku o prometnem davku od nepremičnin in premoženjskih pravic, poslušali poročilo sveta za notranje zadeve, poročilo sodnika za prekrške, poročilo o mladoletnikih in njihovih prestopništvih, izrekli bodo soglasje k statutom treh delovnih organizacij, potrdili bodo odločbo o dodelitvi trgovskih poslovnih prostorov podjetjem LJUDSKA POTROŠNJA, KRKA in poslovalnici PEKO, izrekli soglasje k statutu medobčinskega cestnega sklada in proglasili brežiški grad za kulturni spomenik.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Odložitev v Alžiru

Dogodek, o katerem so zadnje dni in pravzaprav vse zadnje mesece toliko govorili, je odložen. »Borov klub« v letoviškem naselju v okolici alžirskega glavnega mesta Nadi Snoberju, ki so ga s tako mrzličnostjo pripravljali na slovesni začetek tako imenovanega drugega Bandunga, ali nove konference afriško azijskih držav, in ga s podvojeno prizadevnostjo popravljali po eksploziji, ki je nastala v ravno najneprimernejšem trenutku, zdaj spet sameva. Dali ga bodo nemara na voljo letoviščarjem in turistom, dokler se oktobra ne bodo začele v njem nove priprave na konferenco, ki se ni in ni mogla začeti, kljub temu, da so si mnogi resnično in na vse kriplje prizadevali, da bi stekla.

Konferenca najvišjih predstavnikov afriško-azijskih dežel je torej odložena. Vendar po zadnjih pripetljajih pravzaprav ni nihče dvomil, da ne bo. Zlasti ne potem, ko je celo kitajski zastopnik, ki se je poprej najbolj vnemal za konferenco, kljub vsem okoliščinam, ki so znane, dejal, da gre za »manevre in intrige imperialističnih sil, usmerjene na miniranje konference« in se s to nedokazano izjavo nekako vdal na splošni pritisk drugih udeleženk, naj bi zborovanje preložili na ustreznejši čas, ko se bodo — če se bodo — razmere v deželi gostiteljici konsolidirale in ko ne bo več neposrednih nevarnosti, kot je bila tista z eksplozijo, za miren in normalen potek konference.

Prav eksplozija je bržkone dala zadnji povod — a seveda ne vzrok — da so nekateri morali hočeš nočeš privoliti v poznejši datum. Nazadnje so celo Kitajci sami izrazili bojazen glede osebne varnosti.

Toda po mnenju nekaterih opazovalcev so bili tudi vsi razburljivi alžirski dogodki samo povod za odložitev konference, na katero je, kot je znano, večina delegacij prihajala s precejšnjo resignacijo. Vzroki tega malodušja so mnogoteri. Tičali pa so v velikih razlikah v stališčih posameznih dežel, tako kar zadeva proceduro in dnevni red konference kakor tudi glede bistvenih svetovnih problemov. Predvsem pa so se mnoge dežele, ki so prihajale v Alžir, bale, da bi v Nadi Snoberju raztegnili ozke razprtije med posameznimi državami v splošen azijsko-afriški problem. To je tudi tista poglavitna točka, zaradi katere so se mnoge delegacije z olajšanjem vrnile domov z upanji, da bodo novembrsko konferenco bolje pripravili in da bi na njej dosegli resnično solidarnost, ki je bila — ali bi vsaj morala biti — glavni namen alžirskega »vrha«.

Zdaj, ko se je to živčno ozračje okrog Nadi Snoberja poleglo, se bodo tudi novi vodilni ljudje v Alžiriji z manj napetosti lahko lotevali kopice domačih problemov, katerih korenine ne segajo le v plast zadnjih razburljivih dogodkov po strmoglavljenju Ben Bela in malo prej, marveč tiče globoko v dinamični preteklosti alžirske revolucije. Toda tisto, kar se je s tako bliskovito naglico, da dogodkom ni bilo mogoče slediti, dogajalo okrog konference in prav v zvezi z njo, utegne močno vplivati tudi na ta začenjajoči se proces novih sprememb v deželi, kakor so tudi spremembe odločilno vplivale na odložitev zborovanja šefov držav in vlad azijsko-afriških držav. Pravijo, da je v Alžiriji zdaj na zunaj še kar mirno in da so se ognjevite demonstracije za Ben Bela, ki je užival veliko priljubljenost med alžirsko mladino, v okoliškem arabskem svetu in drugod, polegle. Toda informacije so skope, revolucionarni svet s polkovnikom Bumedienom pa še vedno v glavnem molči, tako da si nikakor ni mogoče zarisati jasne podobe o dogajanjih in še manj o bližnji prihodnosti v Alžiriji. Vemo le, da si nova oblast skuša pridobiti čimveč podpore iz zelo raznolikih političnih krogov. Vemo tudi za nekatere izjave — med njimi tudi za izjavo, da je Ben Bela živ in zdrav in zaprt — toda za to, kako je in kaj bo v resnici, bomo morali po vsej verjetnosti še počakati. Položaj je ostal še vedno močno zapleten, tako močno, da bo treba bržkone še precej časa, da bo mogoče zbrati iz njega niti sedanje alžirske politike, ki jih zdaj še ženeta divji vrtinec državnega udara in močan vihar po eksploziji v Nadi Snoberju.

Obeti lovcev in ribičev

O vključevanju lova v turizem smo v brežiški občini do sedaj le malo slišali. Občinska skupščina je pred dobrim letom ustanovila komisijo, katere skrb je bila propagiranje obeh zvrsti lova v teh krajih. To svojo nalogo je komisija dobro opravila.

Podatki za enoletno obdobje dokazujejo, da so se lovske družine prizadevale privabiti čimveč tujcev v svoja lovišča. Obiskujejo jih lovci iz Italije, Avstrije, Nemčije in drugih držav. Med desetimi družinami v občini ni niti ene, ki ne bi imela v gosteh tujih lovcev.

Lovski turizem je prinesel največ deviz družini iz Cerkelj. Ta je zbrala 1396 dolarjev. Na drugem in tretjem mestu sta lovski družini Kapele in Bizeljsko. Prva je ustvarila 881 dolarjev deviznega dohodka, druga pa 816 dolarjev. Vse lovske družine skupaj so v tem času zabeležile za 4,407.000 dinarjev deviznega priliva. — Prizadevanja lovcev torej niso bila zaman. Ob načrtnejšem usmerjanju tovrstnega turizma bi lov lahko postal nepogrešljiva veja turistične dejavnosti v občini.

Tujce bi lahko privabili tudi ribiči. Brežiška ribiška družina šteje 221 športnih ribičev. Ti vlagajo vsako leto po več tisoč mladih postrvi, ščuk, krapov in drugih rib v Malenščico, Močnik, Piroški potok in Krko ter v ribnik pri Opekarni. To delo opravljajo člani prostovoljno.

Med avtomobilsko cesto in staro cesto bodo na območju Cerine uredili velik ribnik, ki bo obsegal 5 ha površine. Vanj bodo vložili krape. Zemljišče so že odkupili za 2,5 milijona dinarjev, 1 milijon pa bo ribiška družina prispevala še lastnih sredstev za dokončno ureditev. Od novega jezera si obetajo brežiški ribiči precej dohodkov. Prepričani so, da se bodo tuji športni ribiči zelo radi zadrževali ob njem.

Prednost sposobnim kadrom

Zaostalo miselnost v delovnih organizacijah bo treba odločneje odklanjati — Gospodarnejše trošenje sredstev velja tudi za družbene službe

Člani občinskega komiteja ZK v Brežicah so v petek, 25. junija, razpravljali o gospodarskih spremembah in položaju delovnih organizacij v občini. Sklenili so, da se morajo vse osnovne organizacije v podjetjih temeljito seznaniti z namenom napovedanih ukrepov in si prizadevati za njihovo uresničevanje.

Člani komiteja so menili, da bodo morali v vseh delovnih organizacijah dati prednost kadrovskim vprašanjem, nagrajevanju po delu in boljši organizaciji proizvodnje. Spremembe, ki se obetajo, bodo delovne kolektive prisilile, da bodo odločneje odklanjali zaostalo miselnost, ki ponekod še močno ovira poslovanje. Izobraževanja samoupravljavcev tudi ne bodo smeli nikjer več zapostavljati.

Na seji so udeleženci spregovorili še o potrebi po zmanjšanju administrativnih uslužbencev in gospodarnejšem trošenju sredstev v družbenih službah. Člani so kritično pretresli odmev dosedanjih ukrepov v delovnih organizacijah in občini nasploh. Ugotovili so, da so ponekod že začeli odpuščati delovno silo, ponekod pa so krizo prebrodili s kolektivnimi dopusti. Odpuščanje delavcev naj bi ne bil edini izhod. Podjetja naj bi iskala rešitev predvsem v dodatni proizvodnji ali celo preusmeritvi.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

NI RAZLOGOV ZA PREPLAH

■ NI RAZLOGOV ZA PREPLAH. Napovedani gospodarski ukrepi bodo težili, kot smo že večkrat zapisali, k stabilizaciji gospodarstva in k povečanju blaginje delovnih ljudi. Zaradi novih odnosov v cenah, ki bodo upoštevali stvarno produktivnost, bo resda prišlo do zvišanja cen nekaterih proizvodov, toda hkrati bodo narastli tudi osebni dohodki delavcev. Čemu potem preplah? Ljudje ne bi smeli nasedati govoricam, češ da bodo zamenjali denar, da bo tega ali onega zmanjkalo, če ne bodo uvedli celo živilskih nakaznic itd. S tem delajo škodo sami sebi, saj si zavestno poslabšujejo standard, ker pač namenjajo denar za stvari, ki jih sploh ne potrebujejo. Nekateri si delajo zaloge živil in se s tem izpostavljajo nevarnosti, da se jim bodo živila pokvarila. Drugi spet v svoji naivnosti nasedajo neodgovornim trgovcem in kupujejo nekurantno blago, ki bi že zdavnaj moralo biti odpisano ali pa občutno pocenjeno.

Pravo pravcato razočaranje so te dni doživeli tisti, ki so dvignili denar s hranilnih knjižic in ga nesmiselno porabili za stvari, ki jih sploh ne potrebujejo. To je davek naivnosti in lahkovernosti. Pristojni organi so spet ponovno obvestili javnost o nameri, da povečajo stvarno vrednost hranilnih vlog za toliko, za kolikor se bodo zvišale cene. To se pravi, da bodo dobili hranilci poleg rednih še dodatne obresti. Potemtakem ne bodo prikrajšani. Tisti, ki se niso pustili zavesti neodgovornim vestem, bodo vsekakor na boljšem kot tisti, ki imajo denar v nogavicah, in tudi na boljšem kot tisti, ki so porabili denar za nesmiselne nakupe.

■ KDO JE KRIV? Na zasedanju skupščine Bosne in Hercegovine so obravnavali poročilo posebne komisije, ki je raziskovala vzroke nesreče v Kaknju. Komisija je ugotovila, da je prišlo do nesreče zaradi premajhne skrbi, ki so jo vodilni ljudje v rudniku posvečali varnosti pri delu. Krivce so razrešili dolžnosti in jih zaprli. Ostavko je dal tudi republiški sekretar za industrijo in rudarstvo, ki je ob tej priložnosti izjavil, da spričo tragedije v Kaknju ne more še naprej ostati na tako odgovornem položaju v republiki.

■ RAZPRAVE O GOSPODARSKI REFORMI. Na zasedanju zvezne skupščine sta med drugim govorila o bližnjih ukrepih v gospodarstvu Edvard Kardelj in Petar Stambolić. Prvi je poudaril, da gospodarske reforme ne bi smeli pojmovati samo kot računsko operacijo zaradi odpravljanja dosedanjih privilegijev za ene in odpravljanja dosedanjih krivic za druge gospodarske panoge in področja. Petar Stambolić pa je med drugim dejal, da se bo proizvodnja otresla administrativnega zajemanja in razdeljevanja sredstev, ki ga zdaj opravlja federacija. — O gospodarski reformi so razpravljali tudi na plenumu zveznega odbora SZDL Jugoslavije, kjer je predsednik Lazar Koliševski med drugim poudaril, da najslabši proizvajalci ne morejo biti merilo, po katerem se ocenjuje družbena produktivnost. Plenum je obravnaval tudi vlogo in mesto tiska, radia in televizije v našem družbeno-političnem sistemu. V razpravi so poudarili, da morajo množična komunikacijska sredstva postati še bolj tribuna in da se morajo širše povezovati z družbenimi dogajanji.

■ HRANILNE VLOGE IN POTROŠNIŠKI KREDITI. Na seji zveznega izvršnega sveta so sprejeli predlog predpisov, po katerih bodo dobili lastniki hranilnih vlog poleg rednih še dodatne obresti, ki jih bodo izračunavali po povprečnem povečanju indeksa cen na drobno v drugem polletju. Na ta način bo doseženo, da se stvarna vrednost hranilnih vlog zaradi povišanja cen ne bo zmanjšala. — In narobe: od potrošniških kreditov bo treba po enakih načelih plačati poleg rednih še dodatne obresti, ki pa jih bodo izračunavali po povprečnem povečanju indeksa cen industrijskega blaga na drobno. Dodatne obresti se bodo izračunavale le na tiste kredite, ki bodo odobreni po uveljavitvi zakona. — Zvezni izvršni svet je določil tudi novi turistični tečaj dolarja. Namesto dosedanjih 750 din bo v prihodnje znašal tečaj 1000 din.

■ SPOPAD Z VODNO STIHIJO. Že dva meseca se prebivalci naselij — mest in vasi — ob Donavi in Dravi spopadajo z vodno stihijo. Zadnje vesti: Donava pri Celovaru in Drava pri Baranji sta prebili nasipe. Nekaj metrov visok val je rušil vse pod sabo. Škoda je ogromna. Ohrabrujoče je to, da Donava in Drava v Avstriji že upadata, tako da se ni treba bati njunega vnovičnega naraščanja na našem ozemlju. Res pa je, da ima to tudi svojo slabo stran. Pri upadanju Donave se razlito vodovje vrača v strugo, s tem pa povzroča naraščanje v spodnjem toku.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

• PREDSEDNIK TITO V MOSKVI — Jugoslovanski predsednik se je vrnil s popotovanja po Beloruski SSR in Ruski federaciji v Moskvo, kjer je zadnja postaja njegovega obiska po Sovjetski zvezi in kjer je bil drugi del pogovorov s sovjetskimi voditelji.

• BALAGUER V DOMINIKANI. — Bivši dominikanski predsednik se je nenadoma pojavil v Dominikanski republiki, kamor je prišel iz New Yorka. Dejal je, da bo kandidiral za predsednika republike in zahteval od generala Imberta, poveljnika vojaške junte, naj odstopi.

• V SAN FRANCISCU so slovesno proslavili 20. obletnico Organizacije Združenih narodov. Na proslavi je govoril tudi ameriški predsednik Johnson. Ob tej priložnosti je kitajski tisk znova napadel svetovno organizacijo.

• SAIGON JE PRETRGAL STIKE S PARIZOM, češ da Francija podpira narodnoosvobodilno gibanje in vnaša zmedo v Južnem Vietnamu.« Pariz je na to odgovoril, da se s tem ni nič izpremenilo v odnosih med obema državama, češ da so tako ali tako na zelo nizki ravni.

• BRAZILSKE ČETE NA URUGVAJSKI MEJI — »Vemo, da so na našo mejo pripeljali 25.000 brazilskih vojakov. Brazilska vlada pa trdi, da se Urugvaju ni treba nič vznemirjati, in tem zagotovilom verjamemo«. S temi besedami je urguvajska vlada določila svoje stališče v zvezi z govoricami, da Brazilija in ZDA grozijo z intervencijo v primeru, da bi se Urugvaj »bojševiziral«.

Poldrugo uro v kanižarskih rovih

Pred dnevom rudarjev obisk na delovišču minus štirideset — Ne zamerite, tovariši na čelnem odkopu, da se nismo videli!

Zavest, da greš živ pod zemljo, četudi samo za uro ali dve, res ni prijetna. Zato izjavljam zdajle in na tem mestu, da je bila očitna laž, ko sem direktorju kanižarskega rudnika med vožnjo s skipom navzdol na vprašanje, če me je strah, odgovorila: — Niti malo. Sploh ne!

Na delovišču minus 40 se je skip ustavil. Zrak je bil razmeroma hladen in čist. Pot smo nadaljevali po rovih, obloženih z lesenimi podporniki. Še 35 metrov peš navzdol, pod transporterjem smo se splazili v levo. Temo pred menoj je razsvetljevala svetilka, katero so mi obesili čez rame.

Prvi človek, ki smo ga srečali v jami, je bil nadzornik dopoldanske izmene. Pogledat je šel, zakaj je bil odvoz premoga ustavljen. Transporter nekaj časa ni delal, ker smo se mi peljali navzdol. Nasproti sta prišla Franc Kump in Jože Birkelbah. Začudena nad žensko v rudarski obleki nista vedela, kaj to pomeni.

— Kakšno delo opravljata? — ju vprašam, ker mi od razburjenja nič bolj pametnega ni prišlo na misel.

— Kovača sva, popravljava montažne naprave, zračne cevi in drugo.

Spet dalje v temo. Nenadoma se je žarek moje svetilke ustavil na rdeči kovinski tablici, pritrjeni nad lesenimi vrati:

Metansko področje

Ob spominu na kakanjsko nesrečo mi je srce zatolklo, da me je zabolel vrat.

— Ali res moramo tod? vprašam.

— Seveda, če hočete kaj videti, je odgovoril tovariš direktor.

Šli smo skozi prva vrata dalje po rovu, skozi druga vrata, še dalje, vedno nekam v levo. Od čelade mi je začel kapljati znoj. Zrak se mi je zdel čudnega vonja, težak, neznosen. Še nekaj korakov, kar odločno izjavim:

— Ne prenesem tega zraka. Pojdimo nazaj!

— Se bojite?

— Če se bojim ali ne, nazaj grem, pa konec.

Še zdaj ne vem, ali je bil res samo težki zrak kriv, da mi v resnici ni bilo dobro, ali je tista rdeča tablica povzročila težko dihanje. Občutek, da hodiš več desetin metrov pod zemljo, kjer ti lahko vsak hip eksplozija za vedno zapre pot na sonce, je v resnici mučen.

Pri počivališču ob transporterju sem načela pogovor z Jožetom Puhkom in Alojzem Miheličem, ki sta bila v bližini. Rekla sta, da opravljata tesarska dela. Kaj sta delala, ne morem reči, ker se do njiju ni videlo. Tovariš direktor je šel medtem sam na čelni odkop. Zdelo se mi je, da ga zelo dolgo ni nazaj.

Končno je začela lučka prihajati vedno bliže.

Srečno! je nekdo pozdravil.

— Kdo pa ste? vprašam.

— Pavle Božičnik, kopač na pripravi dela.

— Že dolgo delate pod zemljo?

— Rudarim 17 let, od tega 4 leta v Kanižarici.

— Čemu si ne poiščete dela zunaj, manj napornega?

— Pod zemljo je prav tako kot zunaj. Se človek navadi.

— Ali so drugi rudniki tudi taki?

— Že v dvanajstih sem delal, pa se mi zdi, da je v Kanižarici, odkar je poskrbljeno za prevoz v jamo, še najboljše. Jama je suha, zrak dober, to pa je veliko vredno za človeka, ki vsak dan osem ur preživi v rovu.

Minute so minevale kot večnost, ker sem čakala komaj dobrih 15 metrov vstran od rdeče tablice. Nenehno mi je lebdela pred očmi, četudi je bila tema. Naenkrat je strašansko zagrmelo. Če bi mi podkuril pod nogami, ne bi bila hitreje na sredini rova, ki pelje navzgor.

Nepotreben strah

— Le gor, k postaji za skip, me je prešinilo. Sama, v temi, sem srečno prilezla na vrh, kar vidim, zakaj je zagrmelo. S transporterja se je premog vsul v skip, da bi ga potegnil na prosto.

— Ali me boste kmalu potegnili ven? nagovorim možaka, ki se je prikazal izza lopute nad stopnicami.

— Ne prej, dokler ne bo prišel direktor.

Videla sem, da rudarji povsem mirno hodijo sem in tja, zato mi je postalo laže. Janko Vranovič si je nataknil usnjene rokavice, zvezal tri velike deske z žico in jih odvlekel po rovu navzdol. Vsakih nekaj minut se je vrnil in postopek ponovil. Prav tedaj, ko sem začela mirneje opazovati življenje v rovih, se je zasopel in ves potan vrnil inž. Gido Rozman:

— Kam ste le ušli? Me je že skrbelo! Ne bi vas smel pustiti same, je dejal.

— Saj nisem otrok, zdaj že korajžno odvrnem. Skušala sem dobiti še nekaj izjav...

Nisva dolgo čakala, ko je transporter spet nehal dovažati premog. V skip so postavili stopnice. S precejšnjo brzino smo se vzpenjali 270 metrov navzgor.

O ljubo sonce! Kako lep je svet in kako morajo možje v rovih trdo delati za vsakdanji kruh! RIA BAČER

SREČNO!

Temni oblaki nad Globokim

Zastoj pri prodaji kremenčevega peska je povzročil težave v rudniku Globoko – Kolektiv se bo s povečanimi napori skušal izvleči iz krize – Trenutno si bo pomagal z izkopom premoga za potrebe bližnje okolice

Delovni kolektiv rudnika v Globokem že nekaj časa preživlja krizo. Do 31. maja je dosegel letni načrt z 31,7 odst. Za 10 odst. torej zaostaja za planom. Izkop in prodaja gline potekata normalno. Do konca leta je bodo izkopali 10.000 ton. To obveznost bodo izpolnili brez težav, medtem ko načrtov s kremenčevim peskom najbrž ne bodo mogli uresničiti.

Za letos so predvidevali, da ga bodo izkopali 48.000 ton. Surov pesek, pridobljen v jamah, prevzema podjetje Kremen. V pralnici poleg rudnika delavci Kremenovega obrata surovi pesek operejo in ga nato prodajajo industriji kot livarski pesek.

Pri prodaji je že nekaj mesecev precejšen zastoj. Kupci sicer niso odpovedali pogodb, ostajajo pa dolžni zaradi pomanjkanja finančnih sredstev. Vse te težave jih tudi navajajo k omejitvi nabav. Tako se kopičijo zaloge v rudniku, pri Kremenu in hkrati se povečuje veriga medsebojnih dolgov.

V globoškem rudniku že dva meseca izplačujejo le 85-odstotne osebne dohodke. Delavci zaradi tega iščejo zaposlitev drugod. Kolektiv se resno vprašuje, če bo te težave lahko premagal. V ponedeljek, 28. junija, so se v Brežicah sestali predstavniki rudnika in Kremena s predstavniki obeh občin, da bi našli odgovor glede perspektive obeh podjetij.

V rudniku Globoko ne bodo vrgli puške v koruzo. Prepričani so, da bo železarska industrija še potrebovala njihov pesek in odločili so se, da bodo tudi sami navezali stike s kupci. Celo na izvoz v Italijo računajo.

Iz trenutnih težav si bodo pomagali tudi s premogom. Name ravajo ga izkopati do 10.000 ton, predvsem za potrebe bližnje okolice. Če se bo to izplačalo, bodo še preračunali. Taka rešitev bi bila seveda lahko le začasna. V zadregi so namreč glede cene in razen tega jih skrbi, kam bodo prodali drobne vrste. Premog v kosih bodo brez težav prodali za široko potrošnjo, medtem ko drobne vrste lahko uporabi le industrija.

Delovni kolektiv rudnika v Globokem kaže torej veliko voljo, da bi se s povečanimi napori izvlekel iz krize. Krizo bodo skušali omiliti z iskanjem rezerv znotraj podjetja in stremeli bodo za postopnim zmanjševanjem režijskih stroškov. JŽ

„Pri nas ne čakamo na ukrepe"

Pri novomeškem KREMENU zelo dobro vedo, da je zastoj v prodaji peskov samo prehoden, saj industrija brez surovin ne more živeti – Racionalizacija proizvodnje, o kateri že krepko razmišljajo, bo zahtevala zmanjšanje števila zaposlenih

— Razprave o stabilizaciji gospodarstva in o ukrepih, ki bodo s tem namenom sprejeti, so zadnje čase zelo pogostne in povzročajo precej nepotrebnega vznemirjenja. Morda je vse preveč ugibanja, kaj bo, in čakanja na ukrepe. Pri nas ni tako! Že nekaj časa sem se krepko pripravljamo na prihodnost in dobro vemo, da bo ta odvisna predvsem od nas. — Nekako tako je začel razgovor direktor podjetja KREMEN Novo mesto, diplomirani geolog tov. **Rudolf Piškur**, in nadaljeval:

— Industrija ne bo prenehala delati, torej bodo naši peski še naprej potrebni in iskani. To nas vodi pri orientaciji za bodočnost in zato ni strahu. Nekaj nevšečnosti imamo tudi mi, v razgovoru pa bi na kratko opisal tri osnovne:

proizvodnja je v naših peskokopih malce zastarela in primitivna, to je prva težava. V zadnjih letih je bilo pri KREMENU precej skrbi z investicijo v novomeško steklarno, saj je bil KREMEN kot sorazmerno majhen kolektiv pobudnik te velike gradnje. Tudi nekaj sredstev je bilo porabljenih v te namene. Razumljivo je torej, da se je to poznalo v naši osnovni proizvodnji. Proizvodni obrati se niso razvijali z enakim tempom kot prej, posledice pa čutimo zdaj. Stanje v naših rudnikih peska vsaj v tehničnem pogledu ni takšno, kakršnega bi bilo želeti.

Ker sva že načela pogovor o gospodarskih ukrepih, ki se obetajo, bi s tem nadaljevala. Boljša gospodarnost, ki jo bo novi sistem brez dvoma zahteval, bo marsikje terjala redukcijo števila zaposlenih. Tudi pri nas je tako. Približno 250 nas je vseh, v dosedanjih razgovorih pa smo ugotovili, da nas je 30 do 35 preveč. To ni velika številka, toda za naš kolektiv, pa tudi za področje, na katerem živimo, je velika. Trudimo se, da ne bi nikogar odpustili v pravem pomenu besede. Upamo, da bo kakšnih 15 do 20 naših delavcev zaposlila steklarna. Nekaj ljudi bomo rešili odpusta tako, da jih bomo premestili iz enega obrata v drugega, kakšna deseterica pa bo takšnih, ki jih bo mogoče upokojiti. To so starejši delavci in bolehni ljudje, naša kadrovsko socialna služba pa v tej smeri že deluje. Število teh, ki jih je treba odpustiti, bi bilo manjše, če bi takrat, ko se je na obratu v Mokrem polju pojavila silikoza, bile takoj podvzete potrebne mere, in ljudje prekvalificiran ali zaposleni drugod.

Naša tretja nevšečnost je tržišče. Ni prehuda in tudi to nas tolaži, da ne more biti dolgotrajna. Prodaja naših peskov se je zadnje čase ustavila. Potrebe po njih niso nič manjše, kot so bile, le plačilnih sredstev zmanjkuje. Za približno 150 milijonov din dolžnikov imamo, to pa je za nas, ki bomo obrnili letos 750 milijonov din čez vse leto, kar precej. Tolaži nas zavest, da se bo z novimi gospodarskimi ukrepi izboljšalo stanje prav v kolektivih, ki so naši odjemalci in da bo nato naših težav konec.

Rudarji iz rudnika Globoko pri krojenju jamskega lesa

KAKO DOLGO ŠE: „SREČNO!"?

Za senovski premogovnik in njegove rudarje velja vprašanje v naslovu. Niti najmanj ne gre za grožnjo nesreče, pač pa je posredi negotovost o bodočnosti premogovnika, še boljše: o negotovosti vsega Senovega.

Uvajanje sodobne mehanizacije onemogočajo tu premogovni sloji in težke geološke razmere. Kljub prizadevanju vseh odgovornih v rudniku niso v zanjih letih mogli zamenjati klasične prečne okopne metode s sodobnejšo. Čeprav je finančnih težav na pretek, je rudnik prešel na mehanizirani transport z enoverižnimi transporterji. Uvedbo mehaničnih nakladalcev pri napredovanju prog v jalovini je najnovejši dokaz, da si rudnik z vsemi silami prizadeva povečati storilnost in produktivnost. Kljub vsem prizadevnjem pa so ostale storitve skoraj enake kot doslej. Vzrok je v revnejših slojih, v večji globini odkopavanja, v velikem pritisku v posameznih oddelkih, v veliki samovnetljivosti premoga in požarih, v zelo težkih hidroloških razmerah, pomanjkanju delovne sile in podobnem. Delovni pogoji pa so se, vsaj kar zadeva varnost rudarjev, z uvedbo mehaniziranega transporta močno izboljšali.

Do konca aprila letos je proizvodnja za 0,9 odst. manjša od planirane, hkrati pa je uresničenih le 32,9 odst. letnega plana za 1965. Poslabšala se je tudi kvaliteta, ker je letos več drobnega premoga, ki ima na tržišču nižjo ceno. Vzrok za to so odkopavanja v bližini obzorij, kjer je premog zdrobljen zaradi zrušenih odprtih slojev pod pritiskom. V prvih štirih mesecih letos je bila vrednost celotne proizvodnje za 2,1 odst. izpod planirane.

Prva naloga senovskih rudarjev je kar najbolj izkoristiti vse tehnične in organizacijske možnosti za povečanje storilnosti dela, druga naloga pa povečanje discipline, saj je vedno več bolniških in neupravičenih ter drugih izostankov, ki negativno vplivajo na izpolnitev proizvodnih nalog.

Vsi Senovčani dobro vemo, da je Senovo nastalo zaradi rudnika, ki daje prebivalcem tja izpod Bohorja do Kozjanskega zaslužek in vsakdanji kruh. Pred več kot 100 leti se je tu začelo rudarjenje, zdaj pa zaloge premoga v zemlji usihajo. Nastaja vprašanje bodočnosti premogovnika in bodočnosti ljudi, ki jim je rudarjenje vir zaslužka.

Sredstev je primanjkovalo, premogovnik pa je kljub temu vložil okoli 100 milijonov v geološke raziskave. Pokazale so, da so sloji premoga pretanki, da so pokončni in neprimerni za odkop. Odločili smo se za cementarno, saj je zalog za proizvodnjo cementa za več sto let. Pripravili smo načrte in porabili zanje 30 milijonov din, toda še vedno ni odločeno, ali jo bomo gradili ali ne. V rudnik ni več mladih rudarjev, ker vedo, da rudnik nima bodočnosti. Mladina odhaja drugam, v senovski šoli pa se uči 600 otrok, ki so kljub vsemu dokaz, da je pri nas še dovolj življenja. Mladina zaenkrat res odhaja, toda ko bo vprašanje bodočnosti Senovega rešeno, se bo vrnila tja, kjer so ji bila podarjena življenja.

RADO KOZOLE

Skupaj so se borili

V Batajsk, mestece na jugo Sovjetske zveze, se je pred dvajsetimi leti vrnil iz vojne vojak Pjotr Mihajličenko. Vrnil se je, ko je preživel vse nadloge in tegobe grobega frontnega življenja. Med vojno so bili Batajsk zavzeli fašisti. Pjotrova hiša je bila požgana, toda družina je na srečo ostala živa.

Mihajličenko je šel delat v tovarno. Znova je zgradil hišo, v nji pa je njegova žena imela na vidnem mestu šatuljo, v kateri je bilo shranjeno vse, kar je bilo Pjotru Mihajličenku najdražje: vojaške medalje in neki dokument — dva lista sivkastega papirja, na njima pa v srbščini napisano, da je bil Pjotr Mihajličenko od leta 1943 borec Prve udarne makedonsko-kosovske brigade in da se je skupaj z jugoslovanskimi partizani pogumno boril proti hitlerjevcem. Podpisan komandant brigade — Petar Brajović (Djuro).

Spomin ne more ohraniti vsega, kar je človek preživel in videl. Mihajličenko se zdaj več ne spominja nazivov vseh jugoslovanskih mest in vasi, iz katerih so partizani izganjali mrzke fašiste. Toda nikoli ne bo pozabil imen in likov tistih, s katerimi je hodil po vijugastih gorskih stezah, tistih, s katerimi je delil kruh in strelivo, tistih, s katerimi je skupaj prelival svojo kri.

Mihajličenku je posebno drag spomin na njegovega partizanskega komandanta, pogumnega »Djura«, odločnega in pravičnega človeka.

Konec aprila je bil Mahajličenko zvedel, da bo na mednarodnem srečanju vojnih veteranov delegacijo Zveze borcev Jugoslavije vodil general-podpolkovnik Petar Brajović. Mihajličenko si je vzel dopust in prišel v Moskvo. Vznemirjala ga je samo ena misel: ali ga bo njegov nekdanji komandant spoznal, saj je minilo že dvajset let.

*

V veži hotela »Moskva« je zelo živahno; slišati je pogovore v raznih jezikih. Možje v vojaških uniformah in v civilni obleki, z vojaškimi odlikovanji in medaljami na prsih — heroji minule vojne iz mnogih dežel —, med njimi pa skromen človek v modernem plašču z napetim pogledom nekoga išče.

Opirajoč se na palico je prišel visok, lep moški v temni obleki z nekaj vrst odlikovanj. In še preden ga je Mihajličenko utegnil dobro pogledati, je prišlek radostno vzkliknil: »Pjotr, Rus!« in mu stopil nasproti. Ljudje okrog njiju so kar nehote umolknili, in dva moža, oba že v letih, oba vojaka, ki gotovo nista sentimentalna, sta stala objeta in nista mogla zadržati solz...

In potem sta se pogovarjala in pogovarjala, mešala ruske in srbske besede. Spominjala sta se tovarišev, tistih, ki so padli, in drugih, ki so dočakali konec vojne. Spominjala sta se vojnih tegob in radosti zmage.

»Ali se spominjaš prehoda čez Črni Drin?«

»In še kako! Ali bi sploh lahko pozabil temno decembrsko bučno planinsko reko, ki smo jo prešli do grla v vodi, noseč mitraljeze? In fašisti so bili komaj kilometer daleč; ko smo prišli na obalo, niti ognja nismo smeli zakuriti. V ostrem vetru smo morali najprej na pol zamrznjeni.«

»Se morda spominjaš, kako panično so fašisti zbežali, ko so zaslišali: ‚Rusi — naprej!'?«

»Morda se spominjaš, tovariš komandant, kako si nekoč tvegal življenje, da si rešil naš edini mitraljez?«

»In kako so naši v brigadi radi poslušali ruske pesmi! Peli so jih vsi naši borci — Srbi, Makedonci, Grki, Italijani in Španci.«

Da, Brajovićeva brigada je bila internacionalna. Borci so govorili v raznih jezikih, toda v bitke so šli z ramo ob rami. In da so vsi ti ljudje različnih narodnosti bili enotna, strnjena vojaška družina — tudi to je bila zasluga komandanta Brajovića.

Tega pomembnega dne sta se ta dva bojna tovariša veliko pogovorila o marsičem. Tudi o tem, kaj sta delala po vojni, pa o svojih otrocih, ki so že odrasli ljudje (Mihajličenko ima že vnuke), pa o radostih mira in o strahotah vojne. Vojna je pustila obema hude posledice. General Brajović je izgubil nogo, obraz Pjotra Mihajličenka nosi globoko brazgotino in z desnim očesom skoraj ne vidi.

Ko sta se srečala po dvajsetih letih, sta vnovič in z razburjenjem ponovila stari borbeni pozdrav jugoslovanskih partizanov: »Smrt fašizmu — svobodo ljudstvu!«

PRED PROSLAVO V FARI:

»Razorožil sem italijansko posadko«

Fara ob Kolpi bo 22. avgusta prizorišče medobčinske proslave 20-letnice osvoboditve za Kočevje, Delnice in Čabar. Tedaj bodo na Žabjaku, nad cesto med Faro in Vašjo, odkrili spomenik preko 100 padlim iz teh krajev, hkrati pa bo to počastitev celotne Kolpske doline in njenega prebivalstva, ki je v letih osvobodilnega boja z zgledno ljubeznijo pomagalo partizanom, ne boječ se sovražnikovih represalij, požigov in morij.

Vsak dogodek iz osvobodilne borbe, ki ga iztrgamo pozabi, je prispevek k spoznavanju naše bližnje preteklosti. Takih dogodkov pa je nešteto, vsakdo jih ve na pretek in vseh nikdar ne bo mogoče zapisati.

Anton Škvarč je zdaj šef krajevnega urada v Fari in se rad spominja dogodkov izpred dvajset let ali še več. Zadnjič, ko sem obiskal Faro, sve se kmalu zapletla v pogovor, v katerem sem zvedel za zanimiv dogodek ob kapitulaciji Italije.

— Od 1942. leta sem bil sekretar mladinske organizacije za Srobotnik in Bosljivo Loko ob Kolpi, je pripovedoval tovariš Škvarč. Naše delo je bilo predvsem zbiranje podatkov o sovražniku (v Bosljivi loki je bilo okrog 600 Italijanov), zbiranje orožja, municije, prehrane, cigaret, razpečevanje propagandne literature itd. Tedaj sem bil tudi obveščevalec in kurir. Posebno tesno sem sodeloval s Tonetom Štimcem iz Mirtovičev in Faniko Švab iz Bosljive loke.

Ko je Italija kapitulirala, sem moral po nalogu rajona razorožiti postojanko v Bosljivi loki. Že prej sem bil povezan z dvema Italijanoma v postojanki (po kapitulaciji sta se pridružila partizanom). Bil sem mlad in zaupal sem sreči, ko sem se oborožen napotil v postojanko. Seveda so me takoj zaprli, me čez noč večkrat zaslišali. Komandant postojanke me je poklical na razgovor. Ko sem vstopil, je pozdravil z »Eviva duce!«, jaz pa sem prav tako strumno odzdravil s »Smrt fašizmu!« Povedal sem mu, zakaj sem prišel, da je Italija kapitulirala in naj odložijo orožje, predajo naj mi ključe od skladišč, češ da bo vse to pobrala partizanska vojska, ki že čaka okrog Bosljive loke itd. Sprva ni hotel nič slišati, češ da niso še dobili nobenih navodil, da ne vedo za kapitulacijo. Takrat je bil, še dobro se spomnim, 8. september.

Naslednje dopoldne, ko smo se še nekaj časa pogajali, so mi izročili ključe skladišč, jaz pa sem podpisal potrdilo, da sem vse v redu prejel, njim pa da se do Osilnice ne bo nič zgodilo.

Odšli so, v postojanki sem ostal sam; čakal sem partizane in skušal preprečiti ljudem, da bi kim manj odnesli po domovih. Šele dan kasneje je prišla naša vojska in ves material iz postojanke (orožje, hrano in obleko) spravila na varno...

F. GRIVEC

Anton Škvarč iz Fare ob Kolpi.

4. julij – praznik prekomorskih brigad

V nedeljo bo Ilirska Bistrica pozdravila v svoji sredi nad 7000 ljudi: prišli bodo nekdanji borci prekomorskih brigad na veliko partizansko srečanje, ki ga je pripravil poseben odbor ob podpori in terenskih odborov te organizacije. Že pred tem go velik partizanski pohod po Slovenskem Primorju in Istri, na katerem je nad 1500 mladincev iz Kopra, Izole, Pirana, Sežane in Postojne, pa iz Ilirske Bistrice, Nove Gorice, Ajdovščine, Tolmina, Idrije, Maribora, Celja, Pulja, Splita in Reke. Mladinci bodo prišli v Ilirsko Bistrico v sestavu 7 brigad z imeni naših prekomorskih brigad, v soboto pa si bo mladi rod ogledal vse tehnične priprave in sredstva, ki jih ima zdaj na voljo naša ljudska armada.

V soboto bodo v Bistrici odprli razstavo Prekomorci v NOV, ki bo nato obšla še vseh 10 primorskih občin, Ljubljano in Celje. Hkrati bodo v Bistrici odprli tudi gospodarsko razstavo, na kateri bodo seznanili javnost s povojnim gospodarskim razvojem naše Primorske. Osrednje srečanje borcev prekomorskih brigad bo v nedeljo, 4. julija, kjer bo govoril politični sekretar CK ZK Slovenije tovariš Miha Marinko. Sledil bo kulturni nastop, po zborovanju pa bo tovariško srečanje nekdanjih borcev prekomorskih brigad in drugih enot.

V zvezi s proslavo v Ilirski Bistrici bodo ali pa so že te dni odkrili na najpomembnejših mestih z borbenih poti prekomorskih brigad 18 spominskih plošč, od teh 12 iz Slovenije. V Bistrici bodo verjetno še letos novembra odkrili velik spomenik padlim junakom prekomorskih brigad, za katerega je izdelal osnutek kipar Janez Lenassi in inž. Živa Baragova. — O življenju borcev, o zgodovini in bojnem pohodu prekomorskih brigad je izšla tudi zajetna knjiga PREKOMORCI, ki bo ohranila zanamcem velik in pomemben delež primorskih Slovencev, Istranov in drugih rojakov za osvoboditev domovine.

Božidar Jakac: v roškem bunkerju med nemško ofenzivo I

Božidar Jakac: v roškem bunkerju II

TREBNJE: patrolni pohod

Za letošnji 4. julij, praznik dneva borca, prireja Združenje borcev NOB iz občine Trebnje patrolni orientacijski pohod na Debenc. Letošnji pohod bo potekal samo v okviru borčevskih organizacij v občini, združenje borcev pa namerava v prihodnje pritegovati čimveč članov domačih borčevskih organizacij in ZROP k udeležbi na tem pohodu. Da ne bi bila udeležba omejena samo na borčevske organizacije, so v pravilniku določili, da se lahko prijavijo tudi tekmovalci in ekipe iz družbeno-političnih organizacij in društev. V načrtu imajo, da bi pohod na Debenc prerasel v množično manifestacijo, na kateri bi sodelovale ekipe iz vse Dolenjske, in morda tudi od drugod.

Pohod ni zahteven, ekipe pa bodo morale na njem opraviti več nalog. Razen v streljanju se bodo med pohodom pomerili tudi v orientacijskih nalogah s pomočjo kompasa in partizanskih veščin. Posamezne ekipe bodo štele po pet članov. Ocenjene bodo tako, da bo vsaka ekipa dobila za posamezno pravilno rešeno nalogo določeno število točk, hkrati pa bo s točkami ocenjen tudi čas, v katerem bo ekipa prehodila pot. Zmagala bo tista ekipa, ki bo zbrala največ točk.

Tekmovanje se bo začelo 4. julija s startom ob 10. uri v Zapužah pri Mirni. Ob 14. uri istega dne bo objava rezultatov in razdelitev nagrad, nato pa partizansko srečanje na Debencu.

Prebivalce vabimo, naj 4. julija pridejo v čim večjem številu na partizanski Debenc k sprejemu ekip! Vsem, ki bodo tekmovali, želimo čim več športnega užitka in obilo sreče na pohodu!

C. BUKOVEC

Komandant Vasja

Prvi komandant 15. brigade Vasja Zgonc se je rodil leta 1914 v Dragah pri Šentrupertu v siromašni družini. Imel je dvanajst bratov in sester. Četudi se je Vasja rad učil in je bil v šoli odličnjak, zanj ni bilo prostora v višjih šolah. Bil je pač samo sin proletarskih staršev. Šel se je učit za trgovca v Zagreb. Kot vajenec je trgovino od znotraj malo videl, ker je razvažal blago po mestu. Zaradi »sitnarjenja« je moral pustiti trgovino in učenje.

Tako se je začela njegova pot proletarca. Delal je v raznih krajih v Sloveniji. Seznanjal se je z naprednim delavstvom, z ljudmi, ki so bili v ruskem ujetništvu. Začelo se mu je svitati, kaj je prav in kaj ne. Ob razsulu stare Jugoslavije je takoj vedel, kako se je treba obrniti. Začel je zbirati orožje. 15. februarja 1942 je odšla v partizane prva skupina iz Šentruperta. Še istega dne so prišli na Frato. Vasjeva partizanska pot je šla od borca do strojničarja, komandirja, komandanta bataljona, komandanta odreda pa do komandanta 15. belokranjske brigade. Iz siromašnega učenca in proletarca je postal general JLA, je nosilec spominskega znaka in neštetih odlikovanj, ki jih je prejel za junaška dejanja v boju in delu pri izgradnji armade.

Med nemško ofenzivo 1943 je dobila naša brigada nalogo od Glavnega poveljstva Slovenije, da evakuira žumberaško bolnišnico proti Pisarovini na Hrvaškem. V predhodnici je šla slavna 13. proletarska brigada, medtem ko je bila naša brigada v zaščitnici. Civilno prebivalstvo Žumberka je pred nami nosilo ranjence. Spuščali smo se čez cesto Sošice — Krašiči. Še preden je bila kolona z ranjenci čez, so pridrveli nemški tanki in začeli s topovi in strojnicami biti po koloni ranjencev. Naša brigada se je brž spoprijela s tanki in jih zadrževala, medtem ko so se ranjenci umikali in se oddaljevali, da ga sovražnikovo orožje ne bi več doseglo. Mnogi borci, ki so bili v brigado na novo mobilizirani, so se tokrat znašli prvič pred nemškimi tanki. Borci — novinci so v preplahu posnemali civilno prebivalstvo, ki je neoboroženo iskalo zaklonišče, pa tudi ranjenci so zapuščali nosila in se umikali pred rafali. Tedaj se je s pogumnim nastopom izkazal tovariš Vasja in z brzostrelko užgal po ustaših, ki so jurišali pod zaščito nemških tankov. Njemu je sledil ves komandni kader, ki se je v tem kritičnem stanju znašel. Komandanti, komisarji, četni komandirji, vodniki s političnimi delegati, skratka komunisti in skojevci so jurišali z bombami v rokah na tanke, da bi rešili ranjence in Žumberčane, bežeče pred nemško drhaljo in ustaškimi klavci, ki so z noži v rokah jurišali na ranjence in nosače. Ustaši so bili tako pijani, da so nekateri med jurišem bruhali. Na bojišču je smrdelo po alkoholu kot v najslabši beznici. Naši strojničarji so z rafali pokosili na kupe teh podivjanih Pavelićevih zverin, ki so se najraje znašale nad nezaščitenim prebivalstvom in ranjenci. Na bojišču je ostalo nešteto mrtvih ustaških krvnikov in veliko orožja. Vendar brigada ni imela časa, da bi se ukvarjala s plenom. Morala je pohiteti z ranjenci za 13. proletarsko brigado, prebiti ofenzivni obroč in priti na osvobojeno ozemlje.

Ko je brigada pri vasi Horvati prišla do železnice Karlovac — Zagreb, kjer je že bilo osvobojeno ozemlje, je komandant Vasja predlagal posvet. Brigadni štab je sklenil in tako sprejel Vasjin predlog, da se ponoči brigada vrne v Slovenijo in zasede položaj ob cesti Novo mesto — Metlika. Ta marš je bil eden najtežjih, kar jih je naredila brigada. V eni sami noči so borci prehodili 70 km, obšli vse zasede ter se pojavili tam, kjer jih je sovražnik najmanj pričakoval. Za tako mlado brigado je bil pohod velika šola. Tistikrat je Rupnik govoril v Ljubljani, da je Bela krajina očiščena, da nima več partizanov in da je čas tu postaviti domobransko oblast. Rupnik je to tudi začel izvajati. V Metliki, Črnomlju, Semiču, Dragatušu in na Vinici so bile tedaj močne nemške postojanke, ki so jih pojačali domobranci oziroma tako imenovana Rupnikova vojska. V te postojanke so začeli/pošiljati »civilno oblast«, ki je prihajala preko Novega mesta in Gorjancev proti Metliki. Do Metlike pa ta oblast ni nikoli prišla. Za to je poskrbela 15. brigada, ki je s svojimi zasedami ob cesti Novo mesto — Metlika polovila vse Rupnikove »uradnike« in onemogočila oskrbo sovražnih postojank v Beli krajini. V enem samem dnevu so borci 15. brigade zajeli dva velika avtobusa, polna Rupnikove svojati, z vsem arhivom in spremstvom, to je z okoli 80 ljudmi. Seveda so bili dobro oboroženi, imeli so močno vojaško spremstvo, ki pa ga je brigada popolnoma uničila.

V teh Rupnikovih poskusih, da uvede v Beli krajini svojo oblast, je 15. brigada uničila okoli 200 sovražnih vojakov, 18 motornih vozil in zaplenila veliko orožja. Zaradi agilnosti brigade je moral sovražnik zapustiti vse belokranjske postojanke. Štirinajst dni po nemški ofenzivi so vse naše vojne in civilne institucije znova redno poslovale. Iz tega se vidi, da je bila 15. brigada pod vodstvom tovariša Vasje v tej ofenzivi zelo uspešna. Komandant Glavnega poveljstva za Slovenijo Franc Rozman-Stane je o njej govoril zelo pohvalno. Celo komandant štaba VII. korpusa, ki je bil zelo skop s pohvalami, je pohvalil Vasjevo brigado. Po teh bojih pa je postala brigada samozavestna in sposobna za težje akcije. Za vse akcije pa gre prav največ zaslug tovarišu Vasji.

RUDI PUSENJAK-URAGAN

DOBRICA ĆOSIĆ:

KRIVI SMO, KER SMO LJUDJE, KER SMO ŽIVI

Odlomek iz romana LOČITVE, ki je izšel pri Državni založbi Slovenije v prevodu Janeza Gradišnika

Nemci.

Ti prihajajo počasi sklonjeni, hribi se primikajo, gozdovi jih potiskajo navzdol, v vinograde, v njive, v deteljišča, k njim, ki so še vedno praznih rok in nemi. Gluhonemi. Velikanski.

Morda ne prihajajo z vseh strani.

Lajajo. Psi se zaganjajo v lajež. Glave trzajo, nemoč zavalovi, od pragov do plotov, pa po vasi, bosa in gola nemoč, zasopla od večernega bežanja. Slabi in praznih rok vedno beže navzdol, k rečici, ampak ta je plitva, brez bregov, ljudje pa veliki, vidijo se z vseh strani, kakor Planina. Spet nazaj in spet bežijo. Še vedno so gluhonemi, brez glasu, razgreti, raztrgani od svoje neme prestrašenosti.

Oni pa obkoljujejo. Vedno gostejši in bližji so. Psi se vzpenjajo ob plotovih. Prvi se zaganjajo v češplje.

Iz prvih ograd okoli vasi vzletavajo kosi, oslepljeni od hrušča se zaletavajo v krošnje jablan, padajo na staro seno, in spet letajo nizko, vedno niže; pod vojaškimi čevlji ječijo vrtni plotovi, krhki in uborni.

Tovariš Tito med pripravljanjem bojnih ukazov med NOB

Vojno stanje je, morda se vojska uri, stopa naravnost proti vsemu, kar ji je na poti, vojska gre skozi vodo in skozi doline, skozi vinograd in drevesnico, ampak zakaj gredo od vseh strani, zakaj ne streljajo. Neznosna je ta tišina, znoreli bi od nje, od tuljenja psov. Pa vsaj zmerjajte.

Moški in ženske kalijo svit, švigajo čez prazna dvorišča, vse je golo in majhno, zemlja tako majhna, da se niti oči ne morejo skriti, nobenega upa, nobenega spomina, vse se vidi, nekam pa morajo iz njihovega očesa in tega kroga okoli vasi, okoli hiš, okoli vratu, ki ga stiskajo, ni mogoče dihati od te nepropustne, nerazteglijive verige, ni mogoče zatarnati od razdivjanega lajanja pod steno neba, zavaljeno na strehe in devesa.

Potem krogle prav preluknjajo tišino, zeleno sadje, listje, podboje; nekateri se umirijo, skriti v zidove hiš in hlevov, nekateri ostanejo med razbitimi strešniki, ohlajajoč se, mrtvi. Psi se zaganjajo v bežeče.

Vse postelje se iznakazijo, modre in bele slamnice, razparane in na mah mrazotne, izparevajo strah, razlezel se je po dvorišči, sadovnjakih in poteh, hrapav in piskav v brezupu, in hiše so vse hkrati zazijale, davi jih bežanje, ker nebeška streha vendar ne gori; vrata ječijo in neprenehoma nihajo. Okoli ljudi in za njimi se noro zaganja perutnina in mačke.

Treba je vzeti nekaj s seboj, nekaj svojega odnesti ven, rešiti, vsaj ta edini porcelanasti krožnik, vsaj prazniške nogavice, otroško srajčko, fotografijo iz okvira, mavčevega psička z okna, vsaj sajavo svinjsko glavo, ki je ostala od pitanke, škropilnico za vinograd, zemljiške papirje o posestvu, kje so zemljiški papirji o posestvu, vse je treba odnesti ven, vse vzeti s seboj, pa človek ne ve, kaj: ker do pasu brede po vreščanju otrok, glave udarjajo ob zidovje, v nečke, v tramove, pesti so polne las, vsi smo zdaj strašno bogati, roke pa imamo kratke, roke imamo slabe, da bi človek ponorel: hiš ni mogoče spraviti pod pazduho, tudi ne žitnic, tudi ne kleti; reši živino, živina je življenje, muka, beketa in rezgeče, zaradi streljanja je tako zategnila vrvi in verige, da je ni mogoče odvezati, zato jo tolčejo s pestmi po nagobčnikih in očeh, ampak najprej je treba rešiti družino, najbolj golo življenje, ko ni mogoče nič drugega, nič.

Oni, Nemci, zeleni in nemi, govorijo samo s kazavci na petelinih, neločljivo so zrasli s kopiti pušk, in se počasi, korak za korakom za svojimi psi, skupaj z njimi zarinjajo v vas, v slivnike, v senike, v nespametna kratka bežanja, da nič ne smukne skoz, da vse polovijo. Na tiste, ki niso pri miru tam, kjer so se znašli v nedeljo in ob svitu, spuščajo pse, umirjajo jih s kroglo, polagajo na zemljo; ta je tako njihova vedno kmečka, že od Adama: tiste, ki se jim zbudi upanje, da je strah hitrejši od ene krogle, dohitijo z rafalom. Ne varčujejo s strelivom, veliko več ga je kot ljudi v kmečkih suknjah in kapah. Ženske tudi upornike porajajo in partizane hranijo. Tudi otroke, rastejo, da bi bili nasledniki očetov, kurirji so, ogledniki. Tudi krave, hranijo jih. Tudi konje, ponosni so nanje. Tudi ovce, oblačijo jih. Tudi peteline, zgodaj jih prebujajo. Tudi pse, sporočajo jim, naj bežijo. Tudi sadje, čeprav ni dozorelo. Vse.

Kam skriti otroke, vsaj tega sina, pod posteljo, pod slamnico, videli ga bodo, na podstrešje, zlezli bodo gor, v seno, nikakor ne, zažgejo ga, v kad, streljali bodo, na gnojišče, tako je, ne, bodli ga bodo z bajonetom, o bog, o rabelj, najbolj krvavi, kaj smo ti prizadeli, s čim smo se tako pregrešili, nismo ti pribili sina na križ, nismo se ti pomočili v brado. Da, preklinjamo svetnike, preklinjamo jih, kakor preklinjamo tudi žene, tudi sebe. Da, delamo ob praznikih, saj moramo, pocrkali bi, ko bi ne delali. Držimo se pravoslavnih postov, in nepravoslavnih tudi, vedno se postimo, in v cerkev gremo, kadarkoli utegnemo, o bog, kaj te res ni? Ni mogoče, da bi te ne bilo. Kako je mogoče, da te ni. Vse gosposke ubogamo, kolikor je le v naših močeh, prostovoljni mučenci smo, od nekdaj plačujemo dolgove za vse, kako naj si obvarujemo dihanje, samo to, golo dihanje. Treba ga je obvarovati, ne za veselje, temveč za trpljenje ga je treba obvarovati, moramo za smrt, drugo in drugačno, moramo, ampak zdanilo se je in lepo se vidi, oni pa so na vseh straneh in povsod, ne moremo na polje in v gozd, nismo ptice, nismo mušice, in še tedaj bi nas videli, tako golo je nebo. Ljudje smo, tožiti moramo.

Ženske to še morejo, ampak to spominja na maščevanje, in odpor, zato orožje zvišuje in zdebeljuje glas. Tudi psi. Nekateri se razumejo, stojijo in gledajo suho gobo na brestu, ostareli brus, obrabljene kamnite stopnice. Nekdo hoče, sam ne ve zakaj, delati isto kot vsako jutro: vzel je kanglo z vodo in zaliva zelje za hišo. Otrokom se zdi, da sanjajo strašno igro in nezaslišan lov. Dečki se spuščajo po vrvi v vodnjake, uzrejo se v ogledalcu vode, zbojijo se sami sebe, utopili se bodo, ne, tukaj so sami, temno je, ne morejo biti sami, videti morajo, kaj bo z drugimi, pa zbežijo navzgor k svetlobi, k modri jasnini neba, ki omamlja z višino, je podobna rešitvi. Dečki plezajo v pajkovo mrežo. Menda ne bodo pregledali vsakega drevesa in vejice, njihovi psi menda ne plezajo po drevju. Dete stiska obraz v materina nedra, tu ga ne bodo videli, se zvija v klobčič okoli očetovih nog, blodi z rokami okoli kolen in jih objema, ta pa se s pestmi obeša na svoje lase, kratki so, kaj more: psovka bi bila zdaj isto kot smehljaj, skloni se, zabada nohte v zemljo, ta pa se je, prekletnica, strdila, skovala, noče živih.

Sinek, ali slišiš, nimam kam s teboj.

Niti komunističnih letakov fantje nimamo kam skriti, sežigajo jih, pa gorijo počasi, ugašajo, razpihavajo jih, čepijo za zelenikami, za ogradami. Nemci bodo videli, da je gorel papir, teptajo ga, plešejo s klecavimi nogami.

Ej, nora glava, zakaj nisem ubogal Dušana Katića, ko je klical v oddelek. Jaz pa sem obljubil, brž ko omlatim žito, in si priskrbim še sto nabojev. Zdaj umri, umri kakor ovca.

Kam bom z vojaško knjižico. Če jo raztrgam, kje naj jo raztrgam, kako naj jo raztrgam.

Pa kraljevo sliko. Nisem kriv, to smo vsi kupovali, imeli, tudi Hitler je kralj, vsi imajo kralje.

Knjiga. Zaradi knjige izgubiš glavo, kje je knjiga, ki jo je dobil otrok za izvrstno učenje.

Ampak jaz sem čist kmet, ne maram komunistov, in vedno sem bil proti njim. Nemci pa so pametni ljudje, imajo spiske sumljivih. Ženske, ne norite, umaknite se v hišo, zaposlite se, delajte kaj, nočem slišati vašega glasu.

Mož se usede na prag, izvleče leseno škatlo, hoče si zviti cigareto, na svojem pragu je, ničesar noče videti, ničesar mu ni mar, noče slišati, niti soseda ne.

Močno žganje, šnaps, osem let staro, vojaki, gospod častnik, hočete žganja. Srbskega. Šnaps, ni boljšega na svetu. Šnaps .

Nemec s puško razbije litrsko steklenico, kmet se nasmehne, mahoma pa se mu spači obraz, ker ga je puškino kopito udarilo med rebra, z mokrimi hlačnicami se skloni in vzame v roko vrat razbite steklenice, gleda Nemca: ne ve, s čim mu naj zdaj postreže.

Nimamo kam, usojeno nam je tako, če moramo umreti, pač moramo: domači, otroci, snaha, bodite okoli mene, jaz bom odgovarjal za vse, vi samo molčite. Mlajši ste, samo molčite.

Mnogi bežijo, slišijo in ničesar ne slišijo: preko plotov bežijo tudi drugi, skrivajo se, odkrivajo se, kjerkoli se skrijejo, so odkriti: od pušk in strojnic se lomi nebo, čisto, brez vetra. Strma gosta višina. Zavetje samo za zvezde. Ljudem pripada zamlja, debela, julijska, niti rezilo motike se ne more skriti vanjo; dečki, prestreljeni v drevesnih vršičkih, padajo z vej topo kakor prezrele kutine. Potem mirujejo in molčijo tu, na tem koščku zemlje, osvojenem samo s telesom, psi pa jih vohajo in skačejo čeznje. Mirujejo in molčijo tudi moški in ženske, ki so v teku ozaljšali plotove. Mnogi pragove. Nekateri ob plugih ali s sekirami. Da bodo tisto, kar so bili od nekdaj.

Niso vsi pogumni, kakor tudi niso boječi vsi tile, ki gologlavi in prepričani, da nimajo kam, stojijo zasajeni med otroke in žene.

Če smo kaj krivi, potem smo krivi s tem, da smo ljudje, in kmetje, in da smo živi. Zato streljajte, pravico imate, vse imate.

najpaga od 100.000 РАЈХСМАРАКА У ЗЛАТУ!

100.000 РАЈХСМАРАКА У ЗЛАТУ ДОБИЋЕ ОНАЈ КОЈИ ДОВЕДЕ ЖИВА ИЛИ МРТВА КОМУНИСТИЧКОГ ВОЂУ ТИТА.

»100.000 zlatih mark dobi ta, ki pripelje živega ali mrtvega komunističnega vodjo Tita« — so pisali naduti fašisti in mislili, da se bo kdo polakomnil judeževih grošev. Ideali revolucije so bili mnogo višji in svetlejši: nacionalna in socialna osvoboditev domovine, ki je šla za tovarišem Titom skozi vse gorje do končne zmage!

Namesto stavb delajo opeke

Nevšečnosti, ki so posledica omejitev v investicijski izgradnji in omejitve kreditov za obratna sredstva, so tako kot druge kolektive gradbincev prizadele tudi gradbeno podjetje SAVA v Krškem – Lani 141 milijonov obratnih sredstev, letos samo 38 milijonov – Kolektiv išče rešitev v proizvodnji gradbenih materialov

Restrikcijske mere pri investiranju imajo za posledico, da investitorji razpolagajo letos s skoro polovico manj sredstev kot lani. 100 milijonov din, ki jih je lani kdorkoli namenil investiranju, se je letos skrčilo na 52 milijonov. Novi predpisi so brez dvoma najbolj prizadeli gradbince, saj je poplava investicijskih naročil kar iznenada presahnila.

Tej nevšečnosti pa se je pridružila še nova: pomanjkanje obratnih sredstev. Gradbeno podjetje SAVA iz Krškega je 1962. na primer ustvarilo 236 milijonov družbenega bruto proizvoda, pri tem pa je imelo na voljo za 24 milijonov din kreditov za obratna sredstva in 21 milijonov din v lastnem poslovnem skladu. Njihove zaloge so bile hkrati vredne 24 milijonov din. Lani so ustvarili 900 milijonov din vrednosti in pri tem uporabljali 100-milijonski kredit za gradnjo stanovanj za trg, 20-milijonski kredit za obratna sredstva in 21 milijonov din iz lastnega poslovnega sklada.

Letošnji plan je zaradi manjšega povpraševanja po gradnjah nekoliko nižji od lanskega. Letos naj bi ustvarili 760 milijonov din vnovčene realizacije, obratna sredstva, ki so jim na voljo, pa so precej manjša kot lani. Imajo le 17-milijonski kredit za obratna sredstva in 21 milijonov din sredstev iz lastnega sklada, medtem ko jim je bil 100-milijonski kredit za gradnjo stanovanj za trg ukinjen. Če upoštevamo, da imajo v podjetju za približno 55 milijonov din zalog, jim prede do kaj trda. Povpraševanja po gradbenih storitvah pa skoroda ni.

Obrtniki, ki so prej rade volje prevzemali obrtniška dela, zahtevajo zdaj predujme. Če jim gradbeno podjetje ne more nuditi predujma, ne mara dajati blaga na upanje.

Kolektiv SAVE se je znašel pred zapletenim in resnim vprašanjem, kaj storiti. Odlašati ne kaže, to so vedeli že lani in so se na srečo že v jeseni pričeli pripravljati na nevšečnosti, ki jih je bilo letos pričakovati. Prej so gradbeno mehanizacijo povečevali z vsakoletnimi nakupi za kakšnih 15 milijonov din. Lani so se raje odločili za nakup strojev, namenjenih gramoznici in proizvodnji betonskih zidakov. Na tržišču je po tovrstnem blagu povpraševanje, v Zagrebu pa je veliko gradbišče, kjer gradijo brez števila stanovanj. Tamkajšnja gradbena podjetja zelo iščejo betonske zidake in gramoz boljših vrst.

S 15 milijoni din so kupili opremo za gramoznico in delo v njej organizirali veliko bolje, kot je bilo prej. Na posameznih delovnih mestih, ki so delala prej samo v eni delovni izmeni, delajo zdaj v dveh izmenah, na delovnih mestih, ki so delala prej v dveh izmenah, pa celo v treh. Naročil je dovolj in kot upajo, bodo od 760 milijonov din vnovčene realizacije, letos s prodajo gramozov in betonskih zidakov ustvarili najmanj 200 milijonov. Prav lahko pa se zgodi, da bo ta dejavnost ustvarila celo 350 milijonov do 450 milijonov din vnovčene realizacije. **Gradbeno podjetje SAVA v Krškem je torej le našlo eno izmed poti iz zagate, pray razveseljivo pa je tudi to, da v kolektivu ni slišati kritik na račun omejitvenih predpisov, pač pa celo izjave, da je bil skrajni čas začeti z vestnim gospodarjenjem!!**

M. J.

Gostinci si želijo boljših cest

Osnovni problem v gostinstvu in turizmu v krški občini so ceste. Cesta proti Celju in Štajerski je od lanskega leta razkopana in neprimerna za promet, krški most je še veno tak, kot je bil, obvozne ceste pa skrajno zanemarjene. Gostinstvo v občini naj bi po družbenem planu letos ustvarilo 154 milijonov din realizacije. Do konca junija ustvarjeni promet je dosegel 103 milijone din vrednosti, kar pomeni, da bo letni plan kljub nevšečnostim dobro izpolnjen. Družbeno gostinstvo v krški občini ima razen slabih komunikacijskih zvez še eno težavo: vsa gostišča razen enega so v zasebnih stavbah, toda kljub velikemu trudu družbeni gostinci doslej še niso uspeli nobeno zasebno stavbo, v kateri imajo gostišče, odkupiti. Letos bodo v večini gostišč izvedli manjše adaptacije in nakupili nekaj nove opreme, gostinskih zmogljivosti pa je v občini dovolj.

Poklicna šola lesne stroke v Sevnici

razpisuje

delovno mesto

UPRAVITELJA ŠOLE

Nastop službe takoj. Pismene ponudbe pošljite najkasneje do 10. julija.

Ljudje so pošteni!

Tovariš urednik!

Pred dnevi sem se vozil z vlakom iz Straže v Novo mesto. Ker je kazalo na dež, sem vzel s seboj dežni plašč, vendar sem nanj ob prihodu v Novo mesto pozabil, ko je posijalo sonce.

Med opravki v mestu sem se domislil dežnega plašča, zato sem takoj odšel na železniško postajo in po njem povpraševal. Vlak iz Straže je še stal na tiru, vendar mojega plašča ni bilo v njem. Vprašal sem tega in onega, kje bi pozabljeni plašč dobil, končno sem ga izsledil pri blagajniku. Pri čiščenju vagonov je plašč našla snažilka Rozi Furman s Trške gore in ga oddala.

Ker se dandanes rado govori o nepoštenosti ljudi, bi rad ob tem primeru pokazal, da poštenost med občani še živi. Ob tej priložnosti se tudi tovarišici Furmanovi lepo zahvaljujem!

BOJAN PAVLIN
Straža

5 mesecev prometne vzgoje v sevniški občini

Šole in podjetja pomagajo vzgajati pešce in kolesarje — V kratkem bodo pregledali kolesarnice in kolesa v njih — Napovedanih je več tekmovanj »Kaj veš o prometu«

V Sevnici so se z veliko zavzetostjo lotili akcije za večjo varnost pešcev in kolesarjev v prometu. Komisija za prometno varnost je pripravila obsežen delovni načrt in že seznanila z njim vse šole in delovne organizacije.

Šolam in otroškima vrtcema je razposlala več izvodov knjižic »Predšolski otroci v prometu«. Šole in delovne organizacije so prejele tudi 3000 letakov in zakon o prometni varnosti.

V akcijo se je že takoj na začetku vključila tamkajšnja delavsk univerza, ki bo od 1. junija do 31. oktobra priredila niz predavanj o prometu. Pripravljenih ima tudi nekaj prometnih filmov, ki jih bodo imeli priložnost videti vsi obiskovalci predavanj in kino predstav. V tem obdobju bo v sevniški občini več tekmovanj z naslovom »Kaj veš o prometu«. V vseh podjetjih bodo v kratkem začeli pregledovati kolesarnice in tehnično opremo koles. Lastnise bodo opozorili na sleherno pomanjkljivost, ki jo bodo zasledili pri pregledu.

Komisija za prometno varnost v Sevnici upa, da bo z resnim vzgojnim delom in temeljitim nadzorom nad vozili zavarovala pred morebitno nesrečo na cesti vse tiste pešce in kolesarje, ki iz nevednosti še marsikdaj kršijo prometne predpise. V šolah in delovnih organizacijah so pokazali veliko voljo za pomoč pri tej akciji.

Na sejmišču malo prometa

Zaradi preobilnega kmečkega dela tokratni ponedeljkov prašiči sejem v Novem mestu ni bil posebno dobro obiskan. Živinorejci so lahko izbirali med 477 naprodaj pripeljanimi prašički, medtem ko je bilo odkupljenih le 258. Od zadnjega sejma se cena ni spremenila: 4.000 do 8.500 din so zahtevali za manjše pujske ter 9.000 do 19.000 din za večje, stare od 3 do 6 mesecev.

Skupščina v Trebnjem o kmetijstvu

V petek, 2. julija, bo občinska skupščina Trebnje na 6. skupni seji obeh zborov razpravljala o pogodbenem sodelovanju v kmetijstvu, o gostinski in turistični dejavnosti v občini in o bančnem poslovanju v novem gospodarskem sistemu. Odborniki bodo poslušali poročilo službe za požarno varnost, potrdili bodo letni davčni račun za 1964, sprejeli odlok o prometnem davku od nepremičnin in premoženjskih pravic, potrdili pogodbo o opravljanju in financiranju službe pravne pomoči, izrekli več garancij ter potrdili volitve in imenovanja.

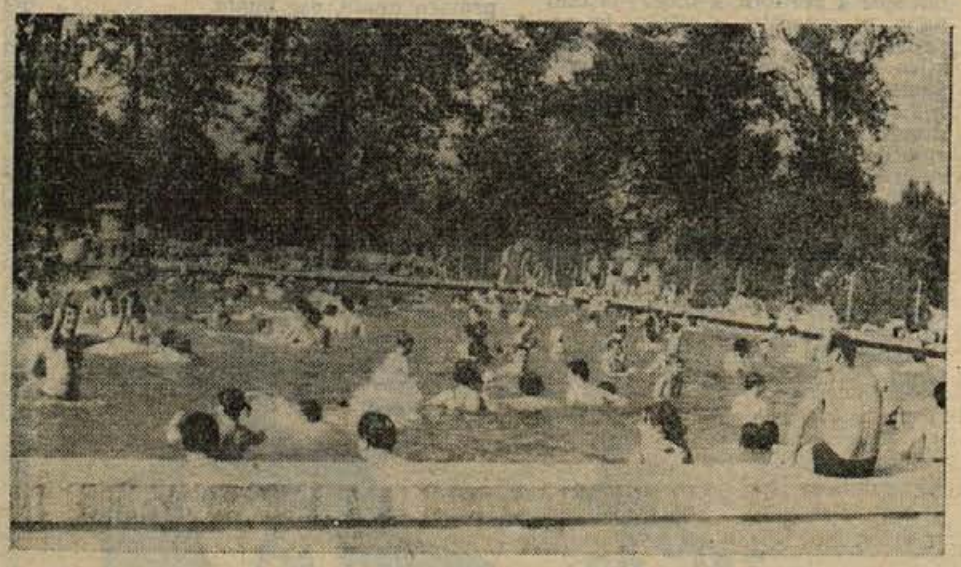

V nedeljo bo v Brežicah, ob Krki in v Čateških Toplicah prostora za 5.000 gostov – pridite!

Dan borca praznujejo letos v Brežicah prvič kot turistični dan. V zdravilišču in ob Krki do Krške vasi bodo 3. in 4. julija lahko postregli do 5.000 obiskovalcev. Brežičani gostoljubno vabijo vse, ki želijo preživeti prijeten dan v lepi okolici Krke, da ne zamudijo te priložnosti.

Na kopališču ob Krki bo proslava že v soboto zvečer. Združena bo z ognjemetom, baklado in sprevodom osvetljenih čolnov po Krki do gostilne Grič.

Gostje, ki bodo prišli s šotori, se bodo za dva dni lahko utaborili na lepem prostoru ob avtomobilski cesti. Na zabaviščih ob Krki in v Čateških Toplicah bodo v soboto in nedeljo igrali za ples zabavni ansambli.

Gostinski delavci bodo postregli obiskovalce z izbranimi jedili in pijačami. Dobro so se založili zlasti s cvičkom in kapljico iz bizeljskih vinogradov. Pridite, ne bo vam žal! — Na sliki: vsakdanji vrvež v novem bazenu v Čateških Toplicah.

»BRODOKOMERC« Rijeka nudi

lastnikom tujih plačilnih sredstev – deviz

POPUST OD 20 - 50 ODSTOTKOV

»BRODOKOMERC« — Rijeka, Beogradski trg 3/II, je s svojo prodajno mrežo zagotovil svojim kupcem pri nakupu s tujimi plačilnimi sredstvi — devizami široko izbiro industrijskega blaga po posebno znižanih cenah (tudi do 50 odst.):

TELEVIZIJSKE APARATE, RADIO APARATE, GRAMOFONE

in druge izdelke naslednjih proizvajalcev:

»RADIOINDUSTRIJA« Zagreb (RIZ), Zagreb — »RUDI ČAJEVAC«, Banjaluka — »ELEKTROINDUSTRIJA« (RR) Niš

hladilnike tovarn: »OBOD« — Cetinje in »GEORGI NAUMOV« — Bitola

šivalne stroje tovarne »VLADO BAGAT« — Zadar

pralne stroje, štedilnike in drugo gospodinjsko opremo tovarne »GORENJE«

Z 20 odst. popustom vam nudimo tudi vse ostalo industrijsko blago iz maloprodajne trgovske mreže, kakor tudi ves gradbeni material in drugi material za gradnjo hiš; prodamo vam tudi dograjene hiše in stanovanja ter tovorne avtomobile TAM, nosilnosti 2—5 ton s 30 odst. popustom.

Za vse našteto blago, zlasti za gradbeni material, se pri nakupu obračajte na naše predstavništvo:

PREDSTAVNIŠTVO »BRODOKOMERCA«, Ljubljana, Poljanska cesta 20-C/III – telefon št. 314-280

NAČIN VPLAČILA:

1. Iz inozemstva — z bančnim nakazilom v korist računa štev. 433-11-1-95 »BRODOKOMERC« Rijeka pri Narodni banki — filijala Rijeka;
— s čekom na naslov »BRODOKOMERC« Rijeka in v korist našega državljana;
— s poštno nakaznico na »BRODOKOMERC« Rijeka — ali katere druge poslovne organizacije, z oznako naslova koristnika v državi in namenom vplačila na hrbtni strani nakaznice.

2. V tuzemstvu s prenosom iz lastnih deviznih računov, na račun »BRODOKOMERC« Rijeka štev. 433-11-1-95, pri Narodni banki — filijala Rijeka;
— z inozemskimi bančnimi čeki, ki se glasijo na ime koristnika, z vplačilom istih pri najbližji filijali Narodne banke in v korist našega gornjega računa;
— s čekom na naslov »BRODOKMERC« Rijeka in v korist našega državljana;
— s plačilom v gotovini pri eni izmed naših zgoraj navedenih predstavništev; z vplačilom gotovinskega zneska na naš naslov s priporočenim ali vrednostnim pismom.

V vseh primerih je potrebno zlasti točno navesti ime in naslov koristnika vplačila.

Vplača se lahko v vseh konvertibilnih valutah.

Z dobro organizacijo omogoča »BRODOKOMERC« svojim kupcem, da svoja vplačila hitro realizirajo. Garantno pismo vam izstavimo takoj po vplačilu oz. ga pošljemo tovarni, pri kateri boste naročili zaželeno blago.

Dolenjski list je sestavni del Socialistične zveze v občini

V soboto dopoldne je bila v Novem mestu redna seja izdajateljskega sveta našega medobčinskega, pokrajinskega glasila SZDL, katere so se udeležili člani sveta: Slavko Dokl (predsednik), Slavko Lupšina (Brežice), Jože Škof (Črnomelj), Slavko Smerdel (Krško) in Rudi Brinšek (Ribnica), medtem ko so bili štirje člani sveta opravičeno odsotni. Na seji so sodelovali predsedniki občinskih odborov SZDL: Vlado Deržič (Brežice), Franc Štajdohar (Črnomelj), Stane Lavrič (Kočevje), Peter Markovič (Krško), Elka Grilc (Sevnica) in Tone Žibert (Trebnje), navzoči so bili tudi vsi člani uredniškega odbora našega tednika. Na seji so člani sveta in predsedniki ObO SZDL konkretno primerjali stališča občinskih odborov SZDL o sedanjih in bodočih nalogah Dolenjskega lista s tezami o mestu, vlogi in nalogah tiska, radia in TV v razvijanju družbeno-ekonomskih odnosov. Hkrati so obravnavali tekoče probleme našega časnika in dali mnogo pobud za odpravljanje težav, ki grozijo domačemu listu celo z začasnim prenehanjem izhajanja.

Člani izdajateljskega sveta našega tednika in predsedniki občinskih odborov SZDL so se tokrat temeljito seznanili s pisano vrsto vprašanj, izmed katerih mnoga spodbujajo kolektiv uredništva in uprave lista k nadaljnji rasti kvalitete, obsega in naklade, mnoga — nerešena — vprašanja pa hkrati ogrožajo obstoj pokrajinskega glasila Dolenjske. O vsem tem smo že marsikaj povedali ob 15-letnici izhajanja Dolenjskega lista, uvodnika v zadnjih dveh številkah pa sta tudi govorila o stališčih našega časnika do tez o nadaljnji vlogi tiska, radia in televizije. Oceno sedanjega stanja v domačem pokrajinskem tedniku lahko strnemo v tehle nekaj kratkih ugotovitev, s katerimi so se v soboto seznanili člani sveta in predsedniki ObO SZDL.

1. Zaradi neizpolnjevanja podpisanih pogodb oziroma zaradi štirih še nepodpisanih pogodb zahaja domači pokrajinski časnik v nepotrebne finančne težave, katerih ni in ni konec. Prav zaradi tega je v resnici (tako kot skoraj ves slovenski pokrajinski politični tedenski tisk) bolj »medobčinska sirota« kot »ljubljenec devetih mater«, kakor smo v enem izmed sestavkov zapisali ob 15-letnici Dolenjskega lista.

2. Naklada lista, njegova priljubljenost med občani Bele krajine, kočevsko ribniškega področja, Spodnjega Posavja pretežnega dela ostale Dolenjske in prijave vedno novih naročnikov (zdaj tiskamo vsak teden približno — 24.000 izvodov) vse to potrjuje staro ugotovitev, da je tak tisk kot javna tribuna občanov našemu razvoju potreben in koristen, hkrati pa je tudi odraz naše lokalne samouprave.

3. List prerašča kljub vsem finančno materialnim težavam, ki ga spremljajo že vseh petnajst let! — bolj ali manj uspešno, odvisno od sodelovanja izdajateljev in političnih in drugih javnih delavcev v pokrajini, v učinkovito sredstvo obveščanja občanov.

Od načelnih ugotovitev do praktičnih (boljših) odnosov

Zdaj je položaj tak: v vseh občinah trdijo, da je Dolenjski list kot medobčinsko glasilo Socialistične zveze in kot skupna javna tribuna aktivnih občanov celotne Dolenjske **potreben** in koristen, v isti sapi pa nekateri odgovorni predstavniki občinskih skupščin izjavljajo, da je »treba razumeti, če niso upravi lista že plačane pogodbene obveznosti, ker pač ni dovoljnega dotoka sredstev v občinske proračune«. Če morda to do neke mere razume kolektiv uredništva in uprave Dolenjskega lista, (ki spričo takega sofinanciranja skoraj res nima kaj upravljati, saj brez materialne podlage tudi pri časniku ne moremo govoriti o uspešnem samoupravljanju), pa tega prav nič ne razume in noče razumeti tiskarna v Ljubljani, kateri moramo vsak račun poravnati v osmih dneh!

Prav gotovo je neodgovorno ravnanje, če nekatere občine odtegujejo (skromne) zneske domačemu tisku, ki je v neštetih primerih edini družbeno politični obveščevalec, ki sploh prestopi prag podeželske hiše! Organizacije SZDL in občinske skupščine bi bolj kot doslej morale šteti domači tednik s tako visoko naklado in nedvomno velikim vplivom za sestavni del svoje aktivnosti — za to odgovorno politično delo pa morajo biti zagotovoljena tudi potrebna sredstva skoraj pred vsemi drugimi izdatki.

Ekonomske cene verjetno še ne bomo mogli v celoti uveljaviti

Razprava članov sveta in predsednikov ObO SZDL je potrdila pravkar naštete ugotovitve.

Predsednik sveta SLAVKO DOKL je med drugim dejal, da so se odbori SZDL premalo zavzeli za ureditev sofinanciranja domačega tednika, saj bi prav tu lahko zelo konkretno in učinkovito pomagali listu pri izvrševanju njegovih odgovornih nalog. Glede ekonomske cene je menil, da je pri tedniku zdaj še ne bomo mogli v celoti uveljaviti (letna naročnina bi pri sedanjih stroških morala poskočiti od 1200 dinarjev na približno 3600 dinarjev); občinske skupščine bodo pri tem morale še vedno pomagati. Ne bi pa smeli dopustiti, da bi list zaradi pomanjkanja denarja pretirano zmanjšal obseg; s tem bi postal kaj hitro suhoparen. — Najbližja je rešitev glede večjega sodelovanja. »Vsi smo pismeni,« je dejal tovariš Dokl, »in bi lahko s pisano besedo veliko več nudili našim bralcem in občanom, kot to delamo doslej.«

Obveščanje je nujno potrebno

STANE LAVRIČ, predsednik občinskega odbora SZDL iz Kočevja, je med drugim poudaril, da sta vsebina in pomen domačega tednika vedno večja in bralci oboje odobravajo. Kvaliteta lista pa je odvisna tudi od nas samih; če bi hoteli vplivati na vsebino lista, bi morali pač več pisati. Prav je, da ima devet področnih občin svoje glasilo; v kočevski občini smo sredstva za list zagotovili v proračunu in jih tudi redno pošiljamo. Tu ne sme biti težav, saj je kolektiv, ki po našem naročilu tednik ureja in izdaja, odvisen od teh sredstev.

Krško: prihodnje leto ena in pol ali celo dve strani

PETER MARKOVIČ, predsednik občinskega odbora SZDL iz Krškega, je obvestil člane sveta in kolektiv Dolenjskega lista, da zaradi visokih stroškov (nekaj nad sedem milijonov dinarjev) občina ne bo več redno izdajala glasila »Naši pogovori«; izhajalo bo le občasno, po potrebi. Pri sedanjem položaju v občini ne morejo zbrati dovolj sredstev za oba lista (Dolenjski list in občinski mesečnik). Če bi za pokrajinski tednik čez noč uvedli ekonomsko ceno — 3600 dinarjev — bi list prav gotovo doživel velik padec v nakateremu so zaupali urejanje in izdajanje časnika, je razpravljal VLADO DERŽIČ, predsednik ObO SZDL iz Brežic. »Kakor ne moremo dela Socialistične zveze postaviti na ekonomsko ceno, tega verjetno tudi ne moremo narediti z Dolenjskim listom, ki je sestavni del SZDL v občini,« je med drugim poudaril tovariš Deržič, ki je priporočil vsem občinskim vodstvom SZDL, da razčistijo svoje odnose do kolektiva lista. O teh notranjih problemih lista moramo vsi več vedeti, potem tudi ne bomo nekaterih stvari vedno ponavljali, ker ostajajo nerešene. Končna rešitev in konkretna ureditev vprašanja javnosti dela v občini pa je v tem, da vpišemo v občinski statut Dolenjski list kot naše glasilo.

Zmanjšan obseg bi bil velik korak nazaj

O vprašanju, ali je zmanjševanje obsega Dolenjskega lista na 12, 8 ali celo na 4 strani res »iskanje notranjih rezerv« v kolektivu, je razpravljal tudi član sveta SLAVKO SMERDEL iz Krškega. Tako rešitev je ocenil kot velik korak nazaj, saj ima zdaj Dolenjski list tudi večje področje, kot ga je imel pred leti, ko je združeval sedem občin. Zato obsega lista ne bi smeli zmanjševati, razen že običajnega manjšega obsega tednika v poletnih mesecih. Če pa bi že delali premike v tej smeri, potem bi se kazalo pogovarjati raje o tem: da bi Dolenjski list izhajal dvakrat na teden. Veliko imamo namreč naročnikov, katerim je teden dni že dolgo razdobje in res je, da tednik zdaj včasih še komaj dohaja aktualnost dogodkov. Morali bi si prizadevati z vsemi močmi, da bi tednik kadrovsko in materialno usposobili za prehod na dve številki na teden. Če bi šli v tako spremembo dobro pripravljeni, bi stopnjo obveščenosti izredno povečali. Novi ukrepi, ki bodo sledili v kratkem, pa spet terjajo predvsem čim večjo in kvalitetno obveščenost občanov!

Tudi izvršni odbor občinskega odbora SZDL v Sevnici je pred dnevi razpravljal o Dolenjskem listu in meni, da ekonomske cene zdaj še ni mogoče upeljati. Predsednica občinskega odbora SZDL Sevnica, tovarišica ELKA GRILC je hkrati omenila, da je po mnenju njihovega političnega vodstva naš tednik na primerni višini in da naj tako tudi ostane. Ne strinjajo pa se Sevničani, da bi obseg lista manjšali; mnogo ljudi bere tednik prav zaradi velikega števila kratkih vesti in novic iz domačih krajev, ki bi jih bilo potem vsekakor premalo v listu. List mora biti pester, prav v tem je njegova privlačnost. Sodelovanja z uredništvom pa je res še premalo in ga je treba izboljšati.

Kaj naj bi nadomestilo sedanji način obveščanja?

Po ukinitvi okrajev predstavlja naša pokrajina slejkoprej zaokroženo celoto, v kateri nas združujejo razne prvine, med njimi tudi mentaliteta naših ljudi. In prav zdaj je celo važnejše kot v nedavni preteklosti, da si svoje pokrajinsko glasilo ohranimo in razširimo. Če bi iskali druge oblike obveščanja, bi to stvar samo podražilo, kvaliteto pa bi celo izgubili. Težko bi dobili denar, da bi plačevali toliko informacij po obsegu in po kvaliteti, kot jih imamo zdaj v Dolenjskem listu. Že več let razpravljamo o tem, a kaže, da kaj boljšega ne bomo izumili. Gre za skupno odgovornost področja, da še bolj skrbimo za naš list — je med drugim dejal na seji FRANC ŠTAJDOHAR, predsednik občinskega odbora SZDL Črnomelj.

S podobno oceno položaja se mu je pridružil tudi TONE ŽIBERT, predsednik občinskega odbora SZDL Trebnje, ki je menil, da se o trajnem zmanjševanju oziroma o ukinitvi domačega tednika sploh ne kaže pogovarjati. »Nimamo nobenega drugega primernega sredstva za obveščanje, Dolenjski list pa je množično branje in neko informativno sredstvo na Dolenjskem moramo imeti. Če bo le šlo, predlagam: Dolenjski list naj izhaja dvakrat na teden!«

Tako kot tovariš Deržič je tudi tovariš Štajdohar svetoval, da naj bi razen izvršnih odborov občinskega odbora SZDL v bližnji bodočnosti tudi vse občinske skupščine našega področja razpravljale o Dolenjskem listu. Odborniki so nosilci samouprav.anja v občini in naj zvedo za vse težave in načrte, ki jih ima naše medobčinsko glasilo.

METLIKA: manjši obseg v DL; RIBNICA: te dni se bo odločilo

Člani sveta so na seji zvedeli, da so v METLIKI šele prejšnji teden odločili zmanjšati obseg svoje komunske priloge v Dolenjskem listu: **od dosedanje tričetrt strani na polovico strani.** Skodo od skrčenega obveščanja bodo imeli žal predvsem prebivalci metliške občine. Odprto pa ostaja vprašanje, če naj zaradi nekaj stotisočakov zares okrnimo obseg informiranja v občini?

Tudi v Ribnici, kjer pravtako še niso podpisali pogodbe za leto 1965, ta hip še ni jasno, ali bodo imel naročniki lista odslej na voljo celo stran ali pa morda manj. Član sveta RUDI BRINŠEK je seznanil udeležence sobotne seje, da so v občinskem proračunu namenili za Dolenjski list dva milijona dinarjev, ena stran v vsaki številki pa stane nekaj nad 3,400.000 dinarjev. Če ne bodo našli možnosti, da bi zagotovili še manjkajoči znesek — (1,400.000 dinarjev), bodo obseg svoje stalne priloge zmanjšali na tri četrtine ali le na polovico strani. »Smo pa za to, da ostanemo solastniki lista in tudi z njigovo kvaliteto smo zadovoljni, krog sodelavcev pa želimo še razširiti in bomo zares skušali zagotoviti potrebna sredstva«, je povedal tovariš Brinšek.

Javno mnenje ne sme biti odvisno od 500.000 dinarjev

Člani sveta in predsedniki občinskega odbora SZDL so pritrdili besedam tovariša Slavka Smrdela, ki je opozoril na odgovornost občinskih vodstev pri ustvarjanju javnega mnenja. Le-to ne sme biti odvisno od 500 tisoč dinarjev ali od enega milijona dinarjev, ki ga na primer neka občina ni pripravljena dati za svoje glasilo, hkrati pa želi imeti čim boljše obveščanje.

Člani sveta so iz biltena sekretariata glavnega odbora SZDLS tudi zvedeli, da stane na primer v Celjskem tedniku ena stran v vsaki številki na leto 6,146.000 dinarjev, podobna stran v Dolenjskem listu pa le 3,432.000 dinarjev ali 2,700.000 dinarjev manj. Pri tem je sorodni lokalni tednik v Celju po površini le za 3,5 centimetra višji in le za 2,5 centimetra širši od našega tednika; so torej velike razlike in zato ni mogoče trditi, da je Dolenjski list drag, kakor se včasih na kakšni občini mimogrede sliši.

Nas čaka usoda »Zasavskega tednika«?

Včeraj je izšla zadnja številka »Zasavskega tednika«, dosedanjega glasila občin Trbovlje, Zagorje, Hrastnik in Litija. Po 17 letih izhajanja ga je pred tedni prva pustila na cedilu občina Hrastnik, za njo pa še ostale tri, češ da ne zmorejo zagotoviti potrebnih sredstev. Na seji smo o tem razpravljali in obvestili člane izdajateljskega sveta ter predsednike občinskih odborov SZDL o sklepu sveta delovnega kolektiva Dolenjskega lista:

V slučaju, da občinske skupščine v prihodnjih tednih ne bodo izpolnile pogodbenih obveznosti do pokrajinskega tednika Dolenjske, bomo predvideni poletni obseg domačega časnika morali znižati od 12 na 8 in nato na 4 strani; če ne bo denarja niti za tako skrčeni obseg, list začasno ne bo izhajal.

To pa se lahko kaj hitro zgodi. Medtem ko je uprava lista do 31. maja 1965 dosegla že 45.76 odstotka lastnih dohodkov (namesto planiranih 41,66 odstotka) in komaj 37,89 odstotka predvidenih izdatkov, zaostaja plačilo občinskega sofinanciranja za dobrih deset odstotkov. Položaj se je junija še poslabšal: do 15. junija je zapadlo 50 odstotkov planiranih občinskih obveznosti ali 18 milijonov 876 tisoč dinarjev, devet občin pa je do 27. junija plačalo šele 11,890.000 dinarjev ali 6,986.000 dinarjev premalo. Prazna blagajna grozi, da bomo v poletnih mesecih pred resnim vprašanjem — začasno ustaviti tiskanje Dolenjskega lista. Neizpolnjene pogodbe bodo prizadele predvsem naročnike in bralce lista, lahko pa tudi razbijejo dosedanje medobčinsko sodelovanje na tem področju.

Predsednik izdateljskega sveta Slavko Dokl je zato predlagal vrsto sklepov za občinske odbore SZDL in občinske skupščine, da bi nerešena vprašanja našega pokrajinskega glasila SZDL čimprej uredili. Sklenjeno je bilo tudi da je do 10. julija 1965 treba urediti pogodbe z listom.

Kočevska v boju za svobodo 5

Slovenska pesem je bila po gostinskih lokalih kratko malo prepovedana. Kočevski Nemci so na Kočevskem preizkušali vse tiste metode fašizma, ki jih poznamo iz let 1939—1945, ko je bil fašizem gospodar skoraj vseh evropskih dežel. Razen koncentracijskih taborišč in krematorijev so se Nemci posluževali vsega za dvig nemške rase.

Dijaki in študentje slovenske narodnosti, ki so prihajali na Kočevsko v predvojnih letih, so se morali umikati za ceno lastnega življenja pred Nemci, ki so sovražili vse, kar je bilo slovenskega in protifašističnega. Lahko je torej razumeti, da je bil boj Slovencev izredno težak. Delo in akcije so zavirali vladajoči režimi z žandarmerijo in s policijo, ki je stalno zasledovala napredne Slovence, ki so se borili na Kočevskem. Vse to je Slovence strnilo v enotnost dela in akcij, ne glede na politično pripadnost.

KPS in njen okrožni komite, katerega sekretar je bil Jože Češko, je vprašanje življenja Slovencev na Kočevskem najbolj globoko razumela, ker je poznala taktiko in namene nemškega fašizma in proti njemu organizirala vse napredne sile Slovencev za odločilni boj. Partija je organizirala po letu 1935 vse gozdne in lesne delavce v sindikalne organizacije, kakor tudi gradbene delavce, ki do tedaj sploh niso bili organizirani, v kulturno-prosvetne in telovadne organizacije in v narodnoobrambne vrste, v katerih je sodelovala mladina. Lahko trdimo, da so bili vsi Slovenci od šoloobvezne mladine na Kočevskem organizirani v eni ali drugi slovenski organizaciji, ki so se borile proti fašizmu na Kočevskem. Tečaji, prireditve, izleti, pevski in telovadni nastopi slovenskih društev in organizacij, to so bile oblike boja Slovencev, da se je dvigala njihova politična in nacionalna zavest.

Leto 1941 so Slovenci na Kočevskem dočakali trdni in močni, kakor niso bili še nikoli v svoji zgodovini; to enotnost je skovala v ognju težkega boja KPS.

Fašizem na Kočevskem

Po letu 1933 so kočevski Nemci organizirali po vseh vaseh in v Kočevju svojo kulturno - prosvetno zvezo, ki se je pozneje preimenovala v Kulturbund, ki je postal središče vsega njihovega dela. S pomočjo, ki so jo dobivali iz Nemčije, so organizirali razne tečaje, na katere so prihajali agenti fašizma iz Nemčije in začeli vzgajati kočevske Nemce v duhu fašizma. Pod krinko nedolžnih predavanj na tečajih so se začeli Nemci politično, strokovno in vojaško usposabljati za fašizem. Organizirali so svoje moške in ženske vojaške oddelke po vsej Kočevski.

V Nemčijo so odhajali kočevski krošnjarji, ki so obiskovali razne tečaje in šole in se vračali na Kočevsko kot agitatorji in organizatorji fašistične dejavnosti na Kočevskem.

V organizacijah Kulturbunda na Kočevskem je zavladal popoln vojaški duh; moški in ženske so se vadili v vojaških formacijah kar pred očmi jugoslovanskih oblasti kakor odkriti petokolonaši in s tem rušili temelje stare Jugoslavije.

Piše Peter Šobar

Ker so imeli Nemci v svojih rokah skoro vso zemljiško in hišno posest, obrt, trgovino in industrijo, so v svojem delu lahko uspevali. Veliko pomoč so dobivali tudi iz Nemčije in njihov odnos je bil do Slovencev vedno slabši. Nešteto je bilo primerov v letih pred vojno, da če stranka v trgovini in v gostilni ni pozdravila nemško s »Heil Hitler!«, ni dobila ničesar.

Bele nogavice so postale simbol fašistične propagande na Kočevskem, poleg kljukastega križa in drugih emblemov fašizma. Nemški turisti so preplavili Kočevsko. Pripeljali so se z avtobusi in drugimi vozili in tako dvigali propagando za III. rajh.

Kočevski Nemci so v letih fašizma Slovencem odkrito grozili, da bodo s »Krainerji« že obračunali in jih naučili, kaj je nemški nadčlovek. Veliko pravih Nemcev je znalo govoriti slovensko, posebno še mladina. V letih fašizma od Nemcev ni bilo slišati slovenske besede nič več. Nemci so začeli odkrito zatirati slovensko besedo še pri zavednih Slovencih. Če so v gostilni zapeli Slovenci, so Nemci proti temu nastopali. Pri cerkvenih opravilih je nemška duhovščina zabranila slovensko petje. Nemci so odkrito nastopali tudi proti zavednim slovenskim učiteljem in zahtevali samo svoje nemške učitelje.

Zaradi takih nasprotstev, ki so se dnevno dogajala po vsej Kočevski, se ne moremo čuditi, da je med Slovenci in Nemci prihajalo do odkritih spopadov in pretepov. Medsebojni odnosi so se slabšali iz leta v leto in zavzemali vedno bolj ostre oblike, ker so se Nemci vedno bolj šopirili in odkrito nastopali proti Slovencem.

Razpad stare Jugoslavije in okupacija Kočevske

Kočevski Nemci so se na razpad stare Jugoslavije v letu 1941 dobro pripravili. Vojaški oddelki kočevskih Nemcev v črnih uniformah so v dneh od 10. do 12. aprila 1941 nastopili in prevzeli vso oblast na Kočevskem, civilno in vojaško. Paradni marši in fašistične pesmi so donele po vsej Kočevski. Fašizem je triumfiral, Nemci so bili na višku svoje slave. V vseh 600 letih, kolikor časa so živeli na tej slovenski zemlji, niso doživeli tako velikega triumfa, kakor so ga v tistih aprilskih dneh leta 1941.

Fašizem je dvignil kočevske Nemce tako visoko, da so postali slepi za trezno oceno svojega lastnega položaja in niso videli prepada, v katerega jih je pahnil nemški fašizem. Slepo so verjeli v svojega boga Hitlerja in njegov kljukasti križ, ki je na zastavah preplavil vso Kočevsko. Veselje Nemcev na Kočevskem je bilo v tistih dneh nepopisno. Prevzeli so vso oblast v svoje roke in z velikim navdušenjem pričakovali nemško vojko. Ženske so imele polne roke dela, da so pekle in pripravljale vseh vrst dobrote z jedačami in pijačami, da bodo postregle »nepremagljive nemške vojake«, ki bodo prišli na Kočevsko. Z vsakega okna po vaseh in samem Kočevju je vihrala zastava s kljukastim križem. Navdušenje Nemcev je bilo na višku.

V to veselje kočevskih Nemcev so zlili kapljo pelina slovenski prostovoljci iz Kočevja za staro jugoslovansko vojsko, ki so 11. aprila 1941 odhajali iz Kočevja v garnizon Ribnica in se na Jasnici srečali z oddelkom kočevskih Nemcev, ki so se na kamionu vozili proti Kočevju. Prostovoljci so Nemce ustavili, jim vzeli kamion in Nemci so morali potem peš do Kočevja. V spopadu z oddelkom stare jugoslovanske vojske je bil v Ložinah ubit en Nemec.

13. aprila 1941, ko so nemški oboroženi oddelki imeli že vso Kočevsko v svojih rokah, se je skozi Kočevje umikala četa vojakov in oficirjev stare jugoslovanske vojske proti Hrvaški. V tej četi so bili Srbi in Hrvatje, ki niso odložili orožja, pač pa so se z njim umikali proti svojim domovom. Pred to četo so se umaknili vsi nemški oboroženi oddelki ob cesti Ribnica—Kočevje in Brod na Kolpi. Četa je mirno korakala skozi Kočevje in vso Kočevsko do doline Kolpe, kjer so jo potem razorožili ustaši.

Slovenci na Kočevskem so preživljali tedaj težke čase. Nemci so imeli na spisku čez 100 Slovencev, katere so hoteli obesiti. Nemški politični in upravni voditelji so že sklenili, da se v gostilni Harde (sedanji hotel Pugled) v kletnih prostorih postavijo vislice, na katere so imeli namen obesiti Slovence. Oboroženi kočevski Nemci so lovili Slovence in jih okrog 70 že prijeli in spravili v zapore. Drugi Slovenci, ki so bili na spisku in še nekateri drugi so se v tistih dneh umaknili iz Kočevske v druge kraje.

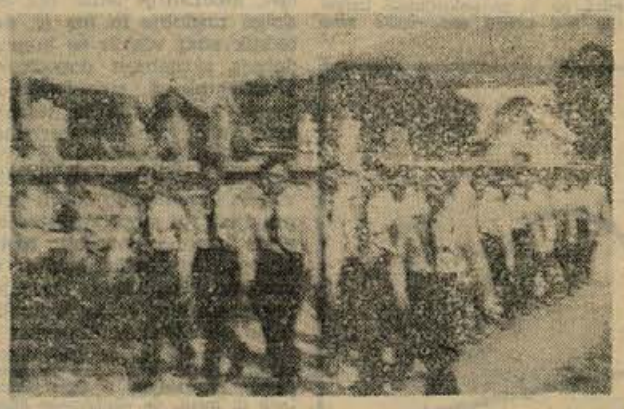

Člani Kulturbunda ob pokopališču v Stari cerkvi

14. aprila 1941 so politični in upravni voditelji kočevskih Nemcev spet sklepali, kaj naj naredijo z že aretiranimi Slovenci. Nekaj njihovih vodilnih članov je predlagalo, da naj upoštevajo dogovor, ki so ga že pred vojno sklenili s Slovenci, ki so bili v Kočevju na vodilnih položajih: da v slučaju vojne Slovenci ne bodo ničesar storili Nemcem, Nemci pa ne Slovencem. Ta predlog je bil sprejet in sklenjeno, da ostanejo Slovenci v zaporu do prihoda nemške vojske v Kočevje, ki naj potem sama odloči o aretiranih Slovencih.

Namesto Nemcev so prišli Italijani

Se istega dne pa je namesto nemške vojske, katero so kočevski Nemci pričakovali z velikim navdušenjem, prišla v Kočevje italijanska vojska. S tem so dobili kočevski nemški fašisti prvo mrzlo prho na svoje vroče glave. Zaverovani v vsemogočnega boga Hitlerja in njegov kljukasti križ so kočevski Nemci izbuljili oči v Italijane in jih debelo gledali. Vse skupaj je bilo zanje veliko presenečenje in hkrati razočaranje, ker kaj takega niso pričakovali. Divji marši in parade, ki so jih izvajali prej, so za nekaj časa prenehale. Črne uniforme so izginile in med Nemci na Kočevskem je nastala žalost.

Nemški agitatorji pa so drveli od vasi do vasi, da so spet dvignili naduto nemško moralo za fašizem, ki se je v naslednjih mesecih spet dvignila, ko so zvedeli, da jih Hitler kliče v obljubljeno deželo — v tretji rajh. Začeli so se pripravljati za izselitev s kočevske zemlje, na kateri so živeli čez 600 let.

Selitev kočevskih Nemcev

Med Italijani in Nemci je prihajalo na Kočevskem do odkritih nasprotstev pri izobešanju zastav in napisov, kakor tudi glede orožja, ki so ga imeli Nemci. Italijani so zahtevali, da se na prvo mesto izobesijo italijanske zastave in napišejo napisi — in Nemci so se morali temu ukloniti. Glede oddaje orožja je bilo prav tako. Vsled tega je imela nemška agitacija za izselitev s Kočevske popoln uspeh med Nemci, da se jih je 99% izselilo. Med kočevskimi Nemci, katerih je bilo ob izselitvi okrog 12.000, pa je bilo na žalost več kakor 1/3 ponemčenih Slovencev, ki so živeli na Kočevskem.

Ko so Nemci izvedeli, da je obljubljena dežela, kamor jih kliče Hitler, v območju Brežic in Krškega, to je v območju Slovenije, od koder so Nemci preselili Slovence na Hrvaško, v Srbijo in Slezijo, so doživeli drugo veliko razočaranje.

Po pripovedovanju še živečih Slovencev, ki so v letu 1941 živeli na Kočevskem, se je veliko število starejših kočevskih Nemcev upiralo izselitvi. Bili so primeri, da so imeli svojo premično imovino že na železniški postaji v Kočevju in so jo odpeljali spet nazaj na svoje domove, ko so zvedeli, kam se selijo. To so smatrali vodilni Nemci za upor in spravili so v tek ves propagandni fašistični aparat in Nemci so se morali izseliti. Izselitev se je končala v januarju 1942. leta.

Slovenska izseljenska matica vas na obisku v »starem kraju« prisrčno pozdravlja. Tople pozdrave tudi vašim otrokom in vnukom, ki so prišli z željo, da spoznajo rojstno domovino svojih očetov in dedov.

Letos, ko slavijo jugoslovanski narodi

POZDRAV IZSELJENCEM

20-letnico osvoboditve in se hvaležno spominjajo tudi slovenskih izseljencev, ki so v najtežjih in velikih dneh naše zgodovine nudili domovini vso možno podporo, bodo kulturne, turistične, športne in zabavne prireditve še posebno številne in pestre.

Želimo vam prijetno bivanje v Jugoslaviji!

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA

Jože Zamljen-Drejče: 1

„...Za seboj puščamo grobove“

Šentjošt, prijazna vasica na severozapadnem obronku Gorjancev, ki je imela pred vojno 116 prebivalcev in 17 hiš s 17 gospodarji, kakor piše Krajevni leksikon banovine dravske iz leta 1937, je postal po vojni soznačnica za slabo in hudo. Vsega tega ne bi bilo, če bi ne bilo vojne, če ne bi bilo ljudske revolucije. Šentjošt bi se v svojem gorjanskem miru še naprej ubadal po njivah in vinogradih in mogoče bi šel kdo v tovarno ali pa celo v Ameriko, Avstralijo.

Toda v Šentjošt je prišel med vojno 2. junija 1942 Kranjčev Štajerski bataljon, ki je prinesel sem vse kaj Sv. Urha pri Dobrunjah nedaleč od Ljubljane in se prepo[illegible] ko Barja, Dobrepolj in Suhe krajine pretolkel med partizani in Italijani, ki so se med sabo tolkli, na Gorjance.

Kranjčeva skupina je bila skup odpuščenih bivših jugoslovanskih oficirjev, podoficirjev, študentov, vzgojenih v Katoliški akciji, in političnih zagrizencev, ki jih je zbralo združeno slovensko nazadnjaštvo, da bi se borilo za koristi starih kapitalističnih izkoriščevalcev. Težko je reči nekomu: pojdi se borit za moje koristi, v nevarnosti je moje premoženje. Tega se ne more govoriti preprostim, neukim ljudem. Treba je postaviti drugo geslo: nevarnost za obstoj vere in doma! Združeno slovensko nazadnjaštvo se je šlo takoj poklonit zasedbeni oblasti, da jim bo nadalje čuvala vse to, kar so mislili, da bodo izgubili ob prevratu. Morali pa so zato osnovati vojsko.

Ko je prišla Kranjčeva skupina na Gorjance, je bil ta predel že krepko v Osvobodilni fronti, ki se je borila za osvoboditev slovenskega naroda kot celote in za pravice delovnega človeka. Če se je hotel slovenski narod rešiti smrti, se je moral boriti proti fašizmu in nacizmu, kajti prav ta dva sta se dogovorila, da bosta z razdelitvijo slovenskega ozemlja in preselitvijo slovenskega življa lahko zagospodarila nad to zemljo in ljudstvom. Izkoriščali bodo njegovo zemeljsko bogastvo, uživali lepote njegove domovine in izrabljali njegovo delovno silo.

Osvobodilna fronta slovenskega naroda je dala podgorjanskemu ljudstvu dobre osnove in odlične organizacijske sposobnosti. Že v letu 1941 so bile postavljene močne organizacijske zasnove osvobodilnega boja, iz katerih so izšli prvi borci. Tem borcem se je pridružilo v februarju in marcu 1942 toliko novih borcev, da so osnovali močne partizanske enote v srednjem toku Krke. Prav te enote, kot so Gorjanski bataljon, Dolenjski in Belokranjski odred, so v maju in juniju 1942 osvobodile velik del Dolenjske. S svojimi neprestanimi napadi na okupatorske postojanke se je svobodni del Gorjancev razširil na eni strani do Krke in preko nje do vsiljene nemško — italijanske meje, na drugo stran v Žumberak in do Kolpe ter preko nje v Banijo in Kordun. Okupator je imel zavarovane le glavne prometne žile in še to zelo na redko.

Z osvobojenim ozemljem je rasla ljudska oblast. Na svobodnih volitvah je ljudstvo izvolilo svoje narodnoosvobodilne odbore, ki so prevzeli na svojem ozemlju vso oblast. S tem je ljudstvo na revolucionaren način odstranilo osovražene protiljudske občinske uprave, žandarmerijo in davkarijo ter samo odločalo o vseh zadevah skupnosti. Take narodnooosvobodilne odbore je imel rajon Orehovica že konec maja, njej pa so sledili v začetku junija Sv. Križ, Kostanjevica, Št. Jernej pa Gaberje, Brusnice itd.

Na ta predel se je pritihotapil Kranjčev oddelek. S kakšnim namenom je prišel, je izpovedal mihajlovičevski kapetan Dobrivoje Vasiljević — Iztok, komandant belogardistične postojanke na Suhorju, na zaslišanju 27. novembra 1942 po uničenju posadke:

»Smoter našega dela v Sloveniji: Vojaško obvladati masiv Gorjancev, katerih okolica je gosto naseljena in bogata. Tu v Gorjancih smo si hoteli zgraditi trdno oporišče, od koder bi kasneje prenesli svoje delo v ugodnejšo smer... Zdaj sodelujemo z Italijani, če pa bi dobili povelje iz Londona ali če bi zaradi močnega klerikalnega vpliva ne mogli več vztrajat ob strani Italijanov, smo imeli namen oditi na Gorjance in od tam ilegalno nadaljevati delo.«

Ta izjava se ujema z izjavo Milana Kranjca, bivšega aktivnega jugoslovanskega poročnika, ki jo je dal svojim vojščakom pred pohodom na Dolenjsko:

»Z Italijani se ne nameravamo bojevati, ampak se jim bomo umikali, kolikor bo le mogoče. Če pa bi se srečali s partizani, se bomo z njimi udarili, ker pač za dve vojski v hribih ni prostora.«

V tej izjavi je izraženo vse izdajstvo belogardizma in kraljeve vojske v domovini nad narodnooosvobodilnim gibanjem. Izjave Kranjca in Vasiljeviča se ujemajo z ukazi komandanta kraljeve vojske v domovini, generala Draže Mihajlovića:

»Komunisti v Jugoslaviji morajo biti brez milosti uničeni povsod, kjer se pojavijo. Pri tem ne izbirajte sredstev.« (Mihajlovičev proces z dne 30. junija 1946)

Kranjčeva oborožena skupina se je edina obdržala v spomladanskih mesecih 1942. Loškopotoški kaplan Leopold Puhar se je 14. maja 1942 utaboril na Taboru in se zoperstavil Zidanškovemu bataljonu, ki ga je 17. maja onesposobil za boj. Skupina 37 oboroženih mož pod poveljstvom bivšega jugoslovanskega kapetana Stamenkovića — Mirosta se je ob prvem spopadu 28. maja na Potov vrhu razbežala Belogardistično skupinico, imenovano Tabor 2, pod poveljstvom Karanovića, bivšega žandarmerijskega narednika, je onesposobil sam komandant Radovan Slanc, ker se ni hotel po Debelakovem ukazu javiti na svoji dolžnosti, ker so mu Italijani zaprli ženo. Primer vrivanja razkrojevalcev v partizanske vrste so preprečili partizani sami z izločitvijo teh ljudi, kot je bilo v I. bataljonu Dolenjskega odreda pod poveljstvom Janeza Marna — Črtomira Mraka. Po nalogu Glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet je 3. četa, II. bat. II. grupe odredov uničila 6. julija zasnutek oborožene skupine belogardistov na Primskovem pod poveljstvom Staneta Volka iz Litije in Antona Kastelica iz Sada pri Šentvidu.

V naših rokah je sreča

Novi veter, ki vztrajno veje v našem gospodarstvu že od lanskega leta, je posušil tudi samohvalo. Za razne praznike se odslej najbrž ne bomo več hvalili s pripovedmi o zidovih in dimnikih, ki smo jih dvignili v nebo in tudi vrednost proizvodnje najbrž ne bo več rasla tako hitro kot doslej.

Krško občino, ki 4. julija slavi svoj občinski praznik, so našli novi gospodarski ukrepi in obetajoča se stabilizacija pripravljeno. Njeno gospodarstvo je raslo organsko, iz lastnih osnov in iz pridnosti občanov.

Občina bo za svoj praznik okitena, morda manj kot vsa leta doslej, a vendar — bo. Praznik bo tokrat bolj v občanih, v njihovih srcih, praznovali bodo tudi tako, da se bodo pripravljali na spopad, ki ga prinaša jutrišnji dan. Pripravljali se bodo nanj v spoznanju in v zavesti, da je od občanovega dela in sadu njegovih rok odvisna bodočnost.

Osrednja proslava na Gor. Leskovcu

V nedeljo, 4. julija, se bodo na Gor. Leskovcu poleg številnih domačinov zbrali gostje, predstavniki in občani iz vse občine. Prebivalci šolskega okoliša Gor. Leskovec bodo ta dan po dolgih letih sprejeli v svoji sredi stare znance in prijatelje — še živeče učitelje, ki so v minulih desetletjih poučevali na leskovški šoli Med njimi bo tudi upokojena učiteljica *Kristina Radej* s Senovega, tovarišica, ki je v letih 1944 in 1945 vodila partizansko šolo na Gor. Leskovcu. Takrat ni bilo knjig, svinčniki in zvezki pa so bili velika dragocenost. Žeja po znanju je premagala še takšne ovire. Oživeli bodo spomini in se iskrili ob lepih trenutkih iz davne in bližnje preteklosti.

Šola na Gor. Leskovcu bo prebeljena, v učilnicah je nov parketni pod, vhodno stopnišče je preurejeno, v razredih pa so nove šolske table. Za prazniční dan bo goste pripeljal na Gor. Leskovec zadnji kilometer poti, ki so ga prebivalci sami usposobili za avtomobilski promet. Za okoličane — doslej so bili domala odrezani od sveta — je letošnji občinski praznik lepa spodbuda za komunalno ureditev kraja in dokaz, da sestavljajo občino vsi kraji in vsi prebivalci. Prihodnje leto bo prireditev spet drugod.

Program občinskega praznika občine Krško

Osrednja prireditev za letošnji občinski praznik občine Krško bo na Gor. Leskovcu, 4. julija dopoldne.

● 3. julija, na predvečer praznika bo predsednik ObS Krško inž. Franc Dragan na Gor. Leskovcu sprejel matere in žene padlih borcev ter vidnejše udeležence NOB z Gor. Leskovca in okolice.

● 4. julija ob 10. uri dopoldne bo predsednik KO SZDL Gor. Leskovec Jože Pirc otvoril slovesnost. Za njim bo občinska odbornica, šolska upraviteljica s Senovega, Marija Urbanc govorila o zgodovini šole, ki slavi stoletnico in o razvoju okoliškega področja.

● Po govoru bo predsednik občinske skupščine inž. Franc Dragan odkril na šoli spominsko ploščo v počastitev 100-letnice šole in v spomin padlim v NOB iz šolskega okoliša Gor. Leskovec

● Sledi razvitje prapora občinske organizacije ZROP Krško.

● Učenci matične šole Senovo in podružnice šole Gor. Leskovec bodo izvajali kulturni program.

● Po slavnostnem programu bo predsednik ObS Krško inž. Franc Dragan sprejel še živeče učitelje, ki so poučevali na šoli na Gor. Leskovcu in člane sedanjega šolskega kolektiva z Gor. Leskovca in Senovega.

● Na slavnosti bo igrala godba na pihala sindikalne podružnice rudnika Senovo.

Resno gospodarstvo in dolgoročni načrti

V bodoče ni več pričakovati tako skokovitega porasta proizvodnje, gradili pa bomo novih objektov veliko manj kot do zdaj — Stabilizacija gospodarstva bo zahtevala integracije in dolgoročno usmeritev v proizvodnji — Samo tisti, ki bo znal ustreči zahtevam tržišča in proizvajati poceni, ima zagotovljeno bodočnost!

Ne bi bilo umestno hvaliti se z uspehi lanske investicijske izgradnje in s številkami, ki jih nudijo pregledi iz gospodarstva. Kljub temu je res, da je bilo v krški občini lani veliko storjenega. Tokrat se raje pogovorimo o tem, kako utrditi gospodarstvo v kolektivih, ki v občini pomenijo največ, in kako jim zagotoviti pot v bodočnost.

● **Tovarna čokolade IMPERIAL** posluje zadovoljivo. Doslej še ni bilo večjih nevšečnosti s surovinami. Proizvodne plane uresničujejo, svoje izdelke sproti prodajo, tekoče poslovanje pa je rentabilno. Toda bodočnost IMPERIALA je samo v uresničitvi programa za integracijo slovenske kanditarske industrije. Pogajanja o integraciji s tovarno ŠUMI iz Ljubljane pravkar teko.

IMPERIAL najbrž ne bo sposoben, če bo ostal samostojen obrat, kupovati na prostem trgu devize za nakup surovin iz uvoza. Proizvodnja je obrtna in z njo ne bi mogel konkurirati sodobno opremljenim obratom svoje stroke na tržišču. Sanacija IMPERIALA bi bila predraga, saj bi bilo treba strojno opremo za modernizacijo proizvodnje uvoziti z zahoda.

● **KOVINARSKA se je preselila v nove prostore.** Letos bodo po proizvodnem planu ustvarili za 2 milijardi 200 milijonov dinarjev vrednosti. Uspeh prvega četrtletja 1965 ni bil najboljši: selili so se, primanjkovalo je surovin in tudi organizacija dela še ni v celoti stekla. V juniju se je stanje močno popravilo, v prihodnjih mesecih pa bodo zamujeno nadoknadili. Težave z obratnimi sredstvi so odpravljene, saj so dobili sanacijski kredit. Kolektiv pa mora resno razmisliti o svoji bodočnosti, ki naj bo v tem, da bodo iz dosedanje uslužnostne dejavnosti v čimvečji meri prešli na serijsko proizvodnjo sestavnih delov za kovinske konstrukcije in opreme za industrijske obrate

● **Tovarna celuloze in papirja se še vedno bori s pomanjkanjem osnovne surovine — celuloznega lesa.** Na lesnem prostoru imajo kvečjemu 10-dnevno zalogo lesa V preteklih mesecih, ko so zaradi pomanjkanja lesa morali deloma ustaviti proizvodnjo, so naredili za 7000 ton papirnih in celuloznih izdelkov manj kot bi jih sicer in izgubili pri tem 2 milijardi dinarjev. Tovarni manjka ena milijarda dinarjev zato, ker mora iz tekočih sredstev vračati kratkoročne kredite, ki so jih najemali, ko so gradili drugi papirni stroj.

● **O nalogah v obrtni proizvodnji je občinska skupščina razpravljala na zadnji seji.** V turizmu in v gostinstvu je promet letos precej večji, kot je bil lani. Trgovina je boljše, kot je kazalo v začetku, prenesla nove gospodarske ukrepe.

● **Kmetijstvo v občini Krško** je zelo pomembna panoga, uresničuje pa jo AGROKOMBINAT. Sredstev za dokončanje obsežnih načrtov v družbeni proizvodnji ni, zato so v AGROKOMBINATU investicijsko izgradnjo prilagodili stanju. Velike spremembe pa bodo potrebne v kooperacijski proizvodnji, ker je ta, takšna kot je sedaj, AGROKOMBINATU prej v breme kot v korist. Kooperacija bo v bodoče morala dajati tržne presežke.

„Za lenuhe ne bo prostora!"

Direktor Dušan Košir o bodočnosti KOVINARSKE v Krškem

— Kot je videti, bo večjih težav s pomanjkanjem sredstev in surovin za našo proizvodnjo odslej manj. Novi gospodarski ukrepi, o katerih je toliko govora zadnje dni, so bili nujni! Ker je v naši KOVINARSKI problem obratnih sredstev do neke mere rešen, se prihodnosti ne bojimo!

Konec maja smo začeli resno bitko za vsakodnevno in mesečno izpolnjevanje obveznosti proizvodnega plana. Želo dobro vemo, da nam samo povečanje produktivnosti zagotavlja življenje in bodočnost.

Tako velik kolektiv, kot je naš, ne more živeti iz rok v usta, zato mora imeti začrtano pot za več let naprej. Odločili smo se, da bomo proizvajali to, kar potrebuje črna metalurgija Večja naročila iz te panoge se nam obetajo za prihodnje leto. Zdaj delamo največ opremo za proizvodnjo nafte, hkrati pa teko razgovori za takšna dela v prihodnjem letu. In še eno vejo v proizvodnji razvijamo: delamo hladilne peči za steklarsko industrijo. Seveda precej pričakujemo tudi od naše osnovne dejavnosti, od izdelave konstrukcij za industrijske objekte. Tu smo se odločili za proizvodnjo tipiziranih proizvodnih dvoran. Žal je treba poudariti; da kooperacija med podjetji pri nas ne poteka tako, kot bi bilo želeti. Marsikaj, kar bi nam lahko naredili drugi, moramo delati sami, ker kooperanti niso dovolj točni glede kvalitete in glede rokov izdelave. Dela je dovolj, zato nam ne bo treba ljudi odpuščati, ves kolektiv pa hkrati odločno zastopa stališče, da za lenuhe pri nas ne bo prostora!

NAŠ OBISK:

Slavko iz laboratorija

Gost dež je pomival ceste, razpete dežnike, strehe in zvonik starinske cerkve, ko sva se s Slavkom Cvelbarjem, predavateljem v tehniški srednji šoli, dogovarjala za kraj in čas popoldanskega pomenka.

Debele kaplje so se še odtrgovale od hotelskega žleba in udarjale na pločevinaste okenske napušče, ko se je v trenutku nebo razparalo in prižgalo enega redkih sončnih popoldnevov sicer aprilsko deževnega maja. In če sva bila prej s Slavkom prej čemerna kot kuri pod kapjo, sva se zdaj sprostila, moje pero pa si je prizadevalo, da bi zapisalo kar največ misli, pripomb in lakonsko kratkih odgovorov, ki naj bi označile Slavka kot enega najmlajših predavateljev TSS v Krškem.

»Kdaj se je začela tvoja predavateljska pot?« sem vprašal 26-letnega Slavka Cvelbarja.

»Jeseni 1960, ko sem slekel vojaško suknjo. Nastavljen sem bil kot vodja šolskega laboratorija, po sili razmer pa tudi predavatelj, kar sem ostal do danes.«

»Katere predmete poučuješ najraje?«

»Visokofrekvenčne meritve in laboratorijske vaje.«

»Je laboratorij zadovoljivo opremljen?«

»V petih letih je dobil komaj desetino tistega, kar potrebujemo pri pouku. Sam se kljub temu nekako znajdem. Dijake razporedim v skupine, kar omogoča, da so hkrati izkoriščeni vsi instrumenti.«

»Česa je spričo tega zmožen diplomant, ko zapusti šolo in se zaposli?«

»Tisti, ki dobro sledi pri pouku in na vajah, je sposoben takoj za samostojno delo. Drugi se na delovnem mestu manj znajdejo, zlasti v začetku.«

»Se to lahko ugotovi po oceni?«

»Osnovni namen šole je dijaka nekaj naučiti, ne pa mu dati tiste številke v spričevalo. Zame pomeni ocena samo nekakšen sorazmernostni faktor za razvrstitev dijakov po uspehu.«

»Kako pa izdelujejo šolo dekleta?«

»Sposobnostnih razlik med fanti in dekleti ni. Pri nekaterih dekletih opažam, da so rojene za poklic elektrotehnika.«

Ko sva jo mahnila proti šoli, je Slavko omenil, da je »zdaj lepo vreme za fotografiranje.« Potem sem izvedel, da je tudi navdušen fotograf. Kar zna, prenese tudi na svoje dijake. Zato je Slavko priljubljen v razredih, kjer poučuje. Pred kratkim je pripeljal do zadnjega letnika že peto generacijo.

Ivan Zoran

10-letnica Valvasorjeve tiskarne

Čeprav si dandanes življenja brez potiskanega papirja ne moremo več zamišljati, v Valvasorjevi tiskarni v Krškem povedo, da je promet letos slabši kot lani. Po proizvodnem planu za 1965 bi morali letos opraviti za 55 milijonov din tiskarskih storitev in pri tem uporabiti okoli 35 ton papirja. Novi stavni stroj, ki so ga kupili predlani, jim veliko zaleže. Letos so nameravali tiskarno preurediti, kupiti stroj za ofset tisk ter nekatere druge stroje in povečati proizvodne prostore. Kreditov zdaj ni na voljo, kolektiv pa ima premalo svojih sredstev. S tem, kar imajo, bodo letos položili v strojnici nov pod, stroje pa na novo razmestili in potegnili nove instalacije. Prostori so že dolgo premajhni, pa tudi neprimerni, tiskarna nima celo nobenih upravnih prostorov. Prizadevni kolektiv Valvasorjeve tiskarne bo septembra letos slavil 10-letnico obstoja.

Vsakemu po njegovih sposobnostih, vsakemu po njegovem delu! Za to se borimo vsa povojna leta in s tem nadaljujemo bitko za socializem, začeto z našo revolucijo! Naj živita velika praznika 4. in 22. julij!

OBČINSKA SKUPŠČINA KRŠKO

Občinski odbor ZZB ● Občinski komite ZKS ● Občinski odbor SZDL ● Občinski sindikalni svet ● Občinski komite ZMS

Za občinski praznik pozdravljamo vse delovne ljudi v naši občini!

Varčuj in vlagaj pri

KB v Novem mestu

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Prednost bolnišnici: DA ali NE?

Velike bolniške sobe in slabi higienski pogoji opravičujejo dograditev nove posteljne hiše v brežiški bolnišnici – Za to vprašanje bo potrebna skupna čvrsta skrb vseh spodnjesavskih občin!

Poletje je prišlo čez noč. Vročina, ki je tako dobrodošla za delo na poljih in v vinogradih, je za marsikoga neprijeten gost. Najteže jo gotovo prenašajo natlačeni v bolniških sobah s 15, 20 ali celo več ležišči. Številke zvenijo morda neresnično, pretirano, čeprav so na žalost točne. To so podatki iz brežiške bolnišnice, kjer je takšna zasedenost postelj na dnevnem redu.

Standard bolnikov v tej ustanovi je zaradi pomanjkljivosti in zastarelih sanitarij izredno nizek. Ležanje v bolnišnici je vse prej kot udobno. Že bolezen sama je za pacienta dovolj velika nadloga, potem pa se ji pridružijo še neprijetnosti zaradi skupnega bivanja s tolikšnim številom ljudi. Bolnik v takem okolju nima pravega počitka. Prisotnost številnih drugih bolnikov bi morda ljudje še kljub temu laže prenašali, če bi bili v ustanovi boljši higienski pogoji. Najbolj pogrešajo pacienti kopalnice, v poletj vročini pa še prav posebej. Razumljivo je, da se ljudje, ki imajo doma to urejeno, raje odločijo za zdravljenje v drugih zavodih.

Besedo naj ima Posavje

V Sloveniji zagotovo ni bolnišnice, ki bi imela za bolnike slabše higienske pogoje od brežiške. To so bili tudi glavni razlogi za razširitev bolnišnice v Brežicah. Z dograditvijo nove posteljne hiše bi bolnikom šele lahko nudili ustrezen higienski standard. Zaradi vsega tega je težko razumeti, da daje republiški program razvoja zdravstvenega varstva tej gradnji šele drugoten pomen.

Za nazornejšo predstavo samo še tale podatek: lani so sprejeli v bolnišnico 6720 pacientov, katerih povprečna ležalna doba je trajala 14 dni in pol. Nešteto teh bolnikov se je moralo med zdravljenjem zadovoljiti z zasilnimi ležišči. Letos je zavod spet prenapolnjen in slika ni prav nič drugačna. Čeprav bi bilo treba nujno izpopolnjevati tudi osnovno zdravstveno službo, usmeritev v razširitev bolnišnice ne bi bila organizacijsko zgrešen korak, kot to navaja republiški program.

S prekinitvijo gradnje so se spričo pomanjkanja sredstev v Brežicah morali sprijazniti in počakati na boljše čase. Nikakor pa ne bi bilo prav, če bi se odrekli temu za predolgo dobo. Razširitev bolnišnice je prav zaradi naštetih pogojev vsak dan bolj upravičena zahteva, o kateri bodo morale še in še razpravljati vse tri posavske občine.

Jožica Teppey

Spomini borcev NOV

Dominik Rožman iz Brežic se je že v letu 1942 povezal z bratom Ivanom, z Iljo, Agrežem in ostalimi. Ko je bil v Zagrebu, je februarja 1944 poslal načrte bunkerjev Mirogoja,

jih oddal osvobodilni vojski in odšel v partizane, kjer se je pridružil II. bataljonu Kozjanskega odreda, katerega komandant je bil tov. Šepetavc — Nande. Tu se je srečal s tovariši, ki jih je poslal v NOV. Leta 1945 je postal namestnik komandanta Kozjanskega odreda, katerega bataljon, ki je štel okoli 40 ljudi (med njimi so bili tov. Kostanjšek, Krošelj, Stopar, Verstovšek in drugi), je 9. maja okrog 23. ure vkorakal v Brežice. Kmalu so se v mesto začeli vračati domačini. 25. maja se je Dominik demobiliziral in ustanovil prvo Produktivno mizarsko delavnico v Brežicah, ki je obnavljala šole v Pišecah, Artičah, Sromljah in razna gospodarska poslopja v Spodnjem Posavju. Vse do leta 1948 je bil predsednik te zadruge, ki je zaposlovala okrog 60 ljudi in ki je prerasla v Tovarno pohištva, ki šteje okrog 280 zaposlenih. Od leta 1948 vodi privatno mizarsko obrt.

Zakaj je kopališče GRIČ zaprto?

Na bregu Krke pri Brežicah se vsak dan ustavljajo ljudje na kopališču Grič in se sprašujejo, zakaj je kopališče v teh dneh pasje vročine zaprto. Posebno ob nedeljah bi lahko z oddajo kabin precej zaslužili, razen tega pa ustregli ljudem, ki bi se radi ohladili v Krki.

Kruh tudi na tržnici?

Zadnje čase je, zlasti ob sredah in sobotah, torej na tržne dni, v Brežicah pred pekarno Slivnik vrsta ljudi, ki čakajo na kruh. Pri tem se ne da reči, da bi bilo v Brežicah pomanjkanje kruha, saj v prodajalnah mestne pekarne ni nikdar gneče. Deželani, ki pridejo na trg, kupujejo raje kruh pri Slivniku, ker je zelo dober. O vrsti potrošnikov pred to prodajalno in o gneči so razpravljali tudi na občinski skupščini Brežice ter sklenili uvesti prodajo kruha na tržne dni tudi na tržnici. Oddelek za gospodarstvo je peku Pegamu predlagal, naj prodaja na tržnici kruh.

BREŽIŠKE VESTI

Počitnice v brigadi

Gimnazijci in učenci zadnjih dveh razredov osnovne šole v Brežicah bodo, ob počitnicah ustanovili delovno brigado. Občinski komite ZMS je prejel že 80 prijav bodočih brigadirjev. Brigada bo takoj po žetvi, med 15. in 20 julijem, začela v Brežicah kopati jarek za vodovod od črpališča na postaji do vodovodnega stolpa. Novi cevovod bo močno izboljšal oskrbo Brežic z vodo, ker je že vse poletje primanjkuje. Brigadirji bodo delali po 6 ur na dan, približno 14 dni. Letos je brežiška mladina pokazala veliko volje za delo v brigadi. Na dober odziv mladincev je vplivalo tudi to, da bodo stanovali doma. Starši so namreč doslej mnogim, ki bi radi šli na delovne akcije, ovirali odhod prav zaradi velikega strahu pred tem, da otrok ne bodo imeli pod svojim neposrednim nadzorstvom.

Podjetju SAP smo hvaležni za dobro urejen promet

Prebivalci Spodnjega Posavja, zlasti pa brežiške občine, smo podjetju SAP hvaležni za dobro organiziran avtobusni promet na našem območju. Ko je prevzel avtobusne proge od našega podjetja PREVOZ, smo bili v strahu, da bo slabše, zdaj pa vidimo, da se je avtobusni promet celo izboljšal. Uvedena je nova proga Brežice-Žužemberk-Ljubljana, ki delu je vsak dan. Avtobus odhaja iz Brežic ob 6. zjutraj. Nova je tudi proga Brežice-Kostanjevica-Novo mesto-Trebnje-Ljubljana, z odhodom iz Brežic ob 10. uri in prihodom v Ljubljano ob 12.30. Ob nedeljah odhaja iz Ljubljane ta avtobus, ki je prej vozil samo ob delavnikih, ob 10.35 in prihaja v Brežice ob 13. uri. Proga Brežice-Čatež deluje trikrat na dan, z odhodi iz Brežic ob 9.30, 12,15 in 19. uri, s povratkom iz Čateških Toplic pa ob 10,05, 13.10 in 20.10 uri. Potnikom iz Dobove in z Bizeljskega omogoča avtobus na progi Brežice - Mostec - Dobova - Kapele - Župelec - Stara vas - Bizeljsko z odhodom ob 10.45 dobre zveze z vlaki (prej je odhajal iz Brežic ob 13.30.) Po isti progi se vrača preko Kapel in Dobove v Brežice, kamor pride ob 15.06. S tem smo dobili dobre zveze z domačim občinskim središčem in z ostalim svetom. D. V.

ZB v Kapelah bo razvila prapor

V počastitev dneva borca in 20-letnice osvoboditve bo KO ZB NOV Kapele priredil v nedeljo, 4. julija, ob 14. uri v gasilskem domu proslavo s pestrim kulturnim sporedom in razvitjem prapora. Na proslavi se bodo srečali borci in aktivisti kapelskega terena. Igrala bo domača gasilska godba. ZB vabi vse borce in aktiviste, ki so se med NOB zadrževali na tem terenu, da se udeležijo proslave! D. V.

Kako je z gramoznico v Dobovi?

Občinska gramoznica na Vel. Obrežu je bila z odločbo občinske skupščine Brežice prepuščena v upravljanje krajevni skupnosti v Dobovi. Prvi uradni razgovori, katerih sklep je bil takšen kot v odločbi, so bili že 17. avgusta 1961. Do 1. aprila letos je Zavod za komunalno dejavnost iz Brežic nakopal v tej gramoznici 2.686 m³ gramoza, Krajevna skupnost Dobova pa je v istem času prodala iz nje za 120.000 din gramoza. Komunalni zavod iz Brežic zdaj terja za plačilo prodanega gramoza krajevno skupnost Dobova, čeprav je slednja izkupiček porabila za ureditev javne razsvetljave v Dobovi. Komunalni zavod iz Brežic še naprej vozi iz gramoznice gramoz, čeprav je bil z odločbo občinske skupščine in z dopisom KS Dobova obveščen, da je krajevna skupnost lastnik gramoznice.

V Dobovi se ob tem resno vprašujemo: kdo je lastnik gramoznice in še to, če imajo uradni akti pri nas sploh še kakšno veljavo?

Tale pa cesto dela... Srečali smo ga v Orešju na Bizeljskem. Tako je hitel vrtati v skalo, da niti svojega imena ni utegnil povedati!

Lovski dom v Pišecah vabi

Pišečki lovci se ob nedeljah pridno zbirajo na cesti, ki vodi do lovskega doma. Buldožer jo je že preoral, zdaj pa navažajo nanjo gramoz in jo z njim posipavajo. Še nekaj delovnih nedelj in cesta bo do kraja urejena. Izletniki se bodo z osebnimi avtomobili lahko zapeljali tik do doma.

Lovski dom že sprejema manjše napovedane družbe. Trenutno v njem lahko postrežejo do 40 gostov. Frenočišč še nima urejenih, oskrbijo jih pa zasebniki. Izletnikom, ki se napovedo vnaprej, nudijo v lovskem domu jedila in pijače po želji.

Ko bo dom pišečkih lovcev dokončno urejen, bo lahko hkrati sprejel do 100 gostov. Morda bo to že na jesen, če se prizadevni lovci le niso ušteli.

Slabo obiskan sejem

26. junija je bilo na tedenski prašičji sejem v Brežice pripeljanih vsega 280 živali. Do tri mesece starih pujskov je bilo prodanih 140 po 400 din za kg, nad tri mesece starih pa 15 po enaki ceni.

Na Razborju še vedno oklevajo

Starši bi radi zadržali otroke ves čas šolanja na nepopolni šoli, ta pa jim ne more nuditi toliko znanja kot osnovna šola v Sevnici

Osnovno šolo Razbor poznajo daleč naokoli kot prvo partizansko šolo v Spodnjem Posavju. Ta šola je od lanskega novembra prenovljena. Ljudje pod Lisco so veseli lepih, svetlih učilnic, ki so jih njihovi otroci dobili v dar ob 20. obletnici slovenskega pouka v tej partizanski vasici.

Šolo na Razborju obiskuje 70 otrok. Doma so z Okroglice, Razborja in še petih drugih vasi tam okoli. Celo z one strani Lisce prihajajo. Otroci imajo samo kombinirani pouk. Šola je na papirju sicer podružnica sevniške osnovne šole, vendar do sedaj učenci višjih razredov še niso obiskovali pouka v Sevnici. Poglavitni vzrok za to je velika oddaljenost. Do doline imajo 4 kilometre, vendar nekateri premerijo že do Razborja po 5 kilometrov dnevno.

Starši oklevajo in se nikakor ne morejo sprijazniti s tem, da bi njihovi otroci morali v Sevnico. Tudi upravitelj šole meni, da bi bilo morda pametneje zaposliti še eno učno moč. Kombinirani pouk bi kljub temu še ostal. Če bi avtobus lahko pripeljal do graščine Rude, potem bi se starši prej odločili za prešolanje. Dobili so odgovor, da na to pozimi nikakor ne morejo računati in druge izbire, kot pešpot do doline, torej ni.

V nedeljo so na roditeljskem sestanku vse to ponovno premlevali s predstavniki sevniške osnovne šole. Prosvetni delavci iz Sevnice so osvetlili prednosti pouka v popolni osnovni šoli, da starši ne bi spregledali koristi, ki se obetajo njihovim otrokom pri normalnem pouku. Starši se tudi tokrat niso opredelili. Dokočno besedo so prepustili skupščini, ki bo o tem razpravljala v jeseni.

Želje staršev, da bi zadržali otroke čim bliže doma, so razumljive, toda nič ne bi škodilo, če bi čez poletje še enkrat trezno presodili, kaj je boljše: ali otroka zadržati doma ali pa ga pošiljali v oddaljenejšo šolo, ki mu bo zagotovila boljšo, bodočnost? Nekoč jim bo najbrž žal, če se bodo odločili za prvo možnost in s tem otroke prikrajšali za izobrazbo, ki jim jo lahko nudi le popolna osnovna šola. Svet za šolstvo in občinska skupščina pa bi morala za zimski čas, ko poti ne bodo prehodne, zagotoviti bivanje otrok v Sevnici.

J. T.

Pastir Peter in kralj Maliban v Loki

V soboto, 12. in nedeljo, 13. junija so loški amaterji uprizorili mladinsko bajko v 4 dejanjih »Pastir Peter in kralj Malibana«. Režirala je učiteljica Jožica Klun. Predstava je navdušila gledalce, čeprav je naš oder za take prireditve res premajhen, ker nima prave garderobe in primernih kulis. Posebej velja omeniti igralce Jureta Koritnika, Slavko Jenčič in Mileno Zupančičevo. Tudi scena je bila dobra, saj sta imela predsednik prosvetnega društva tovariš Mlinar in gospodar Ostrovršnik polne roke dela.

S. Sk.

NOVICE IZ OKOLICE TRŽIČA

Krajevna skupnost Tržišče ima na razpolago minimalna sredstva za izpolnitev letošnjega načrta. Po vseh vaseh bodo pobirali krajevni samoprispevek. Za vsako akcijo bodo prispevali vaščani dve tretjini sredstev, eno tretjino pa krajevna skupnost. Popravljajo vaške poti, lotili pa se bodo tudi opornega zidu na pokopališču v Tržišču.

Kaj pa pitna voda v Tržišču? Voda iz sedanjega zajetja je zelo slaba, ker vodovodni odbor ne da večkrat očistiti zbirnih bazenov. Neredno je tudi pobiranje vodarine. Če bo šlo tako naprej, se lahko zgodi, da bo vas ostala brez pitne vode.

Tržiški gasilci so pripravili za 4. julij pester program na Malkovcu. V počastitev 20-letnice osvoboditve bodo imeli nad zadružno kletjo prireditev, kamor vabijo vse nekdanje borce, aktiviste in druge prijatelje gasilcev. Pripravljeno imajo tudi dobro kapljico iz Bojnika, za razvedrilo pa bodo poskrbeli veseli fantje iz Žužemberka.

LOJZE UDOVČ

Krvodajalska proslava v Loki

Proslava krvodajalcev je bila v nedeljo, 20. junija v prosvetnem domu. Te prve proslave se nekateri žal niso mogli udeležiti zaradi spravila sena.

Predsednik OORK Stanko Skočir je najprej pojasnil razvoj krvodajalstva. Letos smo praznovali 20-letnico te plemenite akcije, v kateri je sodeloval vsak 24. prebivalec Slovenije. Na tem področju so s krvodajalstvom začeli leta 1959, do zdaj pa se je v to humano akcijo vključil vsak 17. Doslej je že 73 prebivalcev darovalo kri. Podmladkarji so pripravili lep program, za kar so poželi velih aplavz. Ob koncu je kopitarna iz Sevnice poklonila kovinsko omarico za prvo pomoč, za kar se ji vaščani in RK najtopleje zahvaljujejo. Za dodatno denarno pomoč gre zahvala tudi občinskemu odboru RK Sevnica in odboru SZDL. Proslava je bila pod geslom: »Krvodajalci, hvala za vaše plemenito delo!«.

Višje priznavalnine

Po novem odloku o priznavalninah borcem in aktivistom NOV bodo upravičenci v občini Sevnica prejemali stalno ali začasno mesečno denarno pomoč od 10.000 do 20.000 dinarjev. V izredno težkih socialnih pogojih lahko upravni odbor sklada za varstvo borcev odredi tudi višje zneske.

Priznavalnine so lahko tudi samo enkratne. V tem primeru bodo znašale do 20.000 dinarjev. Iz sklada za varstvo borcev NOV bodo otroci padlih prejemali študijske podpore, katerih višino bo določil upravni odbor po svoji presoji.

Celjani v Sevnici

Učiteljski kolektiv osnovne šole v Sevnici je imel v petek, 18. junija, v gosteh prosvetne delavce iz Celja. Celjani so vrnili obisk Sevničanom in si ob tej priložnosti ogledali sevniško osnovno šolo, konfekcijo »Lisco« ter mesto z gradom. Imeli so lep sončen dan in so si zaradi tega lahko privoščili dovolj sprehoda v naravi. Z obiskom so bili zadovoljni gostje in gostitelji, saj so se v razgovorih pobliže seznanili med seboj in izmenjali izkušnje pri učnovzgojnem delu.

SEVNIŠKI VESTNIK

FARA: priprave na proslavo v avgustu

Pisali smo že, da bo v drugi polovici avgusta, verjetno 22. 8., v Fari ob Kolpi osrednja proslava 20-letnice osvoboditve v kočevski občini, hkrati pa bosta proslavljali tudi sosednji hrvaški občini — Delnice in Čabar. Proslava bo trajala predvidoma dva dni, ob tej priložnosti pa bodo nad cesto med Vasjo in Faro odkrili spomenik padlim v narodnoosvobodilni vojni, ki bo posvečen vsem prebivalcem Kolpske doline, ljudem, ki so skozi štiri leta vojne žrtvovali vse, kar so imeli, za osvobodilno vojsko. Posvečen bo številnim starim partizanskim materam v vaseh vzdolž zelene Kolpe, ki so z zgledno ljubeznijo skrbele za »fantek« v gozdovih, jih v mislih spremljale na njihovih pohodih in s toplim nasmeškom pričakovale njihovo vrnitev.

Organizacija medobčinske proslave nedvomno zahteva temeljite in obsežne priprave, pri čemer bo odigrala posebno vlogo krajevna skupnost v Fari. Le-ta je za letošnje leto pripravila precej bolj obsežen program komunalnih del kakor druga leta. Predsednik KS je Matija Jakšič iz Slavskega laza. Pričakujejo, da se bo avgustovske proslave udeležilo okrog 6.000 ljudi.

Na nedavnem sestanku krajevne organizacije Zveze borcev v Fari, ki so se ga udeležili tudi predstavniki drugih organizacij in tovariši iz Kočevja, so se dogovorili za točen datum proslave ter se pomenili o konkretnem delu za vsako organizacijo in vsako komisijo. Na predvečer odkritja spomenika bo partizansko srečanje, partizanske patrole pa bodo prišle v Faro iz Kočevja, Črnomlja, Čabra in Delnic. Za spomenik imajo zbranega okrog pol milijona dinarjev, fizična dela bodo opravili ljudje prostovoljno, ostala sredstva pa so zagotovljena pri občinskem odboru Zveze borcev v Kočevju. Na spomenik bo viklesanih nad 100 imen padlih med vojno, vendar se še niso odločili, ali bodo zapisali vsa imena ali le število žrtev.

Občinska skupščina Kočevje je iz sredstev za krajevne skupnosti namenila krajevni skupnosti Fara zaradi priprav na proslavo 1,800.000 dinarjev za popravilo poti, ureditev kanalizacije, razširitev

KOČEVSKE NOVICE

mostu v Fari in za razsvetljavo. Do proslave pa je treba nujno urediti naslednje stvari: rekonstruirati cesto od križišča v Fari do prosvetnega doma, kar bi stalo okrog 450.000 dinarjev; napraviti 300 metrov površinske kanalizacije ob cesti v Vasi in Fari (okrog 900.00 din); razširiti most pred prosvetnim domom v Fari (150.000 din); namestiti osem javnih luči od Pirč do Fare (pol milijona); popraviti most v Kužlju (pol milijona); popraviti pokopališče v Kužlju (150.000 dinarjev) in — končno — postaviti spomenik v Žabjaku pri Fari. Ta dela so vsekakor neodložljiva. Razen tega pa je treba do proslave urediti tudi vasi in hiše od Banja loke do Kolpe in do Petrine. Upravni organ za komunalne zadeve pri občinski skupščini je opozoril lastnike hiš v tem predelu, naj uredijo fasade in okolico stavb. Potrebna sredstva bodo v obliki kreditov lahko dobili iz občinskega stanovanjskega sklada.

J. S.

Debele redi sočne trave padajo te dni po suhokranjskih planjavah: kakor jih je dež prej oviral, tako jim zdaj vročina pomaga pri spravilu prve košnje, ki se je za dobrih 14 dni zavlekla... Na sliki: strojnik Štefan Gal je s kosilnico BCS neprestano na nogah. Voz za vozom dišeče trave spravljajo v silose posestva na Starem logu in v druga kmetijska posestva na Kočevskem, da bo pozimi dovolj silirane in posušene krme. — Kljub dolgotrajnemu deževju so se posevki in druge rastline zadnja dva tedna lepo popravili tako na Dolenjskem kot v Spodnjem Posavju. Le sadja bo skoraj povsod zelo malo, medtem ko krompir, žita, koruza in vinogradi povsod lepo kažejo. Te dni so poželi tudi že prvi ječmen okoli Novega mesta in v Beli krajini.

Še o novi šoli v Kočevju

Težave s šolskimi prostori so v Kočevju naraščale iz leta v leto. Akcija za gradnjo šole je hitreje stekla šele lani, ko so uvideli občani, občina in delovne organizacije, da postaja položaj vse bolj resen. Po opravljenih formalnostih je na licitaciji kot najugodnejši ponudnik prevzelo delo kočevsko gradbeno podjetje Zidar. Objekt bo do prve faze zgrajen še letos. V prvi fazi je zajetih 12 učilnic, več kabinetov in drugih nujnih prostorov. Potrebovali bodo okrog 230 milijonv. Ta sredstva se bodo stekala iz erepubliških virov in krajevnega samoprispevka občanov ter iz prispevka delovnih organizacij.

Po sedanjih cenah bo celotna šola veljala okoli 480 milijonov din. V celotnem objektu je predvidenih 21 učilnic s kabineti, delavnicami in upravnimi prostori. Tako bi zagotovili eno in pol izmenski pouk.

Vprašanje šolskih prostorov je bilo kritično: porast učencev v zadnjih desetih letih je narasel od 780 na 2100, vseh šolskih prostorov pa je v Kočevju le 36. Tako je jesen grozil troizmenični pouk. Z novo šolo bodo vsaj delno rešili prblem prostorov. Adaptirati pa bo treba tudi sedanje prostore. Z razvojem gradnje nove šole bodo reševali tudi vprašanje telovadnic in vodstev novih šol. Tudi kabineti so že zastareli. Čeprav bo nova šola v sklopu športnih igrišč, bo ena telovadnica najbrž premajhna za vse.

Nova šola bo brez dvoma tudi povečala kvaliteto pouk ain vzgoje otrok.

—KO

Kavarniški vrt

Prejšnji teden so pred kavarno Zvezda v Kočevju uredili vrt, kjer se posebno v lepem vremenu gostje kaj radi zadržujejo. Prostor so ogradili z lepo ograjo, ob kateri so posode s cvetjem in zelenjem. V času, ko bodo stregli na vrtu, bo del kavarne zaprt, glasbeno skrinjo pa so premaknili k vhodu.

Tudi drugi lokali v Kočevju so te dni uredili vrtove, koder je v senci ob kozracu dobre pijače prav prijetno.

Pojetov Ivan, Mikuličev Franci in Petkov Darko pa kuža Mufi — vsi iz Gorenj oz. iz Stare cerkve pri Kočevju, to je skupinica, ki se je pretekli četrtek zjutraj napotila proti Mali gori s sekiricami in vrečami. »Po lubje od krhlike gremo!« so povedali prijazni fantje in dodali, da ga bo to dopoldne vsak nabral vsaj 10 kg. Ko bo posušeno, ga bo kakšne 4 kg, kar pomeni 720 dinarjev čistega zaslužka. Pa bo za izlet, morda tudi za zvezke in nove čevlje za jesen...

Razstavljene dobrote

20. junija je priredilo Turistično društvo Kočevje kulinarično razstavo v hotelu Pugled. Domača gostinska podjetja, ljudska in rudniška restavracija, pekarna in slaščičrrna ter restavracija Metka so pripravila za ogled razna mesna in močnata jedila, vina in sokove. Iz neznanega vzroka, sta zadnji dan odpovedala udeležbo mesarija in mlekarna KGP.

Veliko občanov si je ogledalo razstavo, zatem pa so na prijetni zabavi tudi okušali razstavljene predmete, ki so bili naprodaj. -ko

■ **Tudi Osilnica bi se v letošnjem letu proslav 20-letnice osvoboditve rada oddložila žrtvam iz vojne, ki jih je bilo v teh krajih precej. Za spomenik, ki bo predvidoma stal okrog tri milijone, so ljudje sami že zbrali okrog 2,5 milijona dinarjev, odkrili pa ga bodo verjetno za občinski praznik 3. oktobra. Zvedeli smo tudi, da bo spomenik napravil domačin iz Osilnice akademski kipar Stane Jarm.**

Nekaj številk o delu organov javne varnosti

Delo organov javne varnosti je odgovorno in naporno, saj morajo biti vedno na razpolago za zaščito občanov. Lani je bilo na območju ribniške občine registriranih 110 kaznivih dejanj, 16 več kot leta 1963. Tatvin je bilo 40, od teh jih je ostalo 6 še neraziskanih, 11-krát je bila oškodovana tuja imovina, 9-krat je bila ogrožena varnost, velikih tatvin je bilo 8, zatajitev 5, hude telesne poškodbe 4 itd. Družbeno premoženje je bilo oškodovano za milijon 786.000 dinarjev, privatniki pa za 3 milijone 800 tisoč

Med mladino je bilo precej kriminalnih dejanj: 20 mlajših in starejših mladoletnikov in 1 otrok. V glavnem je šlo za tatvine koles. Število takih kaznivih dejanj se je v primeri s predlanskim podvojilo.

V upravno kaznovanje je bilo predlaganih 496 oseb. Prednjačijo pretepači, drzna vedenja na javnih krajih, vdajanje brezdelju in beračenju, igranje hazardnih iger in podobno. Največkrat je prišlo do kršitve javnega reda in mira v gostinskih lokalih, posebno ob izplačilnih dneh ter praznikih in nedeljah. Organi javne varnosti so lani obravnavali 50 prometnih nesreč, v katerih so 4 osebe izgubile življenje, 33 jih je bilo lažje ali težje poškodovanih, materialna škoda pa znaša nad 5 milijonov dinarjev. Most v Goriči vasi je najbolj črna točka. Za varno vožnjo bo nujno potrebno zgraditi nov most. Prav tako bo potrebno napraviti prehode za pešce v Ribnici. Zatrjujejo, da bo to v kratkem urejeno.

Zanimivo je, da je bilo kljub povečanju cestnega prometa lani registriranih 35 nesreč manj kot predlanskim, materialna škoda pa je bila približno enaka.

Število alkoholikov se ni bistveno spremenilo. Za alkoholike bi se moralo bolj zavzeti socialno skrbstvo. Tudi Cigani zahtevajo posebno obravnavo.

28. julija vsi na Žukovo!

Organizacija ZB iz NOV vabi vse okoliške prebivalce, preživele borce in goste od drugod na svečano odkritje spominskega obeležja padlim, ki bo 28. julija na Žukovem nad Ortnekom.

ZB Ribnica na Dol.

Posvet v Ribnici

V soboto, 26. junija, je bilo v Ribnici medobčinsko posvetovanje predsednikov in tajnikov občinskih sindikalnih svetov dolenjskih občin. Na posvetu so izmenjali misli o dosedanjem poteku priprav na občne zbore občinskih sindikalnih svetov, govorili so o gospodarskih ukrepih, ki se obetajo v zvezi z gospodarsko reformo in o drugem.

Junakinji izpod Grmade

V letu, ko proslavljamo 20-obletnico zmage nad fašizmom in osvoboditev naše domovine, se spominjamo tudi žalostnih dogodkov iz dni narodnoosvobodilnega boja in revolucije. V okolici Ortneka na Žukovem in na Grmadi nam je še vdeno živo v spominu mlada, hrabra partizanska borka, komisarka Julka Kovač-Tjaša. 3. novembra 1943 so jo Nemci zajeli skupaj z desetimi partizani in jih vse skupaj postrelili na Žukovem.

Spomin na Tjašo je toliko bolj svetal tudi zato, ker se je do konca vedla kot prava junakinja. Nemcem ni hotela izročiti puške vse do zadnjega in še sovražnik je občudoval njeno odločnost in hrabrost.

Letos 22. julija bo osnovna organizacija ZB iz Ribnice v trajen spomin na ta dogodek odkrila na Žukovem obeležje, ki naj še pozne rodove spominja na prelito kri in na težke žrtve, s katerimi smo si priborili svobodo. Pohitite tega dne na Grmado in na Žukovo nad Velikimi Poljanami in se oddolžite spominu na znane in neznane borce in junake, ki so darovali svoja življenja!

V. P.

KAJ JE NOVEGA V ORTNEKU

■ **Ribniška Komunala popravlja cesto skozi Velike Poljane proti turistični Grmadi, kjer bo 22. julija osrednja občinska proslava 20-letnice osvoboditve. Navzlic temu bi bilo treba pot popraviti že zaradi Grmade, kamor izletniki kaj radi zahajajo, marsikoga pa je doslej odvrnila slaba pot.**

■ **22. julija bodo na Žukovem pod Grmado ob 10. uri odkrili spominsko obeležje. 3. novembra 1943. leta je tu padlo 13 tovarišev, obeležje pa bo posvečeno sploh vsem žrtvam iz teh krajev, ki jih ni bilo malo. V naravni kamen bodo vklesali posvetilo, ki ga bo nalašč za to priložnost sestavil književnik Tone Seliškar. Po odkritju obeležja bo tovariško srečanje borcev, zapornikov in internirancev, v kulturnem delu programa pa bo nastopila tudi mladina iz Pule, ki bo tedaj na letovanju v ortneškem gradu.**

■ **Konec junija je v preurejeni ortneški grad spet prišla kolonija iz Pule. Občina Pula ima tu počitniški dom za mladino.**

■ **Ortneško kopališče, sicer majhno, vendar prijetno, se s sončnimi dnevi že odpira. Kadar je toplo vreme, je tudi voda topla. V Ortneku tudi razmišljajo o ureditvi avto kampa. Prostor od gradu proti Močilam je zelo primeren, le denarja ni za začetne investicije.**

■ **V Ortneku pravijo, da bi bilo nujno treba urediti gostinstvo oziroma stavbo, v kateri so poleg gostilne še trgovina, pošta in stanovanja. Stavba razpada in potrebna bi bila precejšnja sredstva, da bi jo uredili. Tudi v gradu, ki ga imajo Puljčani zasedenega le pet mesecev na leto, bi lahko v drugih mesecih marsikaj uredili.**

Otroci v Novem gradu

Iz ribniške občine je 25. junija odšlo na letovanje v Novi Grad 50 otrok. Letovali bodo 15 dni; starši so prispevali povprečno po 5.000 din, ostalo pa je prispevala občina. Na morje so šli zdravstveno šibki otroci

Srečanje borcev in internirancev

Organizacija Zveze borcev bo priredila 22. julija tovariško srečanje borcev in internirancev iz druge svetovne vojne na Grmadi nad Ortnekom. Na srečanje vabimo vse preživele borce in internirance!

Pišečani v Fari vasi

Učenci osnovne šole Pišece so 18. junija vrnili lanski obisk osnovni šoli Fara vas na Kočevskem. Doživeli so gostoljuben sprejem in z učiteljskim kolektivom vred se zahvaljujejo gostiteljem za njihovo tovarištvo. Žal jim je, da se niso utegnili zadržati pri njih dalj časa. Čakala jih je še dolga pot na Reko in v Postojno.

Na Kočevskem so si ogledali Bazo 20, kočevski muzej in dvorano, v kateri je 3. okt. 1943 zasedal kočevski zbor. Na Reki so nekateri šolarji prvič videli morje in se kopali v njem. Višek presenečenj je bil zanje ogled Postojnske jame. Lepotam njenega podzemskega sveta se niso mogli načuditi.

Denar za izlet so delno prispevali otroci sami, delno pa pionirska organizacija. Zaslužila ga je z nagradami in delom pionirjev.

RAVNATELJSTVO OSNOVNE ŠOLE JOŽE ŠEŠKO – KOČEVJE

razpisuje

za šolsko leto 1965/66 naslednje štipendije:

— **štipendijo na visoki šoli — telesna vzgoja;**

— **štipendijo na pedagoški akademiji — matematika in fizika;**

— **štipendijo na pedagoški gimnaziji — I. letnik s pogojem prestopa na pedagoško akademijo.**

Prošnje, kolkovane s 50 din, vložite do 15. julija 1965 na upravo Osnovne šole Jože Šeško, Kočevje. Ob enakih pogojih imajo prednost kandidati, ki imajo stalno bivališče na območju občine.

REŠETO

Taki so ob prvem letu življenja Korenetovi trojčki. Pavlek modro gleda, kaj bo, Anica živahno maha z rokama, medtem ko Petrčka slepi močno sonce.

Trojčki so stari leto dni

V Segonjah pri Škocjanu Korenetovi trojčki lepo uspevajo — Pred prvim rojstnim dnem ima Anica že tri zobke, fanta pa še nobenega — »Najbolj pogrešam vode,« pravi njihova mama. — Denarni prispevki naših bralcev so omogočili Korenetovim, da so za vse tri otroke oskrbeli najnujnejše

Vročina je kar puhtela, ko sva se s sosedo Korenetovih vzpenjali navkreber. Kar med potjo mi je povedala, da otroci verjetno spe, mati pa je na bližnji njivi. Res je bilo tako, vendar smo Korenetovo kmalu prikidcali, ker ni bila daleč.

Otroci so takoj začutili mamino bližino, korake pred hišo, pogovor, zato so že vsi trije budno sedeli v posteljici, ko sva jih prišli pogledat.

Na sonce pred kozolec smo pogrnili odejo, otroci so dobili čiste majice, nakar so veseli kobacali naokrog. Anica je najbolj živahna od vseh treh. Tudi 3 zobke že ima, medtem ko fanta še nimata nobenega.

—Bledi se mi zdijo, druga-če so pa močni.

— Res nimajo prave barve, odvrne njihova mama. — Bolj malo so zunaj. Pod domom imamo staro posteljo, vanj jih posadim medtem, ko pripravljam južino. Nimam časa, da bi jih takole pazila na travi, razen ob nedeljah. Ne veste, kako garam, je nadaljevala Korenetova. — Danes sem vstala ob pol treh. Preden sem šla zjutraj na njivo, sem oprala že okoli 100 plenic. Spat grem pozno zvečer.

— Kaj jim zdaj dajete jesti?

— Še vedno dobe največ mleka. Radi imajo pa tudi krompir, močnik in govejo juho.

— In zelenjava: koreniček, špinača, pa sadje?

— Korenja še ni, špinače nimamo. Češnje jim dajemo vendar jim zanje ni dosti.

— Okna ste popravili, kot je videti. Boste vso hišo popravljali?

— Vse lahko počaka, le voda ne. Vedno bolj jo pogrešam, ker moram tako daleč ponjo. Zmenili smo se, da bomo najprej izkopali vodnjak v bližini hiše. Četudi ne bo pitne vode, da bi jo vsaj za pranje lahko uporabljala!

Počitek na travi ni dolgo trajal, ker je mladje v vinogradu čakalo, da ga bo Korenetova mama spet prišla vezat.

R. BAČER

Neodkrit podzemski svet

Novo ustanovljeno turistično društvo" v Mokricah se bo potrudilo, da bodo jamarji čimprej raziskali podzemski svet na Veliki dolini. Za sedaj vedo za dve jami. V eno so ljudje že napravili dohod, ker imajo iz nje napeljan vodovod na Veliko dolino. Pravijo, da je podzemeljska dvorana v tej jami tako velika, da bi v njej lahko obrnili mokriški grad. V sredini je krasno jezero.

Vendar ta jama ni edina. Druga jama, za katero vedo, je po pripovedovanju domačinov še večja od prve. To sodijo po odmevu. Domnevajo, da ima nekje neznan izhod, ker je v tej jami velik prepih. V obeh podzemskih jamah so izredno lepi kapniki.

Mokrice bodo zaradi teh podzemskih znamenitosti za turiste še bolj vabljive, zato menijo člani turističnega društva, da z raziskovanjem obeh jam ne smejo več odlašati. Za ureditev dohodov v podzemlje bodo potrebovali precej denarja, vendar upajo, da jim občina in drugi pomoči ne bodo odrekli.

Prva nagrada gre na Mirno

Vsak štiristoti je imel v ponedeljek dopoldne priložnost dobiti nagrado na jubilejnem nagradnem žrebanju naročnikov Dolenjskega lista, če je plačal vsaj polletno naročnino. Razdelili smo 60 nagrad, naročnikov pa je bilo mnogo, mnogo več: več kot 23.000! Mala petletna Mirjam Hočevar je skoraj tristokrat posegla v vrečko s številkami, preden so bili znani vsi nagrajeni. V navzočnosti Anice Roštohar iz Leskovca pri Krškem, Franca Bajerja iz Zabje vasi pri Novem mestu in Jožeta Šplihala, našega dopisnika iz Novega mesta, ki je vskočil namesto povabljenega Andreja Arka iz Kočevja se je žrebanje začelo dokaj mirno. Najprej je Mirjam vlekla knjižne nagrade. Počasi, a zanesljivo smo se bližali večjim nagradam. Ko je bilo razdeljenih vseh 49 knjižnih nagrad, je tudi temperatura v naši upravi hitro narasla. Zdaj je šlo zares. Desetkrat po pet tisočakov in nato glavna denarna nagrada — 50.000 din. »Le kam bo šla?« so bili nestrpni člani komisije in naš upravnik Julij Schmidt, ki je vodil žrebanje, medtem ko je Mirjam, ki še ne pozna številk, povsem neprizadeto vlekla okrogle lesene ploščice, na katerih so bile številke.

Nekaj srečnežev se je moralo posloviti od nagrade, ker niso imeli plačane naročnine. Škoda, sreča je bila tako blizu njih! Več kot 23.000 kartončkov z imeni naročnikov je čakalo na odločilni poseg malega dekletca, ki je s svojo roko delila srečo med naše naročnike; tudi v upravi je temperatura kar nevarno poskočila. Vsi so z napetostjo gledali v vrečko. »Številka 9980!« se je v tišini oglasil upravnik. »To bo nekje v Novem mestu,« je ugibala Tilka. No, izkazalo se je, da gre nagrada na Mirno. Srečna izžrebanka je R o z a l i j a R o š t a n iz Praprotnice 11. Njej gredo naše čestitke in — nagrada.

Dveurno žrebanje je bilo kar naporno: Mirjam je morala medtem pojesti nekaj napolitank in popiti kokto, da je ostala pri moči! Za konec je dobila še čokolado in prav gotovo ji ne bodo ušli tudi prisrčni pozdravi izžrebancev. Ona sama pa je vedela, kako je pomembna, zato je zahtevala, da jo z avtom odpeljemo nazaj v vrtec!

Kam je šlo 60 daril?

Prvo nagrado: 50.000 dinarjev, je žreb prisodil Rozaliji Roštan, Praprotnica 11, Mirna na Dol.;

10 nagrad po 5.000 dinarjev bodo dobili:

Anton Cetinski, Banja Loka 15, p. Nova sela; Anton Bajuk, Draščič 51, p. Metlika; Feliks Rozman, Brezova reber 1, p. Dvor pri Žužemberku; Miško Komočar, Leskovec pri Krškem; Anton Dajčman, Kal 21, p. Semič; Marjetka Prah, Gorjanska 12, Kostanjevica na Krki; Martin Rankovič, Dolenje 8, p. Leskovec pri Krškem; Ana Denžic, Podgorje 78, p. Pišece; Veronika Grgorič, Vas 16, p. Vas Fara; Anton Gregorič, Loka 12, p. Črnomelj;

49 lepih knjig prejmejo:

Matija Šegina, Griblje 8, p. Gradac; Jože Fakin, Trebež 26, p. Artiče; Peter Železnik, Slovenska vas 18, p. Šentrupert; Alojz Rožman, Bukošek 49, p. Brežice; Frančiška Mikec, Črmošnjice 34, p. Stopiče; Franc Baunkirher, Podvrh 26, p. Zabukovje; Jože Lampret, Zakupno gostišče Novo mesto — Breg; Alojz Štih, Kompolje 15, p. Videm Dobrepolje; Justi Šmejlč, Šentvid pri Stični 16; Ivan Zofič, Volčkova vas 16, p. Šentjernej;

Slavko Rotar, Žužemberk 36; Ludvik Rodič, Žabja vas 2, Novo mesto; Rozalija Marinčič, Škemljevec 15, p. Suhor pri Metliki; Franc Radovič, Sečje selo 1/a, p. Vinica pri Črnomlju; Marija Pletersky, Mali Kamen 57, p. Senovo; Anton Umek, Veliki Cerovec 4, p. Stopiče; Franc Roje, Žužemberk 134, p. Žužemberk; Jože Potočar, Gor. Stara vas 7, p. Šentjernej; Antonija Pavlič, Dobovo 2, p. Otočec ob Krki, Štefka Kump, Uršna sela 39, p. Uršna sela;

Marjan Sever, Praprot 10, p. Semič; Angelca Poplar, Bistrica 73, p. Tržič; Franc Hočevar, Leze 19, p. Škocjan; Ivan Planinc, Senovo 184; Neža Fetan, Šentlenart 88, p. Brusnice; Franc Rolih, Gor. Sušice 9, p. Brusnice; Anica Senčar, Mačkovec 3, p. Otočec ob Krki; Jože Ferenčak, Dobova 70; Ivan Horžen, Zasip 3, p. Cerklje ob Krki; Valentin Jamnik, Kočevje 4, p. Črnomelj; Jože Ferenčak, Sela 43, p. Dobova;

Ludvik Miklič, Prinča vas 2, p. Gradac; Neža Kerin, Trebel 19, p. Artiče; Franc Hribar, Bušeča vas 36, p. Cerklje ob Krki; Leopold Krevs, Vas Kal 10, p. Mirna peč; Marija Janc, Šatenberk 5, p. Mirna gora; Janez Zorko, Brezje 24, p. Raka; Rudi Adlešič, Šemiška c. 6, Črnomelj; Marija Mavko, Šalka vas 101, p. Kočevje; Lado Dombi, Šalka vas 68, p. Kočevje; Marija Zajc, Vel. Gaber 60, p. Vel. Gaber;

Marija Crnič, Bedenj 4, p. Adlešič; Alojz Zorič, Drnovo 59, p. Leskovec pri Krškem; Jože Miklavčič, Vinji vrh 39, p. Sela cerkev; Jože Zabkar, Trška gora 34, p. Krško; Albina Črtalič, Cesta na Brdo 52, p. Ljubljana; Anton Mlinarič, Polšek 28, p. Blanca; Franc Bizjavec, Dolenjci 4, p. Adlešič; Franc Omerzu, Pečice 7, p. Sečko.

Vroče je te dni, da pot kar lije po obrazih... Bregovi rek, potokov in kopaliških bazenov so oživeli: tudi tale malček, doma je iz Bregane, je prišel z mamico in bratcem v Cateške toplice. Med tednom je tu prav prijetno, ob nedeljah pa je tak naval, da se človek v prenapolnjenem bazenu komaj dobro zmoči — ohladi pa menda že ne...

Izredno topla Krka je v nedeljo privabila na stotine kopalcev. Ob njenih bregovih od Cerkelj pa do izliva v Savo skoraj ni bilo neobljudenega kotička. Gornji posnetek je z otoka v Cerkljah. Pred letom ali dvema so ga poznali samo domačini, v nedeljo pa so ga že precejšen del zasedli Zagrebčani. Večina kopalcev je preživela na otoku ves dan.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunskem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem

Razširjajte domači pokrajinski tednik DOLENJSKI LIST!

Obvestilo naročnikom in bralcem Dolenjskega lista

Od prihodnjega tedna dalje bo kakor vsako leto doslej naš pokrajinski časnik izhajal s skrčenim obsegom: povprečno le na 12 straneh. Začasno bomo ukinili nekatere rubrike (zdravniški kotiček, kulturno stran), komunske strani pa moramo zaradi vsakoletnega varčevanja z denarjem in papirjem prav tako občutno zmanjšati. — V drugi polovici septembra bomo spet prešli na dosedanji obseg tednika, kolikor nam tega ne bi preprečile finančne težave ali kakšne druge večje ovire. Ker naši bralci in naročniki v poletnih mesecih zaradi večjega dela v kmetijstvu, zavoljo dopustov in podobnega manj bero, se bodo prav gotovo tudi letos strinjali z našim načrtom, da jim bomo zato v jesenskih in zimskih mesecih spet nudili več strani zanimivega in koristnega branja. Za jesen pripravljamo novo, lepo in privlačno povest, novo slikanico in primeren roman. Vse kaže, da bomo lahko s prehodom na povečani obseg uvedli tudi nekaj novih rubrik, če nas bodo pri tem podprli lastniki lista z rednim izpolnjevanjem svojih pogodbenih dolžnosti. — Bralce in naročnike prosimo, da z razumevanjem sprejmejo gornja pojasnila.

UREDNISTVO IN UPRAVA LISTA

Začel se je VI. zlet tabornikov

Danes ob 10. uri dopoldne bo na zletnem prostoru blizu kopališča v Metliki svečana otvoritev VI. zleta slovenskih tabornikov, tabora udeležencev zvezne taborniške akcije »Po poteh osvoboditeljev in graditeljev Jugoslavije« ter »Tabora bratstva in enotnosti«. Na tej skupni veliki manifestaciji v počastitev 20-letnice osvoboditve in 15-letnici organizacije se je zbralo več kot 2500 tabornikov in tabornic iz vse Jugoslavije. Prišli so tudi gostje iz Poljske — harcerji, kot tam pravijo tabornikom.

Štab zleta, ki je že pred tednom dni pričel z nekaj vodi postavljati glavne taborne objekte, je naletel na popolno razumevanje domačinov, ki so odstopili zemljišča, in na pomoč občinske skupščine, ki je do taborniških kuhinj napeljala vodovod in elektriko. Obe napeljavi bosta ostali pozneje za kopališče.

Tudi vreme je bilo tabornikom do sedaj naklonjeno, vsaj tem, ki postavljajo tabor v Metliki in so se lahko shladili v Kolpi, ko je sonce premočno pritisnilo. Težje je bilo tabornikom v brigadah, ki so se v ponedeljek, torek in včeraj približevale Metliki po partizanskih poteh skozi Dolenjsko in Belo krajino. Tu je bila včasih celo stiska za pitno vodo.

Taborniki bodo te dni tekmovali v taborniškem mnogoboju, obiskali nekatere zgodovinske točke v okolici Metlike, v nedeljo dopoldan pa bodo položili venec v parku na Trgu svobode v Metliki. Za tekmovalne ekipe je štab zleta pripravil lepe nagrade, ki jih bodo podelili v nedeljo zvečer na zaključnem tabornem ognju.

SMEH STOLETIJ

Znameniti skladatelj in dirigent Gustav Mahler je imel vajo za opero »Čarobna piščal«. Nikakor ni bil zadovoljen s petjem glavne arije »Umri, pošast!«, ki jo je morala pevka ponavljati do izčrpanosti. Naposled je žensko minilo potrpljenje in se je med vajo skoraj zadrla na Mahlerja:

»Umri, pošast!«

Dirigent je prenehal igrati in ji je smehljaje se dejal:

»To bi vam prijalo, kajne?«

x x x

Ob neki drugi priložnosti se je znesel nad fagotistom:

»Če boste tako igrali, ne bova dobra prijatelja.«

»Saj tudi nočem,« je zavrnil godbenik Mahlerja, »glede prijateljev sem zelo izbirčen.«

x x x

Skladatelj operet Franz Lehar, ki je živel na Dunaju, je prejel povabilo, naj obišče bogato družino. Na povabilu je bilo pripisano:

»Moja žena bo igrala vaše skladbe, moja hčerka jih bo pela, nato pa bomo ob devetih večerjali.«

Leharjev sluga je odnesel odgovor:

»Natančno ob devetih bom pri vas!«

x x x

Ves navdušen je prišel mlad glasbenik k Leharju:

»Mojster, mojster, ponudila se mi je priložnost, da napišem veliko opereto!«

»Le pazite, mladi prijatelj! Priložnost dela tatove!«

x x x

Književnik Peter Altenberg je poslal občudovalcu svojo knjigo z lastnoročnim posvetilom na dveh straneh. Presrečni ljubitelj je pokazal knjigo humoristu Rodi Rodi:

»Poglejte, kaj sem dobil! Lastnoročno pisateljevo posvetilo kot znak njegove pozornosti! To je zares redkost!«

»Redkost?« je humorist dejal posmehljivo. »Vedeti morate, dragi prijatelj, da so redke tiste knjige, v katerih ni Altenbergovega posvetila...«

x x x

Roda Roda je bil v zdravilišču, kjer ga je zdravil doktor Thaler. Ko je šlo poletje h koncu, je pisatelj prosil zdravnika, naj mu napiše račun. Doktor Thaler pa je dejal:

»Jaz sem vas zdravil, vi pa ste me zabavali. Drug drugemu sva pokazala svojo umetnost in tako sva bot.«

Toda humorist s tem ni soglašal:

»Vaša odločitev mi nikakor ne ugaja. Dolžan sem vam, prosim, petdeset mark. Jaz sem se vašemu zdravljenju veliko bolj smejal, kakor vi moji zabavi.«

G. SIMENON Maigret se boji 1

1. poglavje

LOKALNI VLAK V DEŽJU

Med dvema postajicama, katerih imen bi ne mogel povedati in od katerih v temi ni videl skoraj nič razen curkov dežja pred veliko svetilko in človeških postav, ki so pred seboj porivale vozičke, se je Maigret na vsem lepem vprašal, kaj tu počne.

Morebiti je v pregretem oddelku za trenutek zadremal? Najbrž ni popolnoma zgubil zavesti, ker je vedel, da je v vlaku; slišal je njegov enakomerni ropot; prisegel bi, da je ves čas v temni širjavi polj v velikih presledkih videl osvetljena okna osamljenih kmetij. Vse to in duh po potu, ki se je mešal z duhom po premočenih oblekah, je ostalo resnično in tudi enolično mrmranje glasov v sosednjem oddelku, ampak postajalo je nekam manj in manj pomembno, ni se več prav dobro ujemalo s prostorom in predvsem ne s časom.

Lahko bi bil kod drugod, v kateremkoli lokalnem vlaku, ki drvi po deželi, in on bi lahko bil petnajstletni Maigret, ki se v soboto vrača iz gimnazije s potniškim vlakom, ki je natanko tak kot tale, s starodavnimi vagoni, katerih stene zahreščijo vsakokrat, kadar lokomotiva potegne močneje. Z enakimi glasovi v temi na vsaki postaji, z istimi ljudmi, ki imajo opraviti pri poštnem vozu, z enakim žvižgom postajnega načelnika.

Pripri je oči, potegnil pipo, ki mu je že zdavnaj ugasnila, in pogled mu je obstal na človeku, ki je sedel v drugem kotu oddelka. Ta mož bi bil lahko sedel v vlaku, s katerim se je Maigret nekoč vračal k očetu. Lahko bi bil grof, lastnik gradu, važna osebnost iz vasi ali iz kateregakoli mesteca.

Oblečen je bil v obleko za golf iz svetlega tweeda in nepremočljiv plašč, kakršne vidiš samo v nekaterih zelo dragih trgovinah. Njegov klobuk je bil zelen lovski klobuk z majcenim fazanovim perescem, zataknjenim za trak. Čeprav je bilo vroče, si ni slekel svetlorjavih rokavic, zakaj takale gospoda si na vlaku ali v avtomobilu rokavic nikoli ne sname. In na njegovih lepo namazanih čevljih kljub dežju ni bilo niti pegice blata.

Očitno mu je bilo kakih petinšestdeset let. Bil je že star gospod. Ali ni čudno, da možje v tej starosti tako zelo skrbijo za podrobnosti svojega videza? In kako si še zmerom prizadevajo, da bi bili imenitnejši od navadnih ljudi?

Polt njegovega obraza je bila rožnate barve, ki je značilna za osebe tega kova, in nosil je srebrnkasto bele brčice, v katerih je bilo videti rumen krožek, ki mu ga je pustila cigara.

Njegov pogled pa ni imel vse tiste gotovosti, ki bi jo moral imeti. Možak je iz svojega kota opazoval Maigreta, ta pa se je tu in tam oziral vanj in dvakrat ali trikrat je bilo že skoraj tako, kot da bo spregovoril. Vlak je umazan in moker spet krenil naprej v temen svet, posejan z močno razkropljenimi lučmi, in včasih si na kakem železniškem prelazu zaslutil človeka s kolesom, ki je čakal, da bo vlak mimo.

Je bil Maigret otožen? Bilo je nekaj bolj nejasnega. Ni se počutil povsem v svoji koži. Sploh pa je te zadnje tri dni preveč pil, ker je bilo to potrebno, ampak brez užitka.

Pred nekaj dnevi je odšel na mednarodni policijski kongres, ki je bil to leto v Bordeaxu. Bilo je v aprilu. Ko je odhajal iz Pariza, kjer je bila zima dolga in enolična, se je človeku zdelo, da je pomlad čisto blizu. V Bordeauxu pa je vse tri dni deževalo in pihal je mrzel veter, od katerega se ti je obleka lepila na telo.

Po naključju na kongresu ni bilo tistih nekaj prijateljev, ki jih je ob takšnih priložnostih navadno srečal, kot na primer Mr. Pykea. Očitno se je vsaka država potrudila, da je poslala samo mlade ljudi, može od tridesetih do štiridesetih let, ki jih še nikoli ni videl. Vsi so bili z njim zelo prijazni, zelo uslužni, kot ljudje pač s starejšim človekom, ki ga spoštujejo, vendar se jim zdi že nekam star.

Ali je to zmotna predstava? Ali pa ga je spravil v slabo voljo dež, ki noče in noče nehati? In vse tisto vino, ki so ga morali popiti v vinskih kleteh, ki so jih obiskali na povabilo Trgovske zbornice?

— Se imaš dobro? — ga je po telefonu vprašala žena.

V odgovor ji je nekaj zagodrnjal.

— Poskusi se malo odpočiti. Ko si odhajal, si se mi zdel utrujen. Vsekakor ti bo to vsaj obrnilo misli drugam. Nikar se ne prehladi.

Morebiti se je naenkrat začutil starega? Celo njihovo razpravljanje, pri katerem je skoraj ves čas šlo za nove znanstvene postopke, ga ni zanimalo.

Banket so imeli prejšnji večer. Davi je bil še poslednji sprejem, tokrat v Mestni hiši, in malica, ki so jo pošteno zalili. Ker mora biti v Parizu šele v ponedeljek zjutraj, je Chabotu obljubil, da bo izkoristil to priložnost in se mimogrede oglasil pri njem v Fontenay-le-Comtu.

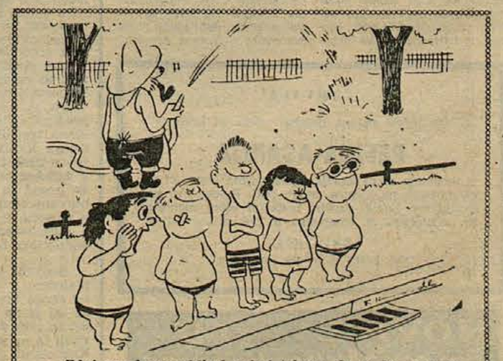

— Zdaj mu bom zaklical nekaj takega, da se bo razjezil in nas polil!

VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★ VIHARNA POMLAD ★

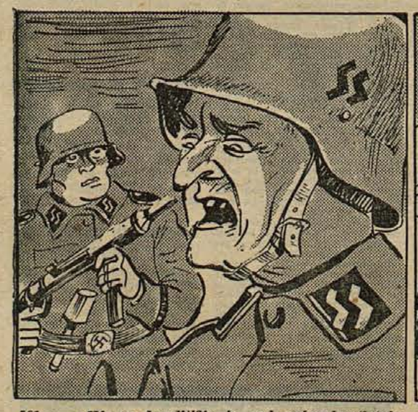

101. — »Kje so banditi?!« je nad sedemdesetletnim stricem zavpil visok, krevljast verman. »Kje so? Vemo, da se skrivajo pri vas, kam so odšli?!« — »Ne vem,« je odvrnil stric, »že dolgo jih nisem videl.« — »Kaj, stari, vlekel nas boš! Še včeraj so bili pri vas, vse vemo! Ti bomo že odprli usta!« Nemci so natanko preiskali vso hišo, toda našli niso ničesar. Verman in esesovci so se spravili nad strica.

102. — »Govori, starina!« Toda starec je molčal. Molčal je tudi potem, ko so ga začeli pretepati in je molčal, vse dokler ni izgubil zavesti in se zgrudil pod njihovimi škornji. Krevljasti verman je zaklel: »Zaman se potimo, ničesar ne bomo izvlekli iz njih. Ti ljudje so trdi kot kamen.« Esesovci so zaslišavali vse domače po vrsti, toda uspeh je bil enak kot pri staremu stricu: vsi so molčali.

103. — Majhen, debel Nemec je iz hiše privalil sodček. »To, kameradi, to je vredno več od bataljona banditov!« V sodčku je bilo več kot dvajset litrov žganja, ki je bilo pripravljeno za bližnjo partizansko bolnišnico pri Osredkarju. Esesovci so sodček nastavili in pili močno žganje kar iz menažk. Vedno več se jih je nagnetlo okrog sodčka, nagnetli so se in suvali drug drugega proč od pipe.

104. — Mladi Brlec je stal ob bregu nad hišo, ko so njegovo domačijo obkolili Nemci. Brezumno je planil navzdol proti hiši, kot da bi hotel sam pregnati podivjane svojat s svoje zemlje. Zapletel se je v debelo koreninovo in se zakotalil v košat grm. To ga je iztreznilo. Skril se je za grmom in brez moči gledal, kako esesovci pretepajo in mučijo njegove domače in se vmes nacejajo z žganjem.

Premalo domačih vin

Najboljše vino, ocenjeno po strokovni komisiji, točijo v gostinskem podjetju Črnomelj – Črna vina, ki so v prodaji, so slabša od belih – Povsod premalo izbire domačih b elokranjskih vin

V Črnomlju je bila pred kratkim vinska pokušnja, ki jo je organiziral oddelek za gospodarstvo skupno s tržno inšpekcijo in svetom za gostinstvo in turizem.

Inšpektorji so v enem dnevu odvzeli vse vzorce vina, ki ga prodajajo po gostilnah, ocenjevala pa je posebna komisija pod predsedstvom vinarskega strokovnjaka Tita Dobrška. Navzoči so bili tudi gostilničarji.

Največje število točk je komisija prisodila belemu vinu — laškemu rizlingu, ki ga toči Gostinsko podjetje Črnomelj. To vino je dobilo 28 točk od 30 možnih. Drugo mesto je dobilo vino, last Slave Oven iz Stranske vasi, na tretjem mestu pa so bila vina Alojza Bukovca iz Semiča, Ivana Butale iz Starega trga, Ane Vrlinič iz Adlešič in Ivana Majerleta iz Starega trga, ki so prejela po 25 točk. V splošnem pa so bila črna vina mnogo slabša od belih vin.

Med črnimi vini je bila najbolje ocenjena črnina gostilničarja Kazimirja Maliča iz Vinice z 21 točkami. Med 29 vini, kolikor jih je komisija ocenjevala, je bilo le 10 belokranjskih, vsa druga pa so uvozili iz drugih področij. Dve vrsti vin je komisija izločila iz prometa, ker nista bili primerni za prodajo.

Predstavnik komisije za ocenjevanje vin in predstavnik sveta za turizem in gostinstvo sta poudarila, naj bi v prihodnje po belokranjskih gostiščih točili predvsem domača vina, ker so turisti razočarani, ko jih zahtevajo, pa ne dobe. Sklenjeno je bilo, da bo med turistično sezono kontrola kvalitete vina pogostnejša in poostrena.

JOŽE ŠKOF

Doklej tako trgovanje z lesom?

Zakaj lesno predelovalna podjetja pla čujejo tretjerazredno hlodovino kot prvorazredno? Če se pr otivijo, ne dobe lesa!

Predpisi, ki določajo jugoslovanske standarde za lesne sortimente, so še vedno v veljavi, pri trgovanju z lesom pa jih, žal, ne upoštevajo. Gozdna gospodarstva označujejo hlodovino, vendar največkrat samo za to, da bi formalno zadostili predpisom. V resnici pa je tako, da je hlodovina, označena kot prvorazredna že tretjerazredna, ali pa ima hlodovina K vse značilnosti II. kvalitete.

Od kupcev tega lesa, lesno predelovalnih industrij, si nihče ne upa spregovoriti o tem. Če kupec nasprotuje takemu označevanju, mu prodajalec hitro zabrusi: Če vam ni prav, vam lesa ne bomo več pošiljali!«

Tako so podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo lesa, prisiljena kupovati in plačati slabši les za boljšega. In posledice? Niso majhne! Izkoristek tega lesa je že v primarni predelavi slabši, razen tega tudi končni proizvodi niso taki, kot bi morali biti. Vse to gre v škodo lesno predelovalnih podjetij!

Tako gospodarstvo ze lesno trgovino gotovo ni na mestu. Podjetja, ki imajo z gozdnimi gospodarstvi sklenjene pogodbe o dobavi lesa, bi morala dobiti les po pogodbah. Za to naj bi poskrbela predvsem gozdarska inšpekcija.

Inšpekcijski organi so tudi ugotovili, da odkupujejo komunalna podjetja hlodovino in rezan les neposredno od proizvajalcev, kar spet pomeni kršitev uredbe o trgovanju z lesom. Komunalna podjetja potrebujejo les za svoje mizarske, gradbene in druge obrate, ne morejo pa dobiti lesa preko gozdnih gospodarstev ali lesno predelovalnih podjetij. Če bi torej komunalna podjetja poslovala po zakonitih predpisih, njihovi obrati sploh ne bi mogli delovati.

Pristojni organi naj bi o vsem tem resno razmislili in tudi primerno ukrepali!

Semičani gredo na dva izleta

Podjetje KOMPAS v Ljubljani organizira konec avgusta za prebivalce Semiča avtobusni izlet v Benetke, Gorico in Trst. Med tridnevnim izletom bi spotoma videli tudi Doberdob, Visco, Gonars in še druge zanimive kraje. Stroški izleta na osebo so okoli 20.000 dinarjev, prijave pa sprejema Turistično društvo Semič.

Za drugi predviden izlet Semičanov v hribovite predele Avstrije in Italije, ki bo trajal 5 dni, stane pa 41.000 din, med domačini ni preveč zanimanja. Ogled mehanizacije in dela na kmetijah v obeh sosednjih državah bi bil za našega kmeta vsekakor poučen, hkrati pa zanimiv. Do 10. julija je še čas za prijavo pri domačem turističnem društvu!

F. D.

„USPEH NI NAJBOLJŠI"

— S kakšnimi občutki končujete letošnje šolsko leto? — smo te dni vprašali učiteljico Nado Beronja na črnomaljski osemletki.

— Učitelji in učenci smo utrujeni od naporov pri pouku, zato se oboji v enaki meri veselimo počitnic.

— Ste zadovoljni z uspehom v vašem razredu?

— Nisem, ker je slab! Imam razredni pouk v petem dopoldanskem razredu, pri otrocih iz oddaljenih krajev. Čeravno ima večina zagotovljen prevoz od doma do šole in nazaj, se vozačem pri pouku pozna utrujenost. S pomočjo raznih anket sem ugotovila, da imajo ti otroci čas za učenje predvsem v večernih urah, ko navadno še odrasel človek ni zmožen več umskega dela. Podnevi morajo delati na poljih in doma, ker predstavljajo glavno delovno silo na kmetijah. Potem ni čudno, če pri pouku niso prav nič zainteresirani za učno snov. To vse vpliva na učni uspeh posameznika in razreda kot celote. Popoldanski peti razred, v katerega hodijo črnomaljski otroci, je mnogo boljši.

— Ali ste skušali vplivati na starše, da bi nudili otrokom več časa za učenje podnevi?

— Ne samo enkrat! Nasveti ne zaležejo dosti, ker so na podeželju take razmere, da brez pomoči otroških rok ne gre. V splošnem pa se starši tudi premalo zanimajo za uspeh svojih otrok. Imam učenca, ki že četrtič ponavlja peti razred. Veste, kaj je rekel njegov oče? »Naš pač nima zanimanja za šolo, vseeno pa bo lahko dober mehanik!« Staršem težko dopovemo, da otrok z nedokončano osemletko ne bo prišel do poklica v katerikoli stroki.

— Imate že počitniški načrt?

— Doslej ni bilo časa, da bi o tem razmišljala. Do začetka julija je na šolah največ dela. Konference, urejanje zbirk, pisanje izkazov... Če bo mož dobil dopust, bomo že kam šli, sicer pa mi bo počitek dobrodošel tudi pri mami v Novem mestu.

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta in brata

REFIKA ASANIJA

iz Črnomlja se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo Lovski družini Loka ter vsem znancem in prijateljem za spremstvo in poklonjene vence!

Žalujoči:

sin, brata in ostalo sorodstvo.

NOVICE črnomaljske komune

Želje in pripombe mladih delavcev

Mladi v podjetjih odgovarjajo v anketi – Zaslužek je dober, izobrazba pomanjkljiva – Z mladinsko organizacijo niso povsem zadovoljni

Maja so zavodi za zaposlovanje delavcev po vsej Sloveniji organizirali anketo za zaposleno mladino od 15. do 18. leta. Anketiranih je bilo 2310 mladih ljudi, med temi jih je Zavod za zaposlovanje Črnomelj zajel 40. Na vrsto vprašanj so odgovarjale mladinke iz ISKRE v Semiču ter mladinke in mladinci iz črnomaljske ZORE in BETI. Skupaj je odgovorilo na našem področju 35 deklet in 5 fantov, starih povprečno 16 ali 17 let.

Ugotovili smo, da jih 21 izhaja iz kmečkih in 16 iz delavskih družin in da ima skoro polovica anketiranih le 6 razredov osnovne šole.

Zaslužek dober, podjetja ne poznajo

Vprašali smo jih, če so zadovoljni s sedanjo zaposlitvijo in z zaslužkom. 90 odstotkov anketiranih je izjavilo, da so zadovoljni z delom, pa tudi zaslužek se jim zdi v redu. Povprečni osebni dohodek je namreč 29.000, v ISKRI celo 31.000 dinarjev na mesec. V vseh treh podjetjih je delo normirano in je zaslužek odvisen od učinka dela.

Zanimivo pa je, da so vsi na vprašanje: »Ali so ti ob sprejemu razkazali podjetje in proizvodni proces« — odgovorili z ne. To pomeni, da kadrovska služba v gospodarskih organizacijah ne opravlja svoje naloge. Delavec si mora ogledati celoten delovni proces in vse proizvode, ki jih izdelujejo. To je namreč nujno predvsem iz dveh razlogov: 1. vsak delavec je upravljavec podjetja in ne samo oddelka, kjer dela, 2. šele potem, ko bo delavec dodobra spoznal ves delovni proces, bo razumel pomen svojega dela. Upamo, da bodo podjetja to pomanjkljivost v prihodnje odpravila.

Izobraževanje in zabava

Mladinci in mladinke so na vprašanje: »Ali bereš dnevno časopisje, dnevnike in revije«, odgovorili: 82,5 odstotkov anketiranih bere dnevnike le včasih, tednike in revije pa bolj ali manj redno. Berejo največ TT, Mladino, Dolenjski list, Tovariša in Areno.

Od 40 anketirancev se jih le 5 dopolnilno izobražuje, 15 se jih namerava izobraževati kasneje, 20 mladih ljudi pa ne čuti nobene potrebe po izobraževanju. Glavna ovira, da se niso odločili za nadaljnje šolanje, je nedokončana osemletka.

Skoro vsi so člani mladinske organizacije, vendar menijo, da mladinske organizacije v podjetjih ne opravljajo svoje vloge. Kaže, da se mladi delavci in delavke premalo zanimajo za življenje okoli sebe. Po časopisih in revijah res segajo, za knjige pa jim ni mar, saj je redkokdo napisal, da je v zadnjih treh mesecih prebral kakšno knjigo.

Kje je vzrok, da so vsi anketirani odgovorili: na lastno pobudo nismo poslušali nobenega strokovnega, družbeno-ekonomskega ali kulturnega predavanja? In kje je vzrok, da mladina pričakuje od mladinske organizacije le to, da bo skrbela za zabavo?

D. TODOROVSKI

Najprej krepitev samoupravljanja

Po dveh letih dela sindikata industrije in rudarstva so ugotovili, da bi se morali bolj zavzeti za krepitev samoupravljanja – 37 delegatov iz 9 sindikalnih podružnic industrijskih podjetij v občini Črnomelj je o tem pred kratkim razpravljalo

Na sestanku v Črnomlju se je po obširnem poročilu o delu sindikalnih podružnic industrijskih kolektivov razvila zelo sproščena razprava, ki je v glavnem potrdila navedbe odbora, še posebej pa podčrtala več pomanjkljivosti. V preteklem obdobju so se sindikalni delavci spoprijemali predvsem s problemi proizvodnje, zato organizacija na krepitev samoupravljanja ni mogla dosti vplivati.

Predvsem so bili mnenja, da samoupravljanje v industrijskih delovnih organizacijah še ni zaživelo tako, kot bi moralo. Po izjavi nekaterih delegatov ponekod odnos vodilnih in strokovnih uslužbencev do samoupravnih organov ni najboljši, včasih pa je skoroda podcenjujoč.

Nadalje so razpravljali o higiensko tehnični varnosti v podjetjih ter o izboljšanju te službe. Novi zakon o HTV službi predvideva namreč dokaj ostre ukrepe, namenjene preprečevanju nesreč pri delu.

Ko so govorili o produktivnosti in letnih dopustih, so poudarili, naj bi podjetja čimveč delavcem omogočila pravi letni oddih. Dosedanja praksa je pokazala, da so delavci dneve, namenjene oddihu, v največ primerih preživeli doma ob napornem kmečkem delu. Po končanem dopustu so prihajali na delo v podjetje še bolj utrujeni, kot so bili prej.

Sprejeli so več sklepov, ki jih bo novoizvoljeni odbor smatral kot napotke za nadaljnje delo sindikata industrije in rudarstva.

Češnje po 400 din!

V četrtek, 24. junija, je bilo na črnomaljski tržnici malo sadja in zelenjave. Češnje so bile po 400 din kilogram, zdaj v največji sezoni češenj! Jajca so veljala 40 din, solata 180 din kg, karfiola 300 din kg, vrtne jagode 420 din kg, fižol, 200 din kg, nova čebula 200 din kg.

J. Š.

ČRNOMLJ: dolga občinska seja

V torek se je že ob 7. uri zjutraj začela seja obeh občinskih zborov občine Črnomelj, na kateri so pretresali delo medobčinske inšpekcijske službe, delo Zavoda za zaposlovanje delavcev, PTT službo in delo krajevnih skupnosti.

Opoldne so odborniki zbora delovnih skupnosti sejo nadaljevali. Govorili so predvsem o realizaciji plana v petih preteklih mesecih in o problemih gospodarstva in novih gospodarskih ukrepih.

O vsem bomo natančneje še poročali.

14

Zdaj Nemaničeva malenica pod Želebejem že šesto leto miruje. Široka vodna kolesa razpadajo. In če bo še kaj takih povodnji, kot je bila 15. septembra 1933, ko je vsa malenica potonila v valovih in je le del strehe gledal iz narasle vode, bo tudi tu razdiralno delo Kolpe kmalu opravljeno.

Pa je bilo vendar nekoč in še pred nekaj leti v malenici in na velikem travniku pred njo toliko veselega življenja. Na desetine šotorov mladih tabornikov se je svetilo v žarkem poletnem soncu. In bile so pesmi in sproščene šale ob tabornem ognju in bile so tihe noči v mesečini...

Kaj hočemo, ko pa vse lepo navadno tako hitro mine.

+

Svoj čas je segal jez Nemaničeve malenice v stegnjeni poševni črti od enega brega do drugega. Del vode, ki je na hrvatski strani padala čez ta slap, so zajeli bubnjarški mlinarji in ga speljali na svoja kolesa. Kasneje so gornji konec Nemaničevega jezu porušili. Tako je danes ta slap v sredini nalomljen in prestreza vodo za oba mlina. Za Želebejskega in za tistega v Bubnjarcih.

Pravzaprav želebejska malenica, kot smo videli, danes ne potrebuje več vode. Vso bi lahko porabil bubnjaški mlin. Toda jez je slab in voda si na široko utira pot skozi razrahljane skale.

Nekoč je bil mlin v BUBNJARCIH last graščine v Brlog građu. Potem je prišel v roke Tomačevim v Rosalnicah, od teh pa ga je kupil Peter Cigič iz Bubnjarcev.

Danes gospodarijo v tej malenici trije bratje: Ivan, Franc in Miha Cigič. Eno vodno kolo žene Francu Cigiču dva para mlinskih kamnov, od katerih je en bel, drugi pa črn; drugo, širše vodno kolo pa suče Mihu Cigiču tri pare kamnov, in sicer sta od teh parov dva bela in en črn. Njun starejši brat Ivan, ki se ni oženil, pa ima v tem mlinu izgovorjeno posebno pravico: zadnje tri dni v mesecu lahko do svoje smrti melje na vseh pet kamnov. Če pa je prav tiste dni morebiti velika voda in zavoljo tega ne more mleti, mu tisti mesec pravica do mletja zapade. Kajpak, red mora biti, pa naj si bo potem ta red za Ivana Cigiča ugoden ali ne.

Toda pri vsem tem je dela v mlinu zmerom manj. Ljudje si kupujejo moko v trgovinah. Bolj preprosto je namreč, če ti za denar navagajo moke, kot pa da sam orješ, branaš, seješ, žanješ in mlatiš. In pri vsem tem niti ne veš, če ne bo tvoj trud pobrala mokrota, suša ali toča. Nič ne veš, kot ne ve Ivan Cigič, kako bo s tistimi tremi zadnjimi dnevi v mesecu.

Tako je pač življenje in dostikrat je človek brez moči.

+

Dolg prelomljen jez je nekoč nabiral tudi vodo za malenico na BOŽAKOVEM. Zdaj pa se Kolpa skoraj dvajset let brez haska pretaka po podrtih žlebovih in čez porušen slap.

Dostop do božakovske malenice je res močno neroden. Z gornje strani si z vozom težko prišel do vode, čeprav je bil do malenice speljan nekak kolovoz. Bolje je bilo, da si si zgoraj oprtal vrečo žita in potem otovorjen počasi stopal do mlina.

Gledamo zidove podrte malenice in doli pod rečnim ovinkom visoko, strmo »Magdalensko skalo«, nad

Posvet o kmetijstvu v trebanjski občini

Občinski komite Zveze komunistov Trebnje je 25. junija sklical razširjeni posvet o problematiki in razvoju kmetijstva v občini. Na posvet so bili povabljeni sekretarji osnovnih organizacij, komunisti in strokovnjaki, ki delajo v kmetijstvu, in člani zadružnega sveta kmetijske zadruge. Posvet je bil sklican z namenom, da bi čimbolj razjasnili politiko v nadaljnjem razvoju kmetijstva v občini, še posebej v luči novih gospodarskih ukrepov, za utrditev in skladnejši razvoj gospodarstva. Posveta sta se udeležila tudi republiška poslanca Franci Kolar in Uroš Rupreht.

Po poročilu, ki je skušalo prikazati dosedanji razvoj družbene in zasebne kmetijske proizvodnje v občini, sedanje stanje kmetijstva ter podati tudi nekaj smernic za bodoči razvoj, se je začela razprava. Udeleženci posveta so se v njej predvsem dotaknili predvsem najbolj perečih vprašanj iz razvoja kmetijstva. Vsi so si bili edini, da bodo potrebni precejšnji napori, če bomo hoteli odpraviti težave, v kakršnih je družbena in zasebna kmetijska proizvodnja. Nezavidljivo finančno stanej zadruge, ki je posledica nedokončanih investicij, neizvršenih meloracij na zamočvirjnih zemljiščih, razdrobljenosti kmetijskih površin in ne nazadnje slabih organizacijskih oblik pri dosedanjem delu, zahteva intenzivno razmišljanje o nadaljnjem, bolj skladnem razvoju družbene kmetijske proizvodnje.

Možnosti za rešitev bo treba iskati predvsem v mejah občine. V zvezi s tem bi kazalo proučiti, ali ne bi bilo mogoče, da bi obrat GREDA na Mirni prevzelo katero izmed domačih podjetij, ki ima na voljo potrebna sredstva. Obrat GREDA na Mirni opravičuje svoj obstoj samo toliko časa, dokler povečuje zaslužek.

Diskutanti so menili, da mora kmetijska zadruga najti takšno obliko organizacije, ki bo ustvarjala pogoje za uspešno poslovanje. Obstoj dobre kmetijske organizacije v občini pa je pogoj za razvoj družbene in zasebne kmetijske proizvodnje. Mišljenju, da je potrebno podružbljanje zemljišč prilagoditi materialnim sposobnostim kmetijskih organizacij za intenzivno izkoriščanje teh zemljišč in skladnejšemu spreminjanju sestava prebivalcev, so pritrdili vsi udeleženci.

Po kratki analizi stanja v zasebni kmetijski proizvodnji, ki boleha na razdrobljenosti zasebnih gospodarstev in ekstenzivni proizvodnji, so ugotovili, da ne gre zanikati možnosti za napredek. Zasebna kmetijska proizvodnja se bo lahko povečala le ob dobro organizirani kooperacijski službi v kmetijski zadrugi. Zasebno proizvodnjo je treba specializirati že zavoljo tega, ker to terjajo kmetijski stroji, ki v zasebni proizvodnji, kakršna je zdaj, ne morejo učinkovito sodelovati. Zatorej bo treba najti takšno obliko organizacije dela, ki bo kar najbolj ekonomično izkoriščala drobno mehanizacijo in posamezne kmete med seboj povezovala.

Sedanja davčna politika je za zasebnega kmeta sicer spodbudna, vendar pa meje med posameznimi proizvodnimi okoliši niso v celoti pravilno urejene. Še vedno bo treba stremeti za takšno davčno politiko, ki bo za zasebnega kmeta kar najbolj spodbudna.

Posamezniki so v razpravi poudarjali, da so nekateri predeli v občini zelo prizadeti zaradi škode, ki jo delajo divji prašiči. Menili so, da bo potrebno temu problemu posvečati več pozornosti in učinkoviteje ukrepati. O tem naj bi ponovno razpravljal tudi pristojni svet pri občinski skupščini.

Kmetijstvo ustvarja v občini Trebnje največji del narodnega dohodka. Republiški poslanec Franci Kolar je zato poudaril, da je bilo prav in nujno, da je politični aktiv na takšnem posvetu podrobno preštudiral sociološke in gospodarske probleme kmetijstva. Samo na tak način se bo tudi kmetijstvo lahko prilagodilo gospodarski reformi, ki bo terjala intenzivno, kvalitetno in ceneno proizvodnjo ter velike napore subjektivnih sil. Poudaril je, da se izgube v kmetijstvu ne bodo mogle pokrivati iz skupnih rezerv, temveč bo treba vzroke za nerentabilno gospodarjenje iskati doma in jih odpravljati. Samo s povečanim, načrtnim delom bomo dinar ovrednotili ,ne pa zgolj z gospodarsko reformo. Reforma bo le pomagala usklajevati posamezne gospodarske dejavnosti in izločiti vse negativno, kar se je vrinilo v naše gospodarstvo.

INŽ. MIHA KRHIN

TREBANJSKE NOVICE

Razočarani informator

Ko sem pred kratkim potegnil iz žepa najnovejšo knjižico voznih redov, da bi nekemu nemškemu turistu svetoval najbolj ugodno avtobusno zvezo iz Trebnjega v Ljubljano, sem neprijetno presenečen ugotovil, da manjka knjižici 8 listov, prav tiste strani (od 64 do 81), kje bi moral biti natisnjen razpored avtobusov, za katere se je zanimal tujec. Namesto da bi nemškemu gostu dokazal, kako smo pri nas vsi tudi nekakšni turistični informatorji, sem mu dokazal prav nasprotno. Opazil je, kako mi kri leze v ušesa, ko sem nervozno obračal liste, misleč, da so strani pomešane. Ko se mi tudi s prelistavanjem ni posrečilo ustreči gostu, sem skoval izgovor, da imam pri sebi pomotoma vozni red, ki ne velja več. Neprijetnosti pa se nisem mogel otresti.

Ko je tujec že nesel domov najlepše vtise o našem turizmu, sem znova potegnil iz žepa knjižico novih voznih redov za sezono 1965 — 1966 in se šele tedaj zavedel, kako grdo sem bil napetnajsten. Ni mi žal za tistih 400 dinarjev, kolikor velja vozni red, kakor tudi ne za manjkajočih 16 strani; žal mi je le, da sem se brezpogojno zanesel na knjižico pred tujcem, pred enim izmed mnogih turistov iz inozemstva, ki so začeli preplavljati našo lepo deželo. Seveda bi ne bilo prav, ko bi trdil, da je vsak izvod voznega reda, ki ga je izdal Turistični transportni biro v Ljubljani, povsem neuporaben. Mislim celo, da je moj okrnjeni izvod edina neljuba izjema. Toda ker sem navajen plačevati s pošteno zasluženim denarjem samo to, kar je dobro, naj končam tudi te vrstice s pripombo: za dober denar samo dobro blago!

IVAN VRBAR
Trebnje

Danes praznuje Mokronog

Danes Praznuje Mokronog

1. julija praznuje Mokronog svoj krajevni praznik, letošnja slavnost pa bo potekala s posebnim poudarkom na 20-letnico osvoboditve. Zavoljo tega bodo tokrat Mokronožani budili spomin na vrsto pomembnih, slavnih dogodkov iz časov skupnega boja za svobodo. Zgodovina ožjega mokronoškega področja beleži obilo takšnih dohodkov. Mokronožani so ponosni na številne spomenike v kraju in neposredni okolici, saj ti spomeniki pričajo o tem, da je bila zavest in pritežjih dneh dovolj jasno in odločno izpričana. Tu so bila pomembna organizacijska posvetovanja pri ustanavljanju Osvobodilne fronte mokronoškega področja. Tu je padel prvi strel iz partizanske puške v vsej Mirenski dolini, tu so se sestajali mladinci — skojevci, tu je bil ustanovljen štab XII. brigade, v neposredno bližino Mokronoga pa se je nenehno vračala slavna Gubčeva brigada. Nič čudnega torej, če so ob vsem tem v dneh boja prav iz Mokronoga in bližnje okolice fantje, dekleta, možje in žene množično odhajali v partizane. Mokronog se lahko danes ponaša z lepim številom prvoborcev in odlikovancev iz NOB.

V počastitev krajevnega praznika bo v četrtek, 1. julija, ob 15. uri slavnostna seja krajevnega odbora in krajevne organizacije ZB, nato pa ob 16. uri v domu Svobode akademija. Po slavnostnem programu bo ljudsko rajanje.

V. V.

Dom je popravljen

DOM TVD Partizan na Mirni so popravili s sredstvi, ki sta jih prispevala krajevni odbor in KPD Dob. Oddelki so že začeli vaditi. Letos bodo poslali na tečaj za vaditelje v Mozirje dva člana. Spričo vse te dejavnosti se mirenskim »partizanovcem« zdi čudno, zakaj se občinska zveza za telesno kulturo kaj bolj ne zanima zanje. Na Mirni menijo, da bi bilo vsaj obveščanje lahko boljše.

POHIŠTVO POVEČUJE PROMET — DOLENJKINA poslovalnica GRIČ na Mirni ima največ prometa od pohištva, ki ga prodaja raznim kupcem. Promet se je od lani povečal za okoli 100 odstotkov, deloma zavoljo tega, ker daje poslovalnica potrošnikom blago tudi na kredit. Kreditiranega blaga je od 10 do 15 odstotkov. V zadnjem času najbolj primanjkuje gradbenega materiala kot: cementa, betonskega železa in stekla za šipe.

V. P.

Niso pozabili na zdravje borcev

Na redni letni konferenci Združenja borcev iz NOV občine Trebnje je bil med drugim sprejet tudi sklep o zdravstvenem pregledu borcev v občini. Predsedstvo združenja je v sodelovanju s predsedniki vseh krajevnih organizacij ZB do podrobnosti izdelalo program zdravstvenih pregledov. Po obsežnih pripravah so začeli v juniju letos sklep konference uresničevati.

Zdravstveni pregledi borcev bodo za področje Trebelnega in Mokronoga v Mokronogu, za področje Šentruperta, Mirne in Trebnjega pa v Trebnjem. Na zdravstvenih pregledih bodo ugotovili dejansko zdravstveno stanje borcev, saj niso redki primeri, da borci sami ne skrbijo dovolj za svoje zdravje. Na letni konferenci Združenja borcev je bilo zategadelj največ razprave prav o skrbi za zdrastveno stanje borcev.

Na zdravniške preglede bodo pozvani vsi borci, ki imajo priznano dvojno dobo iz NOB, in sicer kmetje, upokojenci in zaposleni. Po pregledu bodo posamezniki z glede na zdravstveno stanje predlagani za razna zdravljenja, bodisi v toplicah, v gorskih krajih, bolnišnicah in drugod.

Brez dvoma pomemben sklep konference o skrbi za zdravstveno stanje borcev ne bi smeli v pozabo, pač pa bi se moral izpremeniti v stalno in nenehno skrb za borce v tem smislu, da bi se zdravstveni pregledi ponavljali vsaki dve leti. Samo na ta način bomo lahko zadostili skrbi za tiste, ki so v času boja veliko žrtvovali in se jim vsaj delno oddolžili. Zategadelj naj v trebanjski občini ne bo borca, ki se vabilu na zdravstveni pregled ne bi odzval.

C. BUKOVEC

Živahna nedelja v Podzemlju

Zadnjo nedeljo, ko je vročina ljudi kar priganjala iz stanovanj, so že v zgodnjih jutranjih urah začeli voziti skozi vas avtomobili na Kolpo. Prihajali so iz Metlike, črnomlja, Novega mesta, Semiča, Šentjerneja in od drugod, tako da je v senci že davno zmanjkalo prostora, ko so vozila še prihajala.

Precej topla Kolpa (pravijo, da je imela 22 stopinj) je bila tako ves dan polna kopalcev. Prenekateremu izletniku pa je zmanjkalo pijače in jedače, ki jo je prinesel s seboj, zato je bilo med kopalci večkrat slišati, naj bi poskrbeli, da bi bil bife na kopališču čimprej dograjen.

Tovariške pozdrave in čestitke pošiljamo vsem nekdanjim partizanom, še posebno pa borcem in aktivistom na področju domače občine!

Občinska skupščina METLIKA

OBČINSKI ODBOR SZDL – OBČINSKI ODBOR ZZB – OBČINSKI KOMITE ZKS – OBČINSKI SINDIKALNI SVET – OBČINSKI ODBOR ZMS

katero je zraslo Božakovo s podružno cerkvijo Marije Magdalene. Tu, pod to skalo so nekoč Božakovci primorali vraga, da jim je belil črno volno.

Po zaraščenih ostankih kolovoza se povzpnemo v vas. Spodaj namreč ni bilo žive duše.

In ko pridemo do prvih hiš ob cesti, naletimo na gospodarja, ki je bil nekoč lastnik tiste malenice v grapi.

Janez Vukšinič je to in nekaj čez osemdeset let je že nameril. V mladosti je osemnajst let delal v Ameriki, leta 1919 pa je prišel domov in se oženil z bratovo vdovo. Brat Anton mu je namreč padel v prvi svetovni vojni, zemlja in malenica pa sta klicali po delovnih rokah. Zato se je vrnil iz Mehike, kjer je zadnja leta delal.

Toda za delo v malenici se ni mogel prav ogreti. Preveč je bila od rok, preveč časa mu je pobrala. Zato jo je okoli leta 1924 prodal Tonetu Petrinu in Peru Borkoviču iz Orljakovskega. Naj onadva poskusita z malenico svojo srečo!

Janez Vukšinič je zdaj že malo naglušen, in ko sedimo na klopi, ga je treba včasih dvakrat vprašati. Kot v mlinu, kjer je to dvakratno vprašanje prišlo kar v pregovor.

»Kajpak,« pravi in puhne dim iz ožgane pipe, »kakih dvajset let sta delala Petrina in Borkovič. Med zadnjo vojno še. Potem pa, ko so tod okrog postavili mline na elektriko, sta vse pustila. Kaj pa sta hotela! Kdo bi še lazil tja dol.«

Počasi se spet spuščamo proti vodi. Spodaj nas znova pozdravijo zidovi zapuščene malenice. Ni strehe, ni koles. Samo stene še stoje.

Kolikokrat smo že gledali te umirajoče malenice na tem svojem kratkem potovanju ob Kolpi! Od tistih v Poljanski dolini pa do božakovske, ki je poslednja malenica na slovenski strani.

V gostem vejevju nad njo šumi veter in v tolmunu pred nami se vrtinči voda.

Da, božakovska malenica! Zadnja mrtva straža na slovenski strani Kolpe.

+

Do lesenega mostu v Kamanju, ki se je stegnil čez Kolpo, potem ko se vanjo izlije mejni potok Kamenica, dela samo še malenica na ORLJAKOVEM.

Malenica pod Božakovim

Tudi to malenico so si delili štirje bratje, od katerih pa sta dva že pokojna. Tako danes gospodarijo Anton in Vid Borkovič in njuna snaha Ljuba. Vsak melje na dva para kamnov, brata pa imata še žago. Vendar je zaslužka in dela v malenici zmeraj manj in Anton Borkovič si je že postavil ob cesti žago na električni pogon, mlinsko obrt pa bo odpovedal. Da, tako bo! Onadva pa bosta še vlekla naprej, dokler bo šlo. In če se bo zataknilo, bodo kolesa pač obstala. Čemu bi se vrtela ravno na Orljakovem? Saj niso zaščitena in nihče jih ni postavil pod spomeniško varstvo.

Tu smo se nekaj spomnili. Na Muri so pred leti zaščitili mlin na splavih. Enega tistih, okoli katerih je prekmursko ljudstvo spletlo toliko čudovitih zgodb in poezije. Morda zadnjega ali vsaj enega od poslednjih. Del prekmurskih ljudi, del njihovega življenja je tisti mlin na splavih in prav je, da so ga ohranili.

Ko smo to premišljali, smo se spomnili na vse mline ob Krki, katerih kolesa se še sučejo in kjer kamni še drobe žito in se bela moka vsiplje skozi sita. Vonj naše zemlje je v teh mlinih, vonj žitnih zrn, kmečkih dlani in težkih žitnih skrinj.

Ali naj res vse to zalije voda, mar naj res vse to uniči novi čas, ki tako nezadržno hiti skozi naše življenje?

Konec

Po 20 vlakov na dan

Jože Kukman, prometnik v Metliki, je ravno prevzemal blagajno ob nastopu službe, zato ni bil preveč navdušen za pogovor. Hoteli smo izvedeti, kolikšen je promet na tej železniški postaji.

— Skozi Metliko gre vsak dan 16 potniških vlakov, 2 tovorna in 2 industrijska vlaka. Promet res ni posebno velik, pač pa je drugega dela več.

— Nam lahko zaupate, kakšno je to delo?

— Vsak drugi torek je v Metliki semenj. Pred našim blagajniškim okencem je tedaj okoli 700 potnikov, naložiti moramo po 10 vagonov živine in navadno prav toliksno pošiljko pšenice.

— Imate s potniki često sitnosti?

— Niti ne! Kadar je naval, se tu in tam pojavijo nesporazumi. Največkrat so preglasni in malce sitni Hrvati, posebno če na sejmu sklenejo dobro kupčijo in jo po stari navadi tudi dobro zalijejo.

— Se pravi, da je veliko dela samo vsak drugi torek?

— Nisem tako mislil. Dela imamo vsak dan preveč, ker imamo na naši postaji mnogo več kot drugje prometa z mednarodnimi pošiljkami. Belokranjci, ki so na sezonskem delu v Nemčiji, pošiljajo domačim razne stroje. Prav te dni prihaja na našo postajo po 10 kosilnic in nekaj šivalnih strojev na dan. S tem blagom je pisarije več kot preveč.

SUHORSKI NOVICI

■ *Učenci suhorske osemletke* so slovesno proslavili konec šolskega leta. Na slavnosti so sodelovali člani pevskega in dramatskega krožka, učence VII. razreda so sprejeli v ZMS, najboljšim učencem pa so razdelili knjižna darila.

■ *Poštni urad na Suhorju* je, odkar so ga prebelili in prepleskali, veliko bolj prijazen. Pleskanje je bilo zelo potrebno, saj so bila ta dela poslednjič opravljena pred nekaj leti.

M. P.

METLIŠKI TEDNIK

Drama iz Drame se preraja v Srečo

Premožen ameriški rojak je prišel po dečka iz Drame pri Šentjerneju — Šla bosta čez »veliko lužo«, da bi se postavila po robu tragediji z eksplozivom — Joseph Zugel pravi: »Brez rok in brez enega očesa sem uspel bolj kot marsikak zdrav človek!« — Bo tudi Kovačičev Franci v Pittsburghu našel svoj drugi dom in srečo v življenju?

Nenavadno velik, živordeč avtomobil ameriške znamke že dalj časa parkira pred hišo št. 14 v Drami pri Šentjerneju. Daleč naokrog govorijo o bogatem Amerikancu, češ da je prišel po Kovačičevega Francija, kateremu je granata pred petimi leti odtrgala obe roki, da bi ga odpeljal s seboj v Ameriko. — Le čemu, saj ni žlahta? — ugibljejo ljudje.

Takoj, ko je Amerikanec Jože Zugel stopil na hišni prag in namesto rok povsem neprisiljeno ponudil štrclja v pozdrav, ni bilo težko uganiti, zakaj taka skrb za neznanega dečka. Tudi Amerikancu manjkata obe roki!

Posedli smo okoli kamnite mize v senci, nato pa je Jože Zugel pripovedoval svojo življenjsko zgodbo. Presenetljiva je bila že prva izjava:

»Živeti sem začel, ko sem izgubil obe roki!«

— Na skromni domačiji v Podklancu pri Vinici sem kot edini fant pri hiši garal od zore do mraka. Oče je šel za zaslužkom v Ameriko. Dvajset let mi je bilo, ko sem v Kolpo podtaknil dinamit, da bi lahko prinesel domov kar največ rib. Ob eksploziji sem jo pošteno izkupil. V kandijski bolnišnici je neki starejši zdravnik dejal, da je v prvi svetovni vojni na bojiščih videl že marsikatero zmrcvarjeno telo, takega, kot je bilo moje, pa še ne.

Bil sem ob obe roki, ob eno oko, da o ranah po telesu sploh ne govorim. Prj življenju sem ostal, četudi so vsi rekli, da bi bilo bolje, ko bi umrl. Na kmetiji sem bil odveč!

Vsak mesec sem se peljal v Ljubljano in po ulicah beračil. Za 50 par, za dinar, kolikor je kdo dal, da sem vsaj nekaj prinesel k hiši. Tako je šlo šest zaporednih mesecev po teden dni. Nekoč sem naletel na vplivnega Črnomaljca. Zasmilil sem se mu, zato mi je preskrbel službo železniškega čuvaja na progi Črnomelj—Vrbosko. Potem je prišla vojna. Italijani so me odpeljali v politično konfinacijo. Iz taborišča v taborišče sem hodil lačen, dokler se nisem začel postavljati na noge. S trgovino! Vse do leta 1949 sem bil v raznih italijanskih mestih. Ko sem izvedel, da mi je v Ameriki umrl oče, sem se namenil tja. S priporočilom ameriškega oficirja, s katerim sem se seznanil v Italiji, sem dobil dovoljenje, bratranec iz USA pa je zame premoženjsko jamčil. V Ameriki sem precej podedoval po očetu, nekaj denarja sem prinesel s seboj iz Italije, tako da mi ni bilo sile. Vpisal sem se v državno šolo za invalide, kjer sem tako hitro napredoval, da so mi po dveh letih šolanja sami preskrbeli službo v nekem invalidskem podjetju. Bil sem obratovodja in inštruktor za usposabljanje tam zaposlenih invalidov. Delal sem pridno, dobro zaslužil, hkrati pa aktivno deloval v ameriški invalidski organizaciji.

Trikrat v Beli hiši

— V Washington sem predložil prošnjo, naj znižajo obvezno starostno dobo za pridobitev pravice do pokojnine za vse invalide, nesposobne za delo. Trikrat sem bil zavoljo tega klican v hišo na razgovore. S takratnim predsednikom Dwightom Eisenhoowerjem nisem govoril, ker je bil vsakič, ko sem prišel, v bolnišnici zaradi srčnega napada. Med vsemi vplivnimi možmi se je za moj predlog najbolj zavzel senator Kennedy, kasnejši predsednik ZDA. Z njegovo pomočjo smo uspeli, da sta Kongres in senat izglasovala novi zakon za ameriške invalide.

Zame se je začelo novo življenje. Služba v podjetju je postala prenaporna, zato sem začel na svoje. V Pittsburghu sem ustanovil podjetje za preprodajo reklam. Čudno, ali ne? Pri vas tega ne poznate! Od treh velikih industrijskih družb kupujem reklamne predmete in jih preprodajam manjšim industrialcem. Imam okoli 180 strank. Imam hišo z 12 sobami. Štiri imam sam, druge oddajam bolničarkam. Svoje družine si nisem ustvaril. Kuham sam, perem sam, pospravljam sam. Doma imam vzoren red; seveda je vse gospodinjstvo mehanizirano. Ob sobotah in nedeljah, ko imam čas, pospravljam stanovanje, čistim avto in brkljam okoli hiše.

»Kako sem odkril dečka brez rok?«

— Pred nekaj leti sem doma prebiral časopis. Opazil sem fotografijo dečka in pod njo prebral vest, da se je ponesrečil v domačem kraju. Granata mu je odtrgala obe roki, zato so sorodniki zanj iskali proteze po časopisu. Prešinilo me je kot blisk: saj imam dovolj denarja. Najprej sem pisal v Dramo, dobil odgovor, prijateljstvo se je stopnjevalo in zdaj sem tu, da bom Frenkija odpeljal s seboj.

— In kaj boste z njim v Ameriki?

— Bodočnost ima pri umskem delu, zato bo hodil v šole. Gimnazijo podnevi, univerzo zvečer. Študiral bo jezike. Računam pa, da mi bo pomagal tudi v podjetju, je odgovoril Jože Zugel.

— Ali ne, Frenki? je dejal fantiču, ki se je med pogovorom že malce dolgočasil. Vso dobrotnikovo življenjsko zgodbo je najbrž že večkrat slišal.

— Te bom kar za šefa naredil!, je nadaljeval, — jaz bom pa potnik.

Franci bo nastopil v filmu

— Greš rad v Ameriko? pobaram še 15-letnega fanta, ki se te dni poslavlja od domačih.

— Seveda, saj je že vse domenjeno. Tudi dokumente že imam.

— Ali nisi vedel, da se igraš s smrtjo, tedaj, ko si razstavil granato?

— Nisem vedel, kaj je to. Našel semo jo na podstrešju in ko sem jo odprl, je počilo. Kri je lila iz mene v potokih, so pripovedovali domači, ko sem prišel iz bolnišnice. Ker sem bil ob obe roki, so me kasneje dali v Kamnik, v Zavod za usposabljanje invalidne mladine. Le t[illegible] nazijo V Ameriki bom šole nadaljeval.

Amerikanec naju je prekinil:

— Se tole sem pozabil. Nastopila bova v filmu. Z ameriškimi zdravniki sem dogovorjen, da bodo najino živ[illegible] na film, kot primer, kaj lahko človek brez rok v življenju doseže. Predvajali ga bodo po ameriških vojaških bolnišnicah za dviganje morale vojakom, ki zaradi mnogo manjših poškodb obupujejo in celo s samomori končujejo življenje. Tudi sam se bom zavzel, da bo film v kratkem res posnet.

Poglejte me! Nimam rok, ne očesa, a vendarle sem srečen! Kar sem v Ameriki, sem si naredil več premoženja kot prenekateri zdrav človek. Rok sploh ne pogrešam več! Navadil sem se vse delati s štrclji. Pišem, kuham, jem, šofiram avto... Samo volja mi je pomagala k uspehu! Le obupa nikar!

RIA BAČER

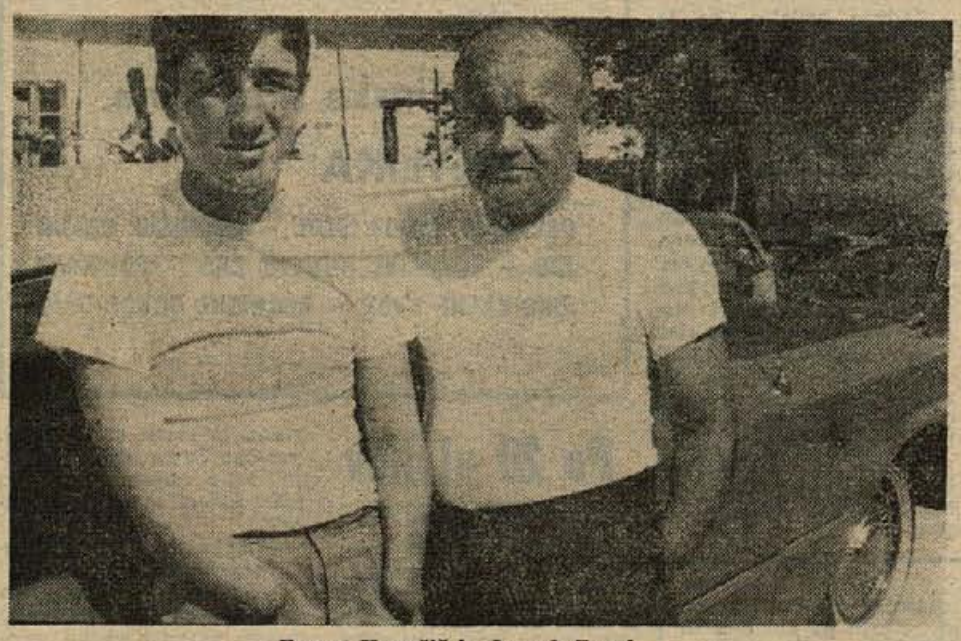

Franci Kovačič in Joseph Zugel

Od danes naprej – brez posredovanja

Že do 26. junija je novomeška glavna telefonska centrala vključena v koaksialni kabel med Ljubljano in Zagrebom. Od tega dne telefonistke na centrali in tisti, ki so vedeli za poskusno obratovanje, že kličejo naročnike po Sloveniji in Jugoslaviji brez posredovanja.

V torek, ko smo se oglasili na centrali v Novem mestu, so nam povedali, da je vse pripravljeno in da bo centrala tudi uradno vključena v promet danes zjutraj ob 6. uri. Vključenih bo 22 linij.

Danes torej naročniki s področja central v Črnomlju, Metliki in Novem mestu lahko avtomatično kličejo 10 jugoslovanskih glavnih central. Najprej je treba zavrteti karakteristično številko glavne centrale, potem pa takoj številko naročnika, s katerim želimo govoriti. Po končanem izbiranju počakajte 5 do 20 sekund, dokler se klicani naročnik ne javi ali da dobite znak »zasedeno«. Vzpostavljena zveza se naročniku zabeleži avtomatično na njegovem števcu pogovorov. Cena pogovora je odvisna od časa trajanja pogovora in oddaljenosti klicanega naročnika.

Zdaj je po koaksialnem kablu med Ljubljano in Beogradom mogočih hkrati 1920 pogovorov. V smeri proti Mariboru in Avstriji bo mogoče vzpostaviti istočasno 960 pogovorov, proti Italiji pa prav toliko, ko bosta dokončno položena oba kabla v teh smereh. Novomeška centrala se bo v končni fazi lahko vključila v to mrežo s 60 linijami. Predvidevajo, da bo že leta 1970 med Novim mestom in Ljubljano potrebnih 48 linij. Kabel in naprave med Ljubljano in Zagrebom so stali blizu 1 milijarde in pol dinarjev.

Novomeška centrala ima zdaj vključenih okrog 500 naročnikov. Vse je pripravljeno za vključitev nadaljnjih 100 številk. Do leta 1970 predvidevajo v Novem mestu vključiti 1200 telefonov, končna kapaciteta mestne avtomatske centrale pa je 2000 številk.

NOVOMEŠKA KOMUNA

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Zadnjih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: **Anton Gregorčič, Stane Zalokar, Alojz Mesojedec, Dušanka Papič, Diana Levstik, Tončka Novak, Marija Kunstel,** člani kolektiva Iskra Novo mesto; **Marija Brodar** in **Jožica Pirkovič,** iz Medobčinske zavarovalnice Novo mesto; **Ana Osterman** in **Ciril Jarnovič,** člana kolektiva Standard Novo mesto; **Tončka Košir,** članica kolektiva Železniška postaja Novo mesto; **Branko Turk,** delavec iz Bršlina; **Ivan Marciuš, Marija Gričar, Miroslava Goleš, Vera Gerkšič,** člani kolektiva Zdravstveni dom Novo mesto; **Miha Lokovšek, Franc Kastelic, Vinko Grm,** člani kolektiva Industrije obutve Novo mesto.

Alojz Kristan, Peter Kumer, Danilo Kovačič, Ana Bartelj, člani kolektiva Novoteks Novo mesto; **Franc Avguštin, Jadrimir Gajič, Kristina Ravbar,** iz Vojne pošte 1394 Novo mesto; **Martin Mohar, Ivan Božič, Drago Bučar, Ivan Kastelic, Alojzija Adamič, Jožica Penca, Adolf Kraševec,** člani kolektiva IMV Novo mesto; **Ivan Slaven,** član kolektiva Kremen Novo mesto; **Alojz Tekstor,** član kolektiva Novoles Straža; **Ivan Kafol,** član kolektiva Pionir Novo mesto; **Darinka Gajič,** gospodinja iz Novega mesta; **Alojz Plankar,** član kolektiva Zdravstveni dom Novo mesto; **Kristina Brulc, Marija Dolenjšek, Sonja Žakelj, Rozika Slovenc, Tone Gabrijel, Mihael Vončina,** člani kolektiva Pošta Novo mesto; **Ana Adamič,** članica kolektiva Novoteks Novo mesto; **Terezija Bartolj,** članica kolektiva Knjigotisk Novo mesto.

Danes odločitev o Trdinovih nagradah

Ob 9. uri se bo danes dopoldne v domu ljudske prosvete v Novem mestu začela 4. seja občinskega zbora, 5. seja zbora delovnih skupnosti in 4. skupna seja obeh zborov občinske skupščine Novo mesto, za katero je predsednik ObS Sergij Thorževskij predlagal dnevni red, po katerem bodo obravnavali poročilo o delu javnega pravobranilstva, zavoda za pravno pomoč in sodnika za prekrške, kakor tudi problematiko s področja dela občinskega sodišča v Novem mestu. Sledilo bo poročilo o reševanju ciganskega vprašanja v Novem mestu, nato pa bo razprava o predlaganem odloku o častnem občanstvu občine Novo mesto.

Odborniki so medtem dobili tudi že poročilo k predlogu odloka o Trdinovih nagradah. V njem je med drugim rečeno, da je družba zainteresirana za čim obsežnejše in čim kvalitetnejše kulturno, umetniško in znanstveno delo, ki ga podpira med drugim tudi s tem, da nagrajuje ustvarjalce in skupine ustvarjalcev za njihove stvaritve in poustvaritve. Že leta 1954 so za spodbujanje ustvarjanja in poustvarjanja na kulturnem, umetniškem in znanstvenem področju na Dolenjskem za člen podeljevati Trdinove nagrade, po odpravi okraja pa teh nagrad niso več podeljevali. S tem je nastala precejšnja vrzel. O njej je razpravljal tudi svet za kulturo ObS Novo mesto in predlagal občinski skupščini, da bi sprejela odlok o Trdinovih nagradah. Za nagrado je letos predvideno v občinskem proračunu 1 milijon dinarjev, približno tak znesek pa bi bilo treba zagotoviti tudi v prihodnjih letih. Če bodo odborniki predlagani odlok danes sprejeli, bi morale biti Trdinove nagrade razpisane za leto 1965 do 10. junija letos, prav tako pa bi do istega roka razpisali tudi že Trdinove nagrade za leto 1966. Letos bi morali predlagatelji del za nagrado izročiti komisiji svoja dela za ocenitev do 30. septembra, nagrade pa bodo verjetno podeljene za občinski praznik.

Na dnevnem redu je še več drugih točk: obravnava in sprejem odloka o povračilu potnih in drugih stroškov odbornikom in članom raznih teles pri ObS, obravnava odloka o obveznem fluografiranju prebivalstva novomeške občine, dopolnitev odloka o občinskem prometnem davku in več drugih finančnih zadev, volitev in imenovanj.

Spominska obeležja iz NOB

Obširno zastavljeni program ureditve grobišč borcev in aktivistov iz NOB v novomeški občini vztrajno in dosledno uresničujejo. Lani je bilo v okviru tega programa odkritih 12 spominskih obeležij. Letos praznujemo 20-letnico osvoboditve, zato pa je spomeniška dejavnost organizacije ZB še večja. Brez dvoma je 20 let po osvoboditvi pač že skrajni čas, da dostojno uredimo grobišča padlih v revoluciji in prizorišča pomembnih zmag in spopadov. To bi vsekakor uredili že prej, če bi nam gospodarska moč našega področja dopuščala. Žal moramo ugotoviti, da so nas na ostalih področjih Slovenije s to pomembno akcijo prehiteli, ker pač imajo na voljo dovolj sredstev.

Letos ima občinsko združenje ZB iz NOV v načrtu odkritja devetih spominskih obeležij. S tem bodo obeležena vsa doslej znana grobišča padlih v NOB na področju novomeške občine. Ker so že vsa dosedanja odkritja spomenikov in obeležij v počastitev padlih v NOB potekala kot ljudska manifestacija naših prebivalcev, navajamo v naslednjem koledar odkritij v letošnjem letu:

- **4. julija** ob 10. uri dopoldne bo slovesno odkritje spominskega obeležja padlim na grobišču **v Ždinji vasi pri Trški gori;**
- **4. julija** ob 14. uri bo odkritje spominskega obeležja na grobišču **v Jurni vasi pod Gorjanci;**
- **11. julija** bo odkritje spominskega obeležja **v Brezovici pri Šentjerneju;**
- **22. julija** ob 10. uri dopoldne bo velika slovesnost pri odkritju spominskega obeležja na množičnem grobišču žrtev **v gozdu pri Šentjoštu,** kjer je takozvani »Štajerski bataljon« nezaslišano mučil in pobijal prvoborce v prvi polovici junija 1942;
- **22. julija** ob 11. uri bo odkritje spominskega obeležja **v Prevolah pri Hinjah;**
- **8. avgusta** bo odkritje spominskega obeležja **v Vel. Brusnicah,**
- **22. septembra** bo odkritje spominskega obeležja na prizorišču tragičnega konca bataljona Cankarjeve brigade **na Javorovici;**
- **29. oktobra** bo odkritje spominskega obeležja **v Beli cerkvi.**

Poleg naštetih obeležij, za katere so dnevi odkritja že znani, bodo do konca leta odkrita še obeležja na grobiščih padlih **v Kamencah in v Prečni pri Novem mestu.**

Vsa odkritja bodo potekala kar najbolj slovesno ob sodelovanju področnih kulturnih skupin, ki bodo pripravile ustrezne programe, organizacija ZB pa vabi k udeležbi vse svojce padlih, njihove soborce in prebivalstvo.

Varčevanje bo osnova za razvoj

Prihaja čas, ko bo konec potuhe tistim, ki so se greli v senci nezasluženih prednosti, ki jih je nudil dosedanji sistem — Varčevanje, resno delo, povečevanje storilnosti, dosledno nagrajevanje, specializacija in modernizacija v proizvodnji so s hkratnim razvojem samoupravljanja edino zagotovilo zdrave gospodarske rasti

Pred dnevi je bi v Novem mestu na pobudo občinskega sindikalnega sveta posvet predsednikov sindikalnih podružnic in delavskih svetov iz večih delovnih organizacij. Na posvetu je o obetani gospodarski reformi govoril predsednik republiškega odbora sindikalnih delavcev industrije in rudarstva Jože Globačnik. V sestavku povzemamo zelo na kratko zgolj najpomembnejše ugotovitve iz njegovih izvajanj.

Izhodišče sprememb v gospodarstvu bo devizna reforma, ki bo izenačila vrednost dolarja v izvozu in uvozu in odpravila neenakost, v kateri so bile delovne organizacije do zdaj. Z novimi gosodarskimi ukrepi, ki bodo sledili, bomo izenačili pogoje gospodarjenja v celotnem gospodarstvu.

O intenzifikaciji gospodarstva, bolj po domače: o tem, da moramo z enakimi zmogljivostmi in v enakem času proizvajati več kot doslej, govorimo že nekaj let. K akciji za to nas bodo novi oospodarski ukrepi pripravili kaj hitro.

Odnos med planom in tržiščem bo odslej bolj trden. Obveljale bodo tržne zakonitosti, ki bodo z novimi instrumenti v celoti prišle do izraza. Stabilizacija našega gospodarstva je odvisna predvsem od tega, kako bomo odpravili dosedanje nesorazmerje med proizvodnjo in potrošnjo. Do zdaj smo bili pri nas namreč vajeni živeti tako, da smo porabili več, kot pa smo naredili.

Pogoji za resno kooperacijo v proizvodnji in za integracijo podjetij bodo zdaj kaj hitro dozoreli. Politično prepričevanje o potrebnosti obojejega, ki je bilo do zdaj brez haska, bo odpadlo, ker bo nuja sama silila podjetja v kooperacijske odnose in v združevanje.

Varčevanje v gospodarstvu, pri investicijah, v družbenih službah. v socialnem zavarovanju: skratka: **varčevanje povsod in na vsakem koraku,** bo postalo zelo pomemben sestavni del proizvodnje in življenja. **Dinar iz proizvodnje, torej to, kar ustvarimo, bo postal edina vrednota in stvarna podlaga gospodarstva.** Zatorej bo zdaj prišlo obdobje, ko se bomo resno vpraševali: kako in koliko proizvajamo, ko se bo moral marsikateri kolektiv vprašati tudi to: zakaj nam ne ostane niti za osebne dohodke?

V takšnih pogojih bomo laže in kar sami od sebe začeli iskati vzroke težav v proizvodnji, v tehnologiji dela in in ostalem. Našli bomo rezerve, o katerih smo do zdaj veliko govorili, pa jih kljub temu nismo videli. Celotni kolektivi naj povsod razpravljajo o posledicah ukrepov v svoji delovni organizaciji in o tem kaj ukreniti, da bi se kar najlaže prilagodili novemu stanju. Zavest delovnih ljudi bo v dneh, ki so pred nami, morala odigrati veliko vlogo. Tudi v bodoče moramo v proizvodnji in v kolektivih računati z zavestjo kot pomembnih faktorjem in prav zategadelj so potrebne obširne razprave o novih ukrepih. Potrebna pa nam bo predvsem zavest tiste vrste, ki hkrati upošteva pravice in dolžnosti, saj je težav, v kakršnih smo se znašli, v nemajhni meri krivo prav pretirano sklicevanje na pravice!

Delovni kolektiv, organi samoupravljanja in uprava

INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL IMV

NOVO MESTO

pošiljajo ob letošnjem praznovanju dneva borca in dneva vstaje partizanske pozdrave vsem delovnim organizacijam na področju Dolenjske, Bele krajine in Spod. Posavja!

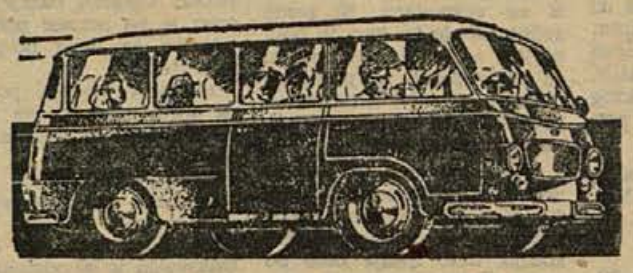

IMV

Uspeh osnovne šole: 88 odstotkov

Osnovno šolo Katje Rupena v Novem mestu je letos obiskovalo 1458 otrok, od katerih jih je napredovalo 1287 ali 88,27 odstotka. Po razredih je uspeh naslednji: v prvem razredu je napredovalo 168 otrok od 173, v drugem 160 od 163 (to je najboljši uspeh: kar 98,16 odstotka!), v tretjem 174 od 178, v četrtem 175 od 184, v petem 185 od 212, v šestem 184 od 229, v sedmem 124 od 164 in v osmem 117 od 155. Seveda velja poudariti, da so napredovali tudi tisti, ki imajo slabo oceno, pa jim to dopušča zakon.

Zanimivo je, kako so se za nadaljnje šolanje odločili učenci zaključnih razredov. Na gimnazijo jih bo šlo 45 — tako navajajo v anketi —, na pedagoško gimnazijo 10, na ekonomsko šolo 7, na zdravstvene šole 11, na tehnične šole 27, na šole s praktičnim poukom 6, na kmetijske šole 3, na vajensko 10, na delovnem mestu se bo priučilo 11 dijakov, na vojaško šolo gre eden, na gostinsko 11, ostalih 13 pa je to rubriko pustilo prazno!

Kakšen je uspeh na podružničnih šolah? Lahko rečemo, da prav dober. V Kartelje vem bo od 63 otrok napredovalo 81,95 odst., v Prečni od 99 otrok 79,80 odst., in na Malem Slatniku od 91 otrok 80,22 odst.

Na osnovni šoli pravijo, da telefon neprestano zvoni, ker se starši zanimajo, kako bo z vpisom v prvi razred. Vpisanih je 141 otrok, rojenih leta 1958, in 38 otrok, rojenih leto poznje. Prvoten sklep šole je bil, da ne bodo sprejemali otrok, rojenih leta 1959. Ker je bil uspeh v prvih razredih dober, so sklenili, da bodo prihodnje leto obiskovali šolo vsi tisti (16), ki so rojeni v januarju leta 1959.

• MONSUMSKA OFENZIVA — Med točo hudih porazov, ki jih doživljajo enote saigonske vlade malodane na vseh koncih Južnega Vietnama med sedanjim obdobjem deževja in viharji v tej deželi, so se Saigonci in Američani lotili prve skupne operacije proti borcem južnovietnamskega narodnoosvobodilnega gibanja. Doslej so Američani delali le kot »svetovalci«. Operacija je sledila navodilom iz Washingtona, po katerih se lahko Američani spustijo v boj s partizani, tudi samostojno, a ob privolitvi saigonske vlade. Prva stopnja vojevanja — skupna vojaška operacija

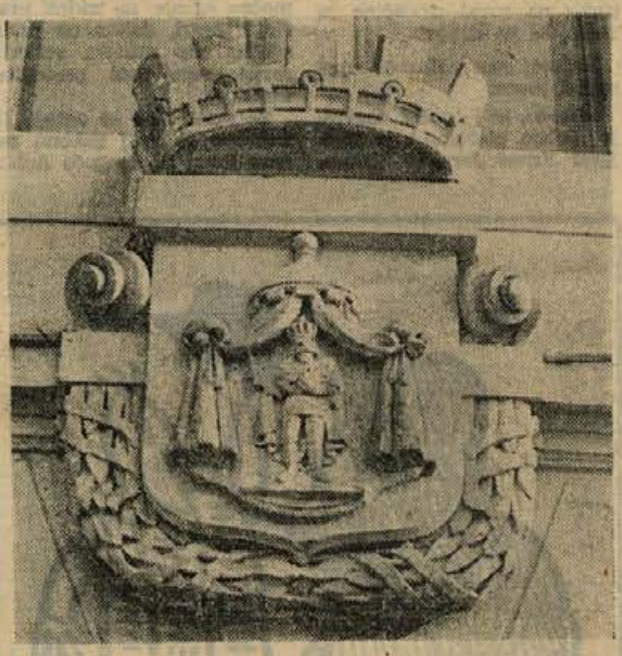

Grb Novega mesta, kot ga poznamo s sprehoda po Glavnem trgu, po vsej verjetnosti pravemu ni nič kaj dosti podoben. Ker pa je že vlit iz betona na pročelju novega rotovža (1905), ga ne kaže razbijati in popravljati, saj je tudi tak svojevrstna zanimivost, ki razglabljanja okrog mestnega grba še bolj zamota.

34 maturantov ekonomske šole

Od 46 dijakov zaključnih razredov ekonomske srednje šole v Novem mestu jih je bilo 38 pripuščenih k maturi. Štirje so se poslovili že po pismenem delu: bili so odlični v razredu, pa tudi naloge so napisali odlično! Z odliko sta nato maturirala še dva dijaka, prav dobrih je 5, dobrih 13 in zadostnih 10. Štirje bodo poskušali srečo v jeseni, skupaj z osmimi dijaki, ki morajo prej seveda še narediti popravne izpite v zaključnem razredu.

Zanimanje za vpis na ekonomsko šolo je letos močno upadlo: lani se je prijavilo kar 140 učencev z zaključeno osnovno šolo. Letos so menili sprejeti 70 učencev: prijavilo pa se jih je le 64. Številko pa bodo dosegli, ker je v prvem razredu nekaj dijakov padlo.

UPRAVNI ODBOR
TEKSTILNE TOVARNE
NOVOTEKS
NOVO MESTO
razpisuje delovni mesti

1. vodje investicijsko-vzdrževalnega sektorja

2. vodje proizvodnje

Pogoj: pod 1. diplomirani inženir strojništva, pod 2. diplomirani inženir tekstilne tehnologije.

Pismene prijave sprejema kadrovsko-socialni oddelek podjetja do 15. julija 1965. Upravni odbor bo v osmih dneh po izbiri obvestil o odločitvi vse interesente.

4. julija vas vabimo na Loko!

Krajevna organizacija ZB iz NOB Novo mesto — levi breg, prireja 4. julija, na dan borca, v dopoldanskih urah športna tekmovanja. Šahisti se bodo pomerili v domu JLA, tekmovanje v odbojki in balinanju bo na Loki, strelci pa se bodo pomerili na živilskem trgu v Novem mestu. V omenjenih športnih tekmovanjih bo sodelovalo precejšnje število borcev iz NOV. Istega dne popoldne bo pri gostišču na Loki partizansko srečanje z bogatim kulturnim in zabavnim programom. Slovesno bodo podeljene diplome in nagrade najboljšim tekmovalcem, partizanski pevski zbor Svobode Dušan Jereb bo zapel več borbenih pesmi, sledile bodo recitacije, nato pa ples in rajanje. Prebivalce vabimo, naj se prireditve udeleže!

Razstava za konec šolskega leta

Za konec šolskega leta so vsi razredi šole v Dol. Toplicah odšli na izlete. Učenci nižjih razredov so obiskali trebanjsko in mirensko dolino, učenci višjih razredov pa so odšli na dvodnevni izlet na morje. 26. in 27. junija so v šoli priredili razstavo izdelkov likovnega in tehničnega pouka. Razstavo je obiskalo mnogo staršev ter kopaliških gostov in izletnikov. Lični predmeti, izdelek mladih rok, so lahko učencem v ponos.

Rekordno število kopalcev

Vroče poletno vreme zadnjih dni privablja v Dol. Toplice številne kopalce, ki se kopljejo v velikem športnem bazenu. Izreden obisk je kopališče doživelo preteklo nedeljo, ko so že v zgodnjih jutranjih urah pričeli prihajati številni izletniki iz vse Slovenije, pa tudi s Hrvaškega in od drugod. V bazenu je bilo toliko ljudi, da so se kar gnetli, mnogi pa so se sončili ali pa polegali v senci. Povsod je vladalo veselo in razigrano razpoloženje, tako značilno za čas dopustov. D. G.

OBJAVA

NOVOMEŠKE LEKARNE

Obveščamo vse prebivalstvo, da bo Lekarna Novo mesto poslovala

od 1. julija 1965 dalje neprekinjeno od 7.30 do 19. ure.

V ostalem času opravlja službo dežurni farmacevt.

»Ala, pejmo, pejmo!«

V soboto kmalu po 18. uri ob bazenu v Dol. Toplicah: ljudje se še vedno sončijo, mnogo jih je v vodi, saj je prav zdaj najprijetneje na kopališču. Starejši sedijo v osvežujoči senci, otroški smeh in vrišč pa napolnjujeta okolico bazena. Potem pride neprijeten dogodek: starejši možakar, neobrit in s slamnikom na glavi, začne nositi k bifeju ležalne stole. Kaže, da je tu v službi ali pa samo slučajno pomaga. Ko pride do nas, ki sedimo na klopci ob travi, nas nekulturno nadere: »Ala, ala, pejmo, pejmo — čas je že!« Pri tem nas grdo in divje gleda, kakor da smo naredili kaj slabega, ker sedimo v kopalnih oblekah v senci ob bazenu. Beseda da besedo, na opazko pa, da bi nam lahko mirno in vljudno povedal, da zdaj kopališče zapirajo, ne dobimo drugega kot jezen pogled . . .

Tri dni prej pet minut pred 18. uro pri blagajni bazena v Čateških Toplicah. Oddam ključ in prosim za stekleničko kokte. Uslužbenka: »Je ne morete dobiti, je že vse zaprto!« — pir tem pa stoji sredi zabojev s pivom, kokto in limonadami! Na ponovno vprašanje »Kaj je zaprto?« le zveš, da ima »pijačo druga čez« in da je že šla . . .«.

Ne, prijateljčki, takole turizma ne bomo širili! To so grobi, nevljudni in sila nespametni odnosi do gostov! Povsod po svetu je v gostišču, kopališču, hotelu ali restavraciji gostova želja p r v a in sveta dolžnost, ki jo osebje gostinskega podjetja skuša kar najbolje uresničiti! Nam pa je gost (kot vse kaže) vedno še breme . . .

Od vsebine gostove denarnice pa konec koncev živijo tudi naši gostinci — oz.: rad bi bolje živeli. S takimi odnosi tega prav gotovo ne bodo dosegli!

Mr.

Novomeška kronika

NOVOMEŠKI PARTIZAN je dobil oglasni okenček pod arkadami mesarije na Glavnem trgu. Kot prva je od športnih panog dobila prostor odbojka. Razen trenutne lestvice in zanimivosti o tekmovanjih je prikazanih tudi nekaj značilnosti o odbojki. Zanimiva je misel, da najboljše rezultate dosegajo odbojkarji med 30. in 40. letom. Če je res tako, potem je novomeško moštvo s povprečno starostjo 27 let nenadoma postalo zelo mlado . . .

IZREDNA VROČINA v preteklem tednu je razen Krke segrela tudi kopalce. Najbolj pogumni so plavali že z onega brega na drugi, v petek nekaj po drugi uri pa so trije pogumni skočili tudi s kandijskega mosta. V vročini se je pač treba ohladiti!

ZANIMIV JE BIL POGLED na sobotno odbojkarsko tekmo. Medtem ko so se domačini in igralci Žirovnice v dresih stopili v vročini, pa je velika večina gledalcev sedela v senci in v — kopalkah, ker so prišli s kopališča . . .

ŠOLSKA VRATA so za večino dijakov že več dni zaprta. Le tisti, ki prihajajo na gimnazijo in odhajajo z nje, so imeli te dni v starem poslopju veliko dela. Od 67 gimnazijcev zaključnih razredov jih je 63 opravljajo maturo: 55 jih je uspešno prebrodilo to preizkušnjo: 9 med njimi jih je bilo odličnih, 16 prav dobrih, 22 dobrih, 8 zadostnih, 6 jih ima popravne izpite, 2 pa sta padla. Dva odličnjaka sta bila opravičena opravljanja ustnega dela mature.

SPREJEMNI IZPITI na gimnaziji in ekonomski šoli niso izpolnili pričakovanj po številni plati: namesto 140 novih dijakov, kolikor so jih nameravali sprejeti na gimnaziji, se jih je za sprejemni izpit prijavilo 114. Na ekonomski šoli jih je bilo prijavljenih 60 namesto 70 in le na medicinski šoli je bilo več prijavljenih kot jih bodo sprejeli. Tokrat so imeli vsi dijaki enak sprejemni izpit iz slovenskega jezika in matematike.

POSEBNO S ČESNJAMI in jagodami je bila dobro založena ponedeljkova tržnica v Novem mestu. Domače češnje so veljale od 190 do 220 din kilogram, liter jagod 400 din, liter borovnic 200 din. Jajc je bilo bolj malo, zato so zanje zahtevali tudi 45 din, vendar po tej ceni niso šla v promet. Solato so prodajali po 180 din kg, mleko 90 din liter, stari krompir 90 din kg, kumare 350 din kg, peso v šopkih po 80 din ter raznovrstne rože po različnih cenah.

GIBANJE PREBIVALSTVA — rodile so: Marija Govedič iz Kettejevega drevoreda — dečka, Anica Škarja iz Gubčeve ulice — Natašo, Ana Šmajdek z Mestnih njiv — Alenko, Tončka Pavlič z Mej vrti 3 — Lilijano.

„Letos je pa od sile...!"

Divji prašiči so se okrog Ajdovca tako razmnožili, da ni nobena njiva več varna pred njimi – Koga ščiti zakon o lovstvu? – »Če bo šlo tako naprej, bomo lahko imeli kaščo v trgovini!«

»Prej so prihajali samo v jeseni, zdaj so se pa že tako razmnožili, da so skoraj vsako noč tukaj,« pravi Amalija Jarc iz Gornjega Ajdovca, ki sem jo srečal na njeni krompirjevi njivi na Zabrenkucah pri vasi Plano. Divji prašiči, neljubi gostje na poljih okrog Ajdovca, so ji temeljito prečesali krompirišče:

»Tamle doli sem posadila ta boljši, plavi krompir. Najbrž so ga zadišali — še isti večer so ga pobrali!«

Jarčeva je okrog njive postavila količke in žico — »pa saj nič ne pomaga, niti pes, čeprav ga vsaka hiša samo zaradi tega redi!«

Prašičev je polna hosta. Njena hčerka jih je videla 12 skupaj, ko je šla napravljat drva v Gabrove doline.

»Novomeščani imajo štalo, mi pa korito...«

Na Janezovo je prišla na Ajdovec občinska komisija ocenit škodo, ki jo je na posevkih in košenicah naredila divjad. Marsikatera pikra je padla na rovaš divjačine in tistih, ki jo ščitijo.

Najprej sem v Kamni rebri srečal lovce:

»Škodo, ki jo oceni komisija, dobro plačamo,« je zatrjeval Franc Jarc iz Žužemberka. Milan Zupančič iz Podlipe pa je pripomnil:

»Plačamo mi — škodo delajo pa prašiči iz novomeškega revirja. Vsako noč se priklatijo sem gor, orjejo po njivah in travnikih, pa se spet umaknejo, da jim ne moremo do živega. Novomeščani imajo štalo, mi pa korito...!«

Škoda, ki jo na leto plačajo, znese do 500.000 dinarjev. To pa se tudi v blagajni lovske družine precej pozna.

»To ni za zdržati; razpustimo lovsko družino, pa naj občina prevzame odgovornost za škodo!« pravi Martin Iskra iz Dol. Ajdovca.

Lovska zveza v Ljubljani bi morala upoštevati tudi to, da so nekateri kraji v Sloveniji s plačevanjem odškodnine precej bolj prizadeti kot drugi, obveznosti pa so za vse enake.

Na krajevno običajen način?

Okrog komisije so se zbrali vsi gospodarji. Ni samo zadnja škoda to, kar jih boli, ni jim toliko do denarja, ki ga bodo dobili za pohojeno pšenico in požrt krompir — predvsem bi na svojih njivah radi imeli mir!

»Pred leti nas je na tej zemlji lahko živelo devet,« toži gospodar Franc Iskra, »zdaj pa se pridela za eno kokljo. Zato ljudje beže od tukaj. Kolikor ne spije suša, pokvari divjad! Če nam zagotovijo, da bomo imeli mir pred prašiči in medvedi, ni treba nič davkov odpisovati, pa bomo lahko plačali, kot smo zmeraj prej!«

Komisija prizna povračilo škode tistemu, ki je njivo ali travnik zavaroval na »krajevno običajen način.« Kdor je napel žico okrog njive in obesil nanjo konzervne škatle ali postavil ograjo, ima pravico zahtevati odškodnino, drugim pa lovska družina lahko povrne škodo le iz svoje dobre volje. Res pa je, da nobeno zavarovanje, razen močne ograje, ne zadrži prašičjih hord. Zakon ne predvideva, da zahteva solidno zavarovanje tudi precejšen denar.

Že samo žice za ograjo (s kakršno je vsaj zakonu zadovoljeno) ni mogoče dobiti drugače, kot za — devize! Ali so tudi lovci pripravljeni plačati škodo v devizah?

»Kako pa naj zavarujem, saj zgubim 14 dni, če bi hotel res dobro narediti. In kako naj odmikam, ko nimam ljudi, danes je treba okopavati, jutri osipati. Radoveden sem tudi, kako bi zaščitili tele naše košenice tisti, ki so sestavljali zakon?«

V deževnih dneh so se prašiči lotili tudi starine (travnikov), ker so črvi prilezli bolj pod vrh in jih z rilcem lahko izorjejo. Kupi posušene ruše in razrita zemlja navdata z obupom celo človeka, ki se na košnjo in travo prav nič ne spozna.

»Kdo bo pa zemljo ravnal? Za pet jurjev ne gre nihče tegale ara popravit!«

Kamor stopi prašič, ne raste več trava, vsaj nekaj let ne!

Če bo denar...

Komisija oceni škodo »na rastilu«. To se pravi, da se stroški spravila odbijejo, čeprav je na primer pohojeno pšenice še težje pospraviti kot stoječo.

»Namesto enega porabim za spravilo pohojene pšenice dva dni!« se priduša oškodovani.

Ocena teče takole:

»Travnik ima 2000 površinskih metrov. Pridelek bi bil četrt kilograma na meter. Uničenega je 90 odstokov Po 18 dinarjev kilogram — to znese 8100 dinarjev! Boste plačali?« se obrne tovariš Doberšek k predstavniku lovske družine.

»Bomo; če bomo imeli denar...«

Kmetje: »Kdo bo pa nas vprašal, če imamo denar, ko bo treba davke plačati...«

Kaj bo, če se Brdavs ne ukroti?

Prašiči se hitro množe. Lovci pa, kaže, nimajo pravega veselja, da bi jih iztrebili:

»Oni hočejo živali tu rediti. Sicer ne bi izdali okrožnice o prepovedi lova sedaj, ko so svinje breje. Tako jih ne bomo nikoli zatrli. Če hočejo imeti tukaj gor luksus, naj nam zagotovijo službo, da bomo nehali obdelovati te lehe..« pravijo gospodarji.

Za brakado ni pravega navdušenja. Kmetje bi šli radi za gonjače, pa so jih zadnjič preslabo obvestili. Sploh pa bi se morale za tako brakado združiti vse lovske družine in vsi kmetje, »pa naj traja magari tri dni, ne pa ko zadnjič, ko so samo dva kragulja dobili...«

Kaj se bolj izplača — lov ali kmetijstvo, predvsem pa, kaj je za ljudi z Ajdovca bolj važno — to naj premislijo tisti, ki izdajajo zakone, predpise in okrožnice. Lov prinaša devize, še več kot lov jih na primer — nabiranje gob! Tudi kmetijski pridelki niso zadnji na izvoznem seznamu. Lovci naj razmislijo, kje se pri njih neha gospodarstvo in kje se začne šport. Kmetje na Ajdovcu namreč ne orjejo svojih polj zato, da bi po njih kdo šport zganjal...

M. MOŠKON

Tole sta brat in sestra, triinšestdesetletni Matija in šestinšestdesetletna Matilda Černe iz Dol. Ajdovca št. 1, ki vsak večer prebedita na krompirišču. Pomaga jima pes, pa še ogenj si kurita! Kako je v mrzlih, vlažnih nočeh prijetno spati in bedeti ob njivi, si lahko mislite!

»Gospod Medo, razveseljiva novica: lovci bodo začeli obdelovati tu gori za vas in za divje prašiče trideset njiv samo z žlahtno koruzo, ovsom in drugimi dobrotami!«

NESREČE

Otrok utonil v bazenu

V nedeljo se je v kremeljskem bazenu utopila petletna Zvonka Kumar, hči uslužbenca postaje LM Krmelj. Kako je prišlo do utopitve, je nepojasnjeno, vsekakor pa bo potrebno ukreniti vse, da se podobni primeri ne bodo več ponovili.

S kamionom nad vola

22. junija ob 7. uri je na cesti v Cikavi 13-letna kolesarka Milka Nagel prehitevala vprežni voz na nepreglednem ovinku. Naproti je pripeljal KREMENOV tovornjak, ki ga je vozil Slavko Jakše. Da ne bi zadel punčke, ki je zavila na levo in v živo mejo, se je Jakše umaknil na levo in zadel vola. Na kamionu je za 20.000 din škode, poškodovani pa so tudi vol, vprega in voznik vprege.

2 milijona škode

23. junija ob 14.45 je po avtomobilski cesti mimo Poljan vozil Ilija Jakovljevič tovornjak iz Banja Luke. Ker je kamion, ki mu je pripeljal nasproti, prehiteval neki osebni avtomobil, se mu je Jakovljević umaknil v desno na bankino ni se prevrnil pod cesto. Voznik in sopotnik sta dobila manjše poškodbe, škode na vozilu in tovoru pa je za 2 milijona.

Smrt na železniškem prelazu

23. junija ob 9. uri zvečer sta se peljala na mopedu Asani Refik, slaščičar iz Črnomlja, 44 let, in Rudi Faleksini, 42 let, iz Metlike proti Črnomlju. Pri prelazu čez železnico pri Primostku nista videla spuščenih zapornic in sta se zaletela vanje. Oba sta dobila hude telesne poškodbe — Asani Refik je pozneje v bolnišnici umrl, Faleskini pa je že odpuščen iz bolnišnice.

Eksplodirala je guma

25. junija ob 5. uri popoldne je pri Otočcu Radomir Marković iz Beograda menjal notranjo gumo na prvem levem kolesu kamiona. Ko je odvil že štiri vijake, je nenadoma eksplodirala še zunanja guma. Vrglo ga je 6 metrov od vozila, kjer je obležal nezavesten. V bolnišnici so ugotovili zlom desne ključnice ter poškodbe na komolcu in kolenu.

Voznik ni prijavil nezgode

25. junija je na cesti Novo mesto—Metlika pri vasi Trnovec nekaj po polnoči 23-letni Vekoslav Prebaršek iz Metlike zaradi prevelike hitrosti zavil s fickom preveč v levo. Zaneslo ga je po cesti, dokler se ni vozilo prevrnilo in zadelo v desni breg. Tu se je od udarca spet postavilo na kolesa. Voznik ni bil poškodovan, na avtomobilu pa je za 400.000 din škode. Ker voznik ni prijavil nesreče, sumijo prometni organi, da ni bil trezen.

Umaknil se je avtobusu

25. junija ob 14.30 se je na nepreglednem ovinku v Srebrničah srečal August Cujnik, 30, iz Novega mesta, SAPOV avtobus, ki je pripeljal po sredini ceste. Ko se je Cujnik umikal v desno, je zadel v obcestni kamen. Vrglo ga je na travnik, kjer je ostal nepoškodovan, na avtomobilu pa je škode za 250.000 din.

Pustil je tovariša

27. junija proti večeru sta se peljala Martin Kobe in Jože Vidic z motornim kolesom čez Gorjance. Ko sta prišla na vrh, sta se ustavila, in ko se je Vidic za trenutek oddaljil od motorja, je Kobe, ki nima vozniškega dovoljenja, izkoristil priložnost ter se odpeljal sam naprej. Zaradi prevelike hitrosti ga je na ovinku zaneslo v levo, podrl je železni smernik in obležal na kupu kamenja hudo poškodovan. Na motornem kolesu je za 175.000 din škode.

Sopotnik je mrtev

27. junija ob 22.40 sta se Stanko Bartelj, 20, iz Stranske vasi in Jože Vidmar iz Vel. Podljubna peljala skozi Ločno proti mestu. Na blagem ovinku pred Berusom je voznik Kobe zapeljal na travo in vozil po njej 26 m do Berusove hiše, kjer se je zaletel v zid. Sopotnika Vidmarja so našli 4 m pred zidom mrtvega, Bartolja pa so odpeljali v bolnišnico, ker je dobil težje poškodbe po glavi. Na motorju je škode za 50.000 din.

Dvakrat v Koroški vasi

27. junija nekaj po 11. uri zvečer je motorist Stane Goršin z Verduna na cesti v Koroški vasi prehiteval pešca Primca. S sprednjim kolesom ga je zadel v levo nogo in zbil po cesti. Na motorju je škode za 20.000 din.

Nekaj minut pozneje je mopedist Franc Jenič iz Lakenc zadel pešca Ivana Kaburja iz Jedinščice, ki je stal z dvokolesom ob cesti skoraj na istem kraju. Mopedist je padel po cesti in se tako poškodoval, da so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvet: arnike (1000 din po kvaliteti), bele deteljice (270), rdeče deteljice (270), bezga osutega (300), bezga z peclji (220), lipe (360), ranjaka (150), mačje tačice (650), kamilice (1000 din), močvirskega oslada (220), jesenske rese (120)

Listje: ozkolistnega tropotca (130), širokolistnega tropotca (100), šmarnice (400), beladone — volčje češnje (500), gozdne jagode (130), jeternika (300), melise (350), borovnice (140), Lapuha (90), brščana (140), pijučnika (130), grenke deteljice (400), robide (65), maline (70), krebuljice (200), leska (40), gloga — belega trna (100), rumenega regrata.

Rastline: hribske rese (250), dišeče perle — valdmajstra (150), tavžentrože (120), vodne kreše (180), melise (140), grenke ramšele (1100), navadne ramšele (300), ženiklja (200), zdravilnega jetičnika (150), grenkuljice (90), škržolice (150), dobre misli (90), urhovke (100), črnobine (130), travniškega jetičnika (130), njivske mačehe (140), rumene lakote (100), smolnice (70), gladišnika (90), betonike (90), lisičjaka — lisičjega repa (60), polaja (70), gladeža (50), ptičje kaše (200), materne dušice (40).

Lubje: krhlike (180), češmina od palic (120), češmina od korenin (480), brogovite (120).

Korenine: gozdnega korena (400), bodeče neže (300), regrata (200), cikorije (100), medvedovih tac (280), arnike (800—1000 din po kvaliteti), repinca (120), beladone — volčje češnje (250), gladeža (100), pastinake (220), malega divjega janeža (800), sladkih koreninic (250), črnobine (200), srčne moči (suhe 500 din), srčne moči (sveže 200 din), baldrijana (400), trobentice (250), gabeza (100), pekoče koprive (70), velikega divjega janeža (400).

Vršičke: gloga (150), brinja (50).

Seme: jesenskega podleska (900—1000 din po kvaliteti), kumine — kimla (500).

Razno: lisičjakov prah (1300), gomolji kukavic (2000), zelene orehove luščine (80).

Vsa pojasnila dobite v našem skladišču, Novo mesto, Slakova 8.

Osnovna šola Raka

razpisuje

prosto delovno mesto

TAJNIKA

Pogoj je samostojno vodenje administrativnega in finančnega poslovanja.

Prijave sprejema ravnateljstvo osnovne šole do 25. julija 1965.

Tekmovanje krajevnih organizacij SZDL podaljšano

Občinski odbor SZDL v Brežicah se je odločil za podaljšanje tekmovanja krajevnih organizacij Socialistične zveze do 15. julija. Pri vseh dosedanjih akcijah so se posebno dobro izkázale organizacije na Veliki Dolini, na Jesenicah in v Pišecah. Tudi pri pridobivanju novih članov so med prvimi. Tekmovanje se je pričelo januarja letos. Tri najboljše organizacije bodo nagrajene. Občinski odbor SZDL jim bo podaril gramofon, radioaparat in magnetofon.

Kegljači iz LEPISA

V nedeljo, 20. junija, je bila v Gradcu odigrana prijateljska kegljaška tekma med kegljači sindikalne podružnice NOVOTEKS iz Metlike in podružnice LEPIS s Suhorja. Zmagali so suhorski kegljači s sedmimi keglji razlike. Takih srečanj si člani obeh sindikalnih podružnic še želijo! I.Š.

Po sklepu republiškega urbanističnega inšpektorata SRS z dne 28. 3. 1965, objavljenem v »DELU« in »LJUBLJANSKEM DNEVNIKU«

POZIVA

Skupščina občine Črnomelj vse občane in delovne organizacije, ki so zgradili ali pričeli graditi stanovanjske hiše ali druge gradnje brez predpisanega dovoljenja za lokacijo, da brezpogojno priglasijo te gradnje Skupščini občine Črnomelj, referatu za gradbene zadeve, do 20. julija 1965.

Na podlagi prijav vseh do sedaj začetih in že dokončanih gradenj bo uveden postopek za pridobitev naknadnega dovoljenja za lokacijo in za graditev. Proti vsem tistim, ki do roka za prijavo nedovoljenih gradenj poziva ne bodo upoštevali, bomo ukrepali po zakonu o urbanistični inšpekciji.

SKUPŠČINA OBČINE ČRNOMELJ

Bodo Črmošnjice res smučarski center?

Kakšno je stanje z bodočim smučarskim centrom? – So bile investicije naložene zaman? Intervju z Alojzem Serinijem – Toda: prišli smo šele na pol pota: treba bo več propagande, za smučarski center pa morajo pokazati veliko več zanimanja tudi v Dol. Toplicah, pri avtobusnem podjetju GORJANCI in občina Črnomelj, ki mora poskrbeti za sodobno gostišče v Črmošnjicah

Za tradicionalna gozdarska prvenstva so prišle Črmošnjice leta 1963 prvič v poštev kot organizator Fritzovega pokala. Lepi tereni in sneg, ki dolgo obleži na njih, so vodili organizatorje pri tej zamisli. Tega leta so v Črmošnjicah organizirali tudi občinsko in medobčinsko smučarsko prvenstvo v alpskih disciplinah. Posekali so redko drevje in povezali posamezne košenice v progo. Rodila se je misel o dolenjskem smučarskem centru. Naslednje leto so organizirali republiško prvenstvo gozdarjev. Smučarsko društvo Rog iz Novega mesta je začelo graditi vlečnico, ker so podjetja pokazala precej zanimanja.

Mnenja o Črmošnjicah so bila takrat deljena. Za nekaj odgovorov smo naprosili Alojza Serinija, »ustanovitelja« Črmošnjic.

— Vlečnica v Črmošnjicah je prva na Dolenjskem?

— Dolgo časa je bila vlečnica le sen, ker denarja ni bilo nikdar dovolj. Ko so dozoreli pogoji, je občinska zveza za telesno kulturo podpisala naročilnico in začela z delom. Kmalu je prišlo več komisij iz Ljubljane, ki so si ogledovale terene in vlečnico, ki so jo že začeli graditi.

— Od kje so prišla sredstva za vlečnico?

— Predstavniki občin Novega mesta in Črnomlja so na posebnem sestanku obljubili, da bosta obe občini priskočili na pomoč. Ko je bila vlečnica narejena, ni obratovala, ker je zmanjkalo denarja. Črnomaljci so namreč takoj plačali svoj del, medtem ko so Novomeščani poravnali svoje obveznosti šele zdaj. Tako smo bili Kovinarju dolžni okrog 6,5 milijona, Elektro Novo mesto pa 800.000 din; ObZTK je zaradi tega dlje časa imela blokiran bančni račun.

— Kako to, da je bila vlečnica praktično dograjena že pozimi 1964 in nato dve sezoni ni obratovala?

— Prva zima nas je prehitela kljub temu, da smo se na moč trudili. Tako nam ni uspelo postaviti komandnega pulta, ki smo ga postavili naslednje leto, ko pa vlečnica spet ni obratovala, ker nismo imeli denarja. Zdaj manjka kvečjemu še 500.000 din, pa bo vlečnica stekla

— Pravijo, da vlečnica ne bo verificirana, ker je prestrma?

— O tem ni govora! Znana strokovnjaka Čop in Magušar sta si jo ogledala in potrdila, da ni zaprek za verificiranje. Na Pohorju prav gotovo ni nič manj strma, pa vseeno obratuje. Sicer pa je bila vlečnica zgrajena pod vodstvom ljubljanskega strokovnjaka inž. Pusta. Mislim pa, da bomo morali za tečaje zgraditi še nekaj manjših vlečnic, ki jih bodo zdaj začela delati naša podjetja, saj je za to vlečnico že treba obvladati smučanje.

— Kakšne so možnosti, da bi Črmošnjice res postale smučarski center?

— Mislim, da bi Črmošnjice lahko postale pravi rekreacijski center. Podjetja bi lahko gradila vikend hišice, saj je tudi poleti zelo lepo. Tako bi imeli delavci vse možnosti za oddih: mir, smučanje, lov in izleti pa bi bili prav gotovo privlačni še za druge turiste. Trenutno je ovira tudi gostinstvo. V Črmošnjicah bi lahko organizirali zvezne in republiške seminarje za trenerje — ponudbe smo že dobili — vendar je gostinstvo še premalo razvito.

— Precej glasov v bitki za dolenjski smučarski center so dobili tudi Gorjanci.

— Črmošnjice imajo precej prednosti: v bližini so Dolenjske Toplice, smučišča so tik ob cesti in so taka, da na njih z užitkom smučajo začetniki in zahtevnejši smučarji, prostor ima severno lego in približno enako nadmorsko višino kot Gorjanci, pa tudi možnosti za razširitev smučišč je dovolj. V kakih petih letih bi se Črmošnjice lahko razvile v pravi smučarski center Dolenjske.

—o—

Črmošnjice so torej že dobile vlečnico. Pomagati jim moramo, da se bodo res razvile v dolenjski center smučanja. Poudariti velja, da vikend hišice ne bodo nastale čez noč in da čez noč ne bomo imeli idealnih pogojev za dolenjsko smučarijo. Turistična propaganda bo sicer lahko pomagala, vendar pa ostane še nekaj nepojasnjenih vprašanj. Urediti bo treba vprašanje vodenja vlečnice, urediti je tudi treba, kdo jo bo prevzel. Več zanimanja bi morale pokazati tudi Dolenjske Toplice, saj se jim obeta lep zimski turizem. Avtobusno podjetje Gorjanci bo moralo misliti na lokalni avtobus iz Straže, ki bi ob nedeljah vozil smučarje do Črmošnjic. Zavedati se moramo, da vsaj v začetku Črmošnjice ne bodo smučarski center skozi vse dni, ampak le ob nedeljah: v to ni treba dvomiti, če bo propaganda učinkovita, saj bo turistov-smučarjev vedno dovolj. In najvažnejše: ObS Črnomelj mora čimprej zagotoviti ureditev gostišča v Črmošnjicah. Tako, kakršno je zdaj, prav gotovo ne zadovoljuje potreb. Ko bodo vsa ta vprašanja rešena, bomo z vedrejšimi obrazi lahko gledali na prihodnost dolenjskega smučarskega športa in razvoj Črmošnjic.

J. S.

V nedeljo, 27. junija, so prišli na račun ljubitelji moto-krosa. Na Čatežu pri Brežicah je bil dvoboj med Hrvatsko in Slovenijo. Najboljša mesta so zasedli hrvaški tekmovalci. Kljub veliki vročini se je zbralo nad motelom veliko gledalcev iz obeh republik. (FOTO: Baškovič, Brežice)

Krmelj drugi v Hrastniku

V Hrastniku je bil v soboto in nedeljo rokometni turnir, na katerem sta razen domačinov igrali tudi ekipi Krmelja in Novega mesta. Borba je bila močno izenačena, kar kažejo tudi izredno tesni rezultati. Hrastnik je zmagal, potem ko je premagal Novomeščane s 14:13 in Krmelj s 15:13, Novomeščani pa so v borbi za drugo mesto podlegli Krmelju z rezultatom 14:15. Organizacija tekmovanja je bila odlična, zanimanje za turnir veliko, sojenje pa dobro. Omeniti velja, da so Novomeščani nastopili precej oslabljeni, saj v Hrastniku ni bilo Setine, Pifolta, Smerduja in Benčine.

HRVATSKA : SLOVENIJA v motokrosu

Na odličnem terenu AMD Brežice na Čatežu so se pred kratkim pomerili najboljši hrvaški in slovenski vozači motokrosa. Zmagal je Boris Muvrin (AMD Sveučilište Zagreb), ki je bil nepremagljiv v vseh treh vožnjah. Klubski kolega Bele je bil drugi. Oba sta vozila na Panoniji. Slovenec Rotar je bil tretji. Organizacija je bila zelo dobra, vozača iz 14 AMD pa si je ogledalo okro 2500 gledalcev.

NA LOKI: »Malinovca ne bomo točili!«

Petkovo dopoldne bo brez dvoma ostalo še dolgo v spominu mladim kopalcem na Loki, ki se poslej upravičeno lahko še sprašujejo, ali naj se gredo kopat na kopališče ali kam drugam. Dogodki so se vrstili malone s filmsko hitrostjo.

Začelo se je okrog pol desete ure: šef gostišča na Loki je udaril 13-letnega fanta, ker je premaknil stol pri eni od miz in se usedel pol metra stran. Dejanje je pojasnil z besedami: »Ne dovolim, da bi kdorkoli premaknil katerikoli stol pri mizah!« Zgodba se je v milejši obliki — brez udarcev — ponovila še nekajkrat, potem pa je prišlo do vrhunca: spet je eden premaknil stol, šef ga je precej glasno opozoril, prišlo je do kratkega prepira, takoj nato pa so padli udarci (prvi je udaril šef). Tokrat je krajši konec potegnil šef. Medtem ko je tekel za fantom, s katerim sta se tepla, pa je njegova žena kričala na zbrane kopalce: »Mularija ciganska, poberi se!« Šef je nato prepovedal kopalcem sedeti pri mizah o kopalkah (četudi bi kaj naročili), prepovedal je hoditi v kopalkah pred točilno mizo, odklonil je točenje vode, višek vsega pa so bile besede njegove žene, ko je stregla pri eni od miz: »Malinovca ne bom prinesla!«, potem ko je eden izmed kopalcev — oblečen seveda — prosil za malinovec.

Ostane nam torej ugotovitev, da je bilo to dopoldne na Loki precej nepravilnosti. Pretepanje in fizično obračunavanje je v naši socialistični družbi že zdavnaj odpravljeno! Nihče ne pravi, da tudi kopalci niso nič krivi, saj včasih ne prinesejo stola nazaj na svoje mesto, toda več kot tega menda še niso zakrivili. Mar šef gostišča na Loki ni pomislil, da bi veliko več dosegel z lepo besedo kot pa z udarci? Mar na Loki niso pomislili — potem ko so prepovedali sedeti za mizami kopalcem v kopalkah —, da tako ne delajo nikjer drugje? S kakšno pravico niso hoteli postreči fantu z malinovcem? Mar je zato, če pije le malinovec, manj vreden gost? So mar pričakovali, da bo naročil šilce žganja? In končno, mar se upravi gostišča na Loki ne zdi, da je bolj verjetno, da je gostišče postavljeno tam zaradi kopališča in kopalcev kot pa obratno?

Malo več človeških, tovariških in ljudskih odnosov bi bilo potrebno, pa bi najbrž prav hitro izgladili vsa nesoglasja in našli rešitev, ki bi bila v korist kopalcev in gostišča na Loki, ki bo zaradi dogodkov, ki so se pripetili 18. junija dopoldne, prav gotovo ostalo v malce neugodnem spominu vseh navzočih!

Komisija za kadrovska vprašanja

INDUSTRIJE OBUTVE

NOVO MESTO

razpisuje za šolsko leto 1965-66

eno štipendijo za študij na EKONOMSKI SREDNJI ŠOLI

Vloge za štipendijo naj interesenti pošljejo na gornji naslov najkasneje do 30. julija 1965.

K vlogi je treba priložiti:

- prepis zadnjega šolskega spričevala
- potrdilo o premoženjskem stanju staršev.

Prednost do razpisane štipendije imajo interesenti, ki so končali drugi letnik ESŠ.

59. občni zbor ribniškega Partizana

Prejšnji mesec so imeli pripadniki ribniškega Partizana svoj 59. redni občni zbor. Predsednik Stefan Lovšin je v svojem poročilu med drugim povedal: »Naša največja in najvažnejša naloga je približati telesno vzgojo in skrb za njo čim večjemu številu delovnih ljudi vseh slojev, spolov in starosti ter organizirati v tem smislu vse oblike splošne telesne vzgoje in rekreacije in tako prispevati k razvoju fizičnih, duševnih, zdravstvenih in obrambnih sposobnosti naših delovnih ljudi. Tako se bomo izognili plačevanju visokih socialno-rehabilitetnih davkov!«

Iz poročil smo ugotovili, da je vsak tretji prebivalec Ribnice v Partizanu. Delo aktivnega članstva je osvetlila tov. Keržanova. Rokometaši uspešno tekmujejo v LCL. Tudi druge dejavnosti so lepo razvite, le pomanjkanje kadra otežkoča delo tehničnega odbora. Potrebno bo, da bo ObZTK organizirala tečaje za vzgojo kadrov. Društvo razpolaga še s predvojnim inventarjem, sredstva za tekmovanja in vzdrževanje objektov in rekvizitov pa so odločno premajhna. Na koncu so izvolili nov upravni odbor, ki ga bo še naprej vodil vestni telesnovzgojni delavec Stefan Lovšin.

L-k

Športni dan PIONIRJA

Sindikalna podružnica in SSD »Pionir« sta organizirala v Novem mestu športni dan podjetja. Tekmovanja so se udeležile ekipe gradbišč Novo mesto, Krško-Brežice, Trebnje in direkcija z obrati.

Tekmovanje v kegljanju je prineslo hudo borbo med ekipo Krško-Brežice in direkcijo. Ko je že vse kazalo, da bodo tekmovalci Krškega zmagali, jim je v zadnjih lučajih zmanjkalo 9 kegljev do I. mesta. Rezultati: 1. Direkcija I 243, 2. Gr. Krško-Brežice 235, 3. Gr. Novo mesto 194, 4. Direkcija II (ženske) 162. Med posamezniki je bil najboljši Bučar (Krško) 57, drugi Štefan Hrovat 56, tretji Rovan (Krško) 54.

V balinanju sta igrali samo ekipi direkcije in gr. Novo mesto. Po lepi igri je zmagala direkcija z rezultatom 13:6.

V streljanju je nastopilo 5 ekip. Zmagala je direkcija I 497, 2. direkcija II 458, 3. gr. Krško-Brežice 368, 4. gr. Trebnje 333 in 5. gr. Novo mesto 322. Med posamezniki so bili najboljši: Knap 171, Židanek 170 in Šušulič 159.

V odbojki je direkcija premagala gr. Krško po hudi borbi z 2:1, nato pa še gr. Novo mesto z 2:0.

V namiznem tenisu je prevladovala ekipa gr. Novo mesto, saj je imela v svoji sredi znanega igralca Uhla. V finalu je gr. Novo mesto premagalo direkcijo 2:1. Uhl je premagal Zupana 2:0, Hren : Hace 2:0, in Uhl-Hace : Hren-Zupan 2:0.

Najbolj zanimiva točka je bilo vlečenje vrvi. V predtekmovanju je gr. Novo mesto premagalo gr. Trebnje z 2:0, prav tako tudi direkcija proti gr. Krško z 2:0. V finalu je nato gr. Novo mesto s pomočjo mnogih navijačev premagalo direkcijo z 2:1.

(en)

Novo mesto – Triglav 3:0

Stevilni ljubitelji odbojke v Novem mestu so že skoraj pozabili, da tudi v Novem mestu znajo igrati kvalitetno odbojko. Presenečenje je bilo v nedeljo dopoldne proti solidni ekipi kranjskega Triglava še toliko večje, ker so se domači izkazali z najboljšo igro v zadnjem času. Sicer dobri gostje iz Kranja, na čelu z odličnim Virnikom, niso mogli storiti prav ničesar, da bi obrnili potek dogodkov. »Stare moči«: Medic in Sonc (Simič se jima bo pridružil v naslednjih tekmah) so pomenile precejšnjo osvežitev, ki je dvignila razrahljano moralo novomeških odbojkarjev. Kljub temu, da Medic in Sonc nista igrala v moštvu celo leto, sta pokazala odlično igro. Medic je bil izvrsten na mreži, Sanc pa tak, kot v starih časih: njegove podaje so bile idealne za tolkače, v polju pa zanj ni bila izgubljena nobena žoga. Razen tega so tokrat igrali prav dobro tudi vsi ostali. Še posebej velja pohvaliti Potrča, Koprivnika in Penka.

V prvem setu gostje niso prišli dlje kot do 6. V drugem so se bolj potrudili, saj so povedli s 6:0. Takrat so Novomeščani zaigrali kot prerojeni in so si priborili kar 13 točk, ne da bi medtem gostje uspeli osvojiti eno samo! To je tudi pomenilo zmago v setu, čeprav so Kranjčani prišli do 13. Uspeh Novomeščanov je bil zdaj čisto blizu, čeprav so imeli v nogah še pet sobotnih setov. Gostje so vodili celo z 12:2, pa je bilo premalo, da bi osvojili vsaj častni set. Novomeščani so se potrudili na vso moč in na koncu zmagali s 16:14 in s 3:0 v setih ter si priborili novi dve točki, ki sta jih že popeljali v sredino lestvice.

Sodnik Bulc iz Ljubljane je bil zanesljiv in je sodil precej boljše kot v soboto Brajnik.

Tekmovanje dolenjskih gradbincev v Kočevju

V Kočevju je bilo v soboto prvo tekmovanje dolenjskih gradbincev. Tekmovanja so se udeležila naslednja gradbena podjetja: »Pionir« Novo mesto, Grosuplje, Črnomelj in domači Zidar. Gradbinci Ribnice se tekmovanja iz neznanih vzrokov niso udeležili. Tekmovali so v kegljanju, balinanju, streljanju, odbojki in šahu.

Tekmovanja v balinanju so se udeležile 3 ekipe. Rezultati medsebojnih srečanj: Pionir : Zidar 13:2, Pionir : Grosuplje 13:8, Zidar : Grosuplje 13:1. — **Vrstni red: I. Pionir, II. Zidar, III. Grosuplje.**

Tekmovanja v kegljanju so se udeležile tri 10-članske ekipe. Po prvem delu je vodil domači Zidar, Pionir je zaostal za 20 kegljev, Grosuplje pa se ni moglo vmešati v borbo za prva dva mesta. V drugem delu je Pionir uspel prehiteti Zidarja. Vrstni red: **I. Pionir 727 kegljev, II. Zidar 714 kegljev in III. Grosuplje.**

Strelskega tekmovanja z zračno puško so se udeležile 4 ekipe. Zmagala je ekipa Pionirja, ki je imela v svoji vrsti kar 3 ženske tekmovalke, ki so se tudi med posamezniki odlično uvrstile na II. in III. mesto. — Rezultati ekip: **I. Pionir 763, II. Črnomelj 675, III. Grosuplje 671 in IV. Zidar 633.**

V tekmovanju posameznikov je bil vrstni red naslednji: I. Spelič (Grosuplje) 165 krogov, II. Ribičeva (Pionir) 158, III. Bratoževa (Pionir) 157 krogov.

V odbojki sta sodelovali 2 ekipi: Zidar je po lepi igri premagal Pionirja s 3:0.

Tekmovanja v šahu so se udeležile 3 ekipe, ki so odigrale medsebojna srečanja z naslednjimi rezultati: Pionir : Zidar 3,5:1,5; Grosuplje : Zidar 4:1; Pionir : Grosuplje 3:2. Končni vrstni red: **Pionir 7,5, Grosuplje 6,0 in Zidar 2,5 točke.**

Na sestanku predstavnikov vseh dolenjskih gradbenih podjetij je bilo sklenjeno, da bodo postale športne igre gradbincev Dolenjske tradicionalno tekmovanje. Tekmovali bodo vsako leto v drugem kraju za prehodni pokal. Prihodnje leto se bodo dolenjski gradbinci zbrali v Novem mestu.

(en)

Brestanica : Trebnje 0:3

V zadnji tekmi spomladanskega dela druge slovenske odbojkarske lige je Trebnje v Brestanici premagalo domačine s 3:0 (9, 10, 2). Domači so upali na zmago, vendar so pokazali eno najslabših iger. Gostje so bili bolj uigrani, domači pa so se vse preveč prepirali. V prvih dveh setih so še nudili nekaj odpora, v tretjem pa so doživeli pravo katastrofo. Obe ekipi nista pokazali ničesar posebnega.

Brestanica je zdaj na zadnjem mestu brez zmage. V moštvu bo treba nekaj ukreniti, če se bodo hoteli rešiti z neugodnega mesta.

Z. SERBEC

Simultanka v Sevnici

ŠK »Milan Majcen« je organiziral simultanko, na kateri je slovenski mojster Zvone Kršišnik igral proti 17 igralcem. Remizirala sta Subotič in Molan, ostalih 15 partij pa je dobil mojster, ki se je na koncu pohvalno izrazil o organizaciji.

D. B.

Novo mesto – Žirovnica 3:2

V prvenstveni tekmi slovenske odbojkarske lige so Novomeščani pred kakimi 30 gledalci v soboto popoldne premagali goste iz Žirovnice v petih setih: 3:2 (12:15, 14:16, 15:3, 16:14,15:8). Sodniku Brajniku iz Ljubljane se je predstavila naslednja novomeška ekipa: Kušič, Medic, Berger, Koprivnik, Jarc, Primc, Penko, Potrč, Sonc, Lapajne.

Neverjetno! Novomeški odbojkarji so potrebovali cela dva seta, preden so spoznali, da vrednosti nasprotnika ne gre ocenjevati po mestu na tabeli, temveč po igri! Gostje so vodstvo kajpak zaslužili, saj so bili borbeni kljub veliki vročini. Ob koncu drugega seta smo lahko opazili, da so se tudi domači zbudili: gostje so imeli kar deset zaključnih žog, preden so zmagali. Tretji set so odbojkarji domačega Partizana zaigrali tako kot znajo: poletno in borbeno, z zelo dobro igro na mreži in slabšo v polju. Vse pa je bilo, kot je kazalo zaman. V četrtem setu se je ponovila slika iz prvih dveh: domači so spali, gostje pa so medtem pridno nabirali točke. Ko so že vodili s 14:10 in ko ni menda nihče več verjel, da bi Novomeščani lahko še rešili tekmo, je prišlo do preobrata. Šest zaporednih točk novomeških odbojkarjev je pomenilo hkrati tudi izenačenje v setih. V petem setu nato domači niso imeli nobenih težav več in so si priborili dve novi točki, ki jim bosta v nadaljevanju tekmovanja še močno pomagali pri izboljšanju ne preveč zavidljivega položaja.

BRESTANICA : CELJE 2:3

V prvenstveni tekmi slovenske odbojkarske lige za ženske so igralke Brestanice doma podlegle gostjam iz Celja z 2:3 (—12, 14, 14, —10, 11). Celjanke so veljale za favorita, pokazalo pa se je, da sta bila nasprotnika izenačena. Prvi set so zmagale domačinke, v drugem pa so gostje povedle že z 11:2, domače so izenačile, nato pa vseeno izgubile. V tretjem setu je sodnik po vodstvu domačink 12:6 z nerazumljivimi odločitvami pomagal Celjankam do zmage. Četrti set so domače igralke zmagale brez težav, v petem setu pa so bile gostje spet boljše in so zmagale — zasluženo.

Omeniti pa velja obnašanje nekaterih gledalcev, ki so z neprimernimi izrazi škodili domači ekipi. Nešportni izpadi mladincev so vredni vsega obsojanja. Tudi sodnik Vitanc iz Celja je precej pripomogel k razburjenju, saj je v začetku zavzel neverjetno oster kriterij, ki ga je pozneje omilil. Njegovo sojenje v zadnjih dveh setih ni vplivalo na rezultat.

Z. SERBEC

PIONIR zmagal v balinarski ligi

Zaključeno je tekmovanje balinarjev v občinski ligi Novega mesta. Najbolj zanimivo srečanje, ki je odločalo o prvem mestu, je bilo med Železničarjem in Pionirjem. Srečanje se je končalo neodločeno 1:1 (13:9, 5:13). Tako si je Pionir zagotovil s prednostjo dveh točk prvo mesto v občinski ligi.

KONČNA LESTVICA:

PIONIR	8	5	3	0	13	
ŽELEZNIČAR	8	4	3	1	11	
BORAC	8	1	4	3	6	(148:169)
13. MAJ	8	1	4	3	6	(135:169)
POŠTAR	8	0	4	4	4	

(en)

V poslovalnicah TRGOVSKEGA PODJETJA

NOVOTEHNA

NOVO MESTO

BOSTE NAJBOLJE POSTREŽENI Z VSEM V STROKO SPADAJOČIM BLAGOM! NAJ ŽIVITA NAŠA PRAZNIKA 4. IN 22. JULIJ!

ČESTITKAM DELOVNIH KOLEKTIVOV SE PRIDRUŽUJE

KOMUNALNO PODJETJE METLIKA

Prisrčna voščila pošilja vsem delovnim ljudem Bele krajine

KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA

VSEM DELOVNIH LJUDEM NA OBMOČJU OBČIN KOČEVJE IN RIBNICA ČESTITA ZA LETOŠNJE PRAZNOVANJE DNEVA BORCA IN DNEVA VSTAJE

VODNA SKUPNOST KOČEVJE-RIBNICA

PRELITA KRI, NAPORI IN TRPLJENJE NAŠIH NARODOV NISO BILI ZAMAN: IZBOJEVALI SMO SI SVOBODO IN GRADIMO SVOJ DOM IN SVETLE PERSPEKTIVE! POZDRAVLJAMO 4. JULIJ — DAN BORCA, PRAZNIK VSEH JUGOSLOVANSKIH NARODOV, TER 22. JULIJ — DAN VSTAJE!

OBČINSKA SKUPŠČINA NOVO MESTO

Občinski odbor ZZB
Občinski odbor SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski sindikalni svet
Občinski komite ZMS

POZDRAVE IN ČESTITKE POSILJA DELOVNI KOLEKTIV

SPLOŠNEGA GRADBENEGA PODJETJA GRADBENIK – RIBNICA

Delovni kolektiv, organi samoupravljanja in uprava

SPLOŠNEGA GRADBENEGA PODJETJA

ZIDAR – KOČEVJE

POZDRAVLJAJO VSE, KI SO SODELOVALI V NAŠI REVOLUCIJI IN NADALJUJEJO Z IZGRADNJO SOCIALISTIČNE DOMOVINE! NAJ ŽIVITA NAŠA VELIKA PRAZNIKA — 4. IN 22. JULIJ!

Topla voščila pošilja

KNJIGOVODSKI CENTER ČRNOMELJ

Parna pekarna Tapetništvo in dekoraterstvo Brivsko frizersko podjetje Valjčni mlin

---

OBRTNO KOMUNALNO PODJETJE ČRNOMELJ

ŽELI PRIJETNO PRAZNOVANJE 4. IN 22. JULIJA!

BORBENE POZDRAVE VSEM DELOVNIM LJUDEM POSILJA KOLEKTIV

PLETILNICE ŽIČNIH MREŽ SODRAŽICA

PREBIVALCEM ČRNOMLJA IN OKOLIŠKIH NASELIJ ČESTITA ZA JULIJSKA PRAZNOVANJA KOLEKTIV

SPLOSNEGA KOVINSKEGA PODJETJA

KOVINAR ČRNOMELJ

ZA DAN BORCA IN DAN VSTAJE PRISRČNO POZDRAVLJA VSE OBČANE NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE

GOZDNO GOSPODARSTVO NOVO MESTO

DELOVNIM LJUDEM DOMAČE OBČINE VOŠČI ZA DVOJNO PRAZNOVANJE V JULIJU

ZDRAVSTVENI DOM RIBNICA

S PRISRČNIMI POZDRAVI IN ČESTITKAMI SE MANIFESTACIJAM OB PRAZNOVANJU 4. IN 22. JULIJA PRIDRUŽUJE TUDI

KOLEKTIV

OPEKARNE KANIŽARICA

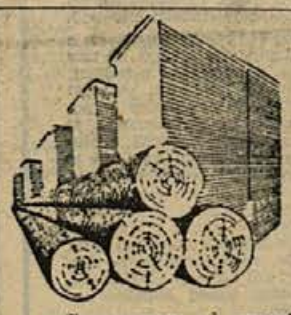

S ponosom se spominjamo prehojenih 20 let preobrazbe naše dežele in želimo vsem delovnim ljudem, zlasti pa bivšim borcem, še mnogo uspehov v socialistični izgradnji!

LESNI KOMBINAT NOVOLES NOVO MESTO

ZA DAN BORCA IN DAN VSTAJE PRISRČNO ČESTITA DELOVNI KOLEKTIV AVTOTRANSPORTNEGA PODJETJA

GORJANCI NOVO MESTO – STRAŽA

SVOJIM STRANKAM IN TUDI VSEM DRUGIM DELOVNIM LJUDEM PRISRČNO ČESTITA

TRGOVSKO PODJETJE JELKA – RIBNICA

KOVINSKO PODJETJE RIBNICA

VOŠČI VSE NAJLEPŠE ZA 4. IN 22. JULIJ TER SE VSEM SVOJIM STRANKAM IN POSLOVNIM ZNANCEM ŠE NADALJE PRIPOROČA!

POZDRAVLJAMO
VSE BORCE NOB
NA DOLENJSKEM!

NOVOMEŠKA OPEKARNA
ZALOG

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN
KREMEN – NOVO MESTO

NAJPRISRČNEJE VOŠČI
RUDARSKIM
KOLEKTIVOM
IN VSEM DELOVNIM
LJUDEM
ZA DAN RUDARJEV,
DAN BORCA
IN DAN VSTAJE!

KUPCEM SE PRIPOROČA DELOVNI KOLEKTIV

INDUSTRIJE OBUTVE
NOVO MESTO

ZA 4. IN 22. JULIJ
POSILJAMO
TOPLE ČESTITKE
Z NAJLEPŠIMI ŽELJAMI!

ČASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE
KOČEVSKI TISK
KOČEVJE

POZDRAVLJA ZA LETOŠNJI DAN BORCA
IN DAN VSTAJE!

SVOJE USLUGE
PRIPOROČA
IN ČESTITA KOLEKTIV
PODJETJA
KOMUNALNIH
DEJAVNOSTI

KOMUNALA
KOČEVJE

PODJETJE

AVTO
KOČEVJE

NUDI KVALITETNE
PREVOZNE USLUGE
IN SE SVOJIM
POSLOVNIM ZNANCEM
SE NADALJE
PRIPOROČA!
VSE NEKDANJE
BORCE NOB
TOPLO POZDRAVLJA
ZA NJIHOV PRAZNIK!

KOLEKTIV PODJETJA

ELEKTRO
LJUBLJANA
ENOTA
KOČEVJE

ŽELI POTROŠNIKOM
ELEKTRIČNE
ENERGIJE
ZA OBA JULIJSKA
PRAZNIKA
VSE NAJLEPŠE!

DELOVNI KOLEKTIV

LEKARNE
Novo mesto

PRISRČNO ČESTITA
VSEM PREBIVALCEM
DOLENJSKE,
BELE KRAJINE
IN SPOD. POSAVJA!

**POZDRAV
ZA DAN BORCA!**

ZA 4. IN 22. JULIJ ČESTITA VSEM KMETOVALCEM, ZLASTI PA KMETOM BORCEM

KMETIJSKA
ZADRUGA
RIBNICA
NA DOLENJSKEM

S PRISRČNIMI ČESTITKAMI ZA 4. IN 22. JULIJ TER KVALITETNIMI IZDELKI SE PRIPOROČA

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA
NOVO MESTO

NAŠE LEPE ŽELJE IN POZDRAVI VELJAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM DOLENJSKE, POSEBNO PA ČLANOM ORGANIZACIJE ZZB IN ZVVI!

ELEKTRO LJUBLJANA – ENOTA
NOVO MESTO

VOZNIKOM MOTORNIH
VOZIL ČESTITA
ZA OBA JULIJSKA
PRAZNIKA

TRGOVSKO PODJETJE
PETROL
LJUBLJANA
SKLADIŠČE
NOVO MESTO

SUHOKRANJČANOM ČESTITA ZA DAN BORCA IN KRAJEVNI PRAZNIK ŽUŽEMBERKA KOLEKTIV

MIZARSKEGA PODJETJA
DVOR

VSEM PRIPADNIKOM
BIVŠE SLAVNE
PARTIZANSKE VOJSKE
VOŠČI ZA DVOJNO
PRAZNOVANJE
V JULIJU KOLEKTIV

ZDRAVSTVENEGA DOMA
NOVO MESTO

INDUSTRIJA ZA PREDELAVO PAPIRJA, KARTONA IN LEPENKE

PAPIRKONFEKCIJA KRŠKO

čestita za občinski praznik in dan borca!

Priporočamo nakup naših kvalitetnih proizvodov: ciklostil papir — srednje fini in brezlesni, optično beljen pelir papir, optično beljen brezlesni pisalni papir, računske trakove, toaletne trakove za frizerske naslonjače, perforirane pisalne bloke, papirnate vrečke s tiskom in brez tiska, trgovske ovojne reklamne in tapetne papirje standardnih dimenzij, mape, razno embalažo!

KOLEKTIV

SPLOŠNEGA
OBRTNEGA
PODJETJA
KRŠKO

VOŠČI ZA LETOŠNJI
4. JULIJ
IN OBČINSKI PRAZNIK
KRŠKEGA!

TURIST
HOTEL
**SREMIČ
KRŠKO**

Z OBRATI:

ČETINKA,
GOSTIŠČE KOMOČAR,
GOSTIŠČE »PRI MOSTU«,
KOVINAR,
LETNI BAZEN
IN KOLODVORSKA

ČESTITAJO ČENJENIM
GOSTOM ZA 4. JULIJ
IN OBČINSKI PRAZNIK!

VSEM RUDARJEM V NAŠI DOMOVINI PRISRČNO VOŠČI ZA RUDARSKI PRAZNIK — 3. JULIJ

KOLEKTIV

RUDNIKA SENOVO

OB TEJ PRILOŽNOSTI ČESTITA TUDI ZA DAN BORCA IN DAN VSTAJE!

TRGOVSKO PODJETJE
PRESKRBA
KRŠKO

SE Z VSEMI SVOJIMI POSLOVALNICAMI

PRIPOROČA POTROŠNIKOM TUDI V BODOČE TER JIM PRISRČNO VOŠČIMO ZA OBA JULIJSKA PRAZNIKA IN OBČINSKI PRAZNIK KRŠKEGA!

KOVINARSKA

**TOVARNA INDUSTRIJSKIH NAPRAV
LADIJSKE OPREME IN KONSTRUKCIJ**
KRŠKO

POŠILJA DELAVSKEMU RAZREDU NAŠE SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE NAJTOPLEJŠE ČESTITKE ZA 4. IN 22. JULIJ, OBČANOM KRŠKE OBČINE PA ŠE POSEBEJ VOŠČI ZA NJIH DOMAČI PRAZNIK!

SVOJIM STRANKAM ČESTITA IN SE PRIPOROČA

TRGOVSKO PODJETJE

MERCATOR

POSLOVNA ENOTA

TRŽAN - MOKRONOG

DELOVNI KOLEKTIV

KOPITARNE SEVNICA

VOŠČI ZA DAN BORCA VSEM DELOVNIM LJUDEM, POSEBNO PA ČLANOM ORGANIZACIJE ZZB! HKRATI ČESTITAMO TUDI ZA 22. JULIJ!

TOVARNA NALIVNIH PERES, KEMIČNIH SVINČNIKOV IN EMBALAŽE

EMI

MIRNA

NA DOLENJSKEM

VOŠČI ZA 4. IN 22. JULIJ!

VSEM KRAJEVNIM ORGANIZACIJAM ZDRUŽENJ BORCEV NOV IN NJIHOVIM ČLANOM ČESTITA ZA DAN BORCA IN DAN VSTAJE KOLEKTIV

TOVARNE ZDRAVIL KRKA

Novo mesto

NAJ ŽIVITA NAŠA VELIKA PRAZNIKA 4. IN 22. JULIJ!

PRIPOROČATA SE PODJETJI

METAL IN KOVINOPLAST

JESENICE

NA DOLENJSKEM

KADAR KUPUJETE ŠIVALNE STROJE, ZAHTEVAJTE KVALITETO!

NUDI VAM JO SAMO ŠIVALNI STROJ

TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV

MIRNA

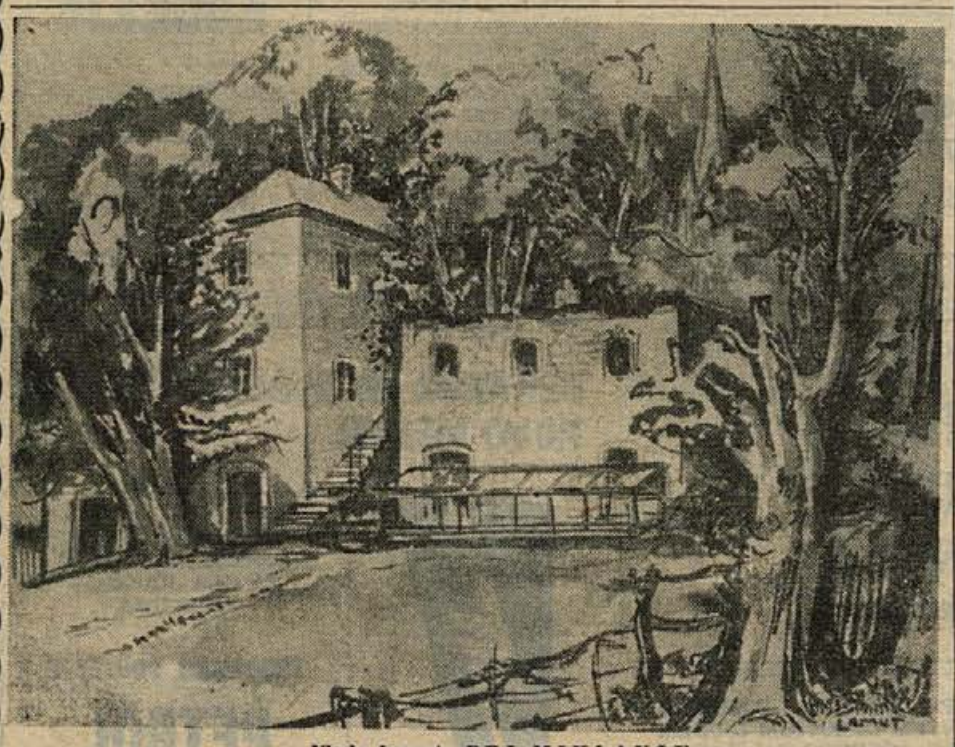

Vlado Lamut: PRI MIKLAVŽU

ISKRENO ČESTITAMO VSEM OBČANOM ZA DAN BORCA — 4. JULIJ, IN DAN VSTAJE — 22. JULIJ, ŽELEČ, DA BI ŠE NADALJE USPEŠNO RAZVIJALI TRADICIJE NOB!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR ZZB — OBČINSKI SINDIKALNI SVET — OBČINSKI KOMITE ZMS

PRIPOROČA SE CENJENIM STRANKAM

KROJAŠKO PODJETJE TREBNJE

TER HKRATI VOŠČI ZA LETOŠNJI 4. IN 22. JULIJ!

ČESTITKAM SE PRIDRUŽUJE TUDI

GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE

MIRNA

NA DOLENJSKEM

Delovni kolektiv tovarne

Novoteks

NOVO MESTO

POŠILJA OB 20-LETNICI OSVOBODITVE PRISRČNE POZDRAVE VSEM BIVŠIM BORCEM IN BORKAM TER JIM ČESTITA ZA NAŠ VSELJUDSKI PRAZNIK 4. IN 22. JULIJ

VSEM BELOKRANJSKIM BORCEM IN AKTIVISTOM, NJIHOVIM DRUŽINAM IN ORGANIZACIJAM ZZB POŠILJAJO PRISRČNA VOŠČILA Z NAJLEPŠIMI ŽELJAMI

OBČINSKA SKUPŠČINA ČRNOMELJ

OBČINSKI ODBOR ZZB
OBČINSKI KOMITE ZKS
OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI KOMITE ZMS

VSEM DELOVNIM LJUDEM, KI RADOSTNI PRAZNUJEJO 4. IN 22. JULIJ, VOŠČIJO ZA PRAZNIKA:

RAČUNOVODSKI BIRO

KOČEVJE

LJUDSKA RESTAVRACIJA ● »DUR« RUDNIK ● VRTNARIJA ● KINO »JADRAN« ● VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD ● VULKANIZACIJA ● LJUDSKA KNJIŽNICA

PRISRČNA VOŠČILA ZA OBA BORČEVSKA PRAZNIKA POŠILJA

PODJETJE ZA POPRAVLJANJE VOZ

DOBOVA

V IMENU VSEH SVOJIH PRODAJALN SE ŠE NADALJE KUPCEM PRIPOROČA

TRGOVSKO PODJETJE

KRKA - BREŽICE

HKRATI PA VOŠČI OBČANOM, POSEBNO PA ČLANOM ZZB ZA DAN BORCA IN DAN VSTAJE!

KONFEKCIJA KOMET METLIKA

KOMET I. Z. METLIKA

DELOVNI KOLEKTIV

INVALIDSKEGA ZAVODA KOMET - METLIKA

PRIPOROČA SVOJE NEDRČKE, STEZNIKE, DAMSKE OBLEKE IN KOPALKE. DOBRA KVALITETA — CENE ZMERNE!

OB TEJ PRILOŽNOSTI POŠILJA DELOVNI KOLEKTIV TOPLE POZDRAVE BIVŠIM BORCEM IN AKTIVISTOM S PODROČJA DOMAČE OBČINE!

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

PIONIR

NOVO MESTO

OPRAVLJA VSE VRSTE GRADENJ IN SE INVESTITORJEM PRIPOROČA ZA NAROČILA. VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE VOŠČI DELOVNI KOLEKTIV PODJETJA ZA OBA JULIJSKA PRAZNIKA, ŠE POSEBEJ PA ČESTITA VSEM ČLANOM ZZB!

Božidar Jakac: NA ROGU

OBRTNO SERVISNO PODJETJE

POSAVJE BREŽICE

ČESTITA

SVOJIM STRANKAM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA 4. IN 22. JULIJ!

OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

Občinski komite ZKS ● Občinski odbor SZDL ● Občinski odbor ZZB ● Občinski sindikalni svet ● Občinski komite ZMS

pošiljajo ob 20-letnici osvoboditve prisrčne pozdrave in voščila občanom na svojem področju, hkrati pa jim želijo prijetno praznovanje dneva borca in dneva vstaje!

V PRAZNIČNIH DNEH SE PRIPOROČA ZA OBISK

GOSTINSKO PODJETJE GRAD MOKRICE

PRISRČNE ČESTITKE POŠILJA TUDI KOLEKTIV

LESNE PREDELOVALNE INDUSTRIJE

ZORA ČRNOMELJ

IZDELKI PODJETJA

DEKORLES BREŽICE

ZADOVOLJIJO SE TAKO ZAHTEVEN OKUS! PREPRIČAJTE SE O TEM!

DELOVNI KOLEKTIV, ORGANI UPRAVLJANJA IN UPRAVA PODJETJA ČESTITAJO ZA LETOŠNJI 4. IN 22. JULIJ!

ZA DAN BORCA IN 22. JULIJ SE ČESTITKAM DELOVNIH KOLEKTIVOV PRIDRUŽUJE TUDI

LITOŽELEZNA INDUSTRIJA

LIČ ČRNOMELJ

Vsem občanom, zlasti pa članom krajevnih organizacij ZZB, voščijo za 4. in 22. julij

OBČINSKA SKUPŠČINA TREBNJE

Občinski odbor ZZB — Občinski odbor SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski sindikalni svet — Občinski komite ZMS

ISKRENE POZDRAVE VSEM NEKDANJIM BORCEM IN VODITELJEM NAŠE SLAVNE PARTIZANSKE VOJSKE!

NAJ ŽIVI NAŠ VELIKI PRAZNIK — DAN BORCA!
NAJ ŽIVI 22. JULIJ — DAN VSTAJE!

OBČINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

OBČINSKI ODBOR ZZB ★ OBČINSKI ODBOR SZDL ★ OBČINSKI KOMITE ZKS ★ OBČINSKI SINDIKALNI SVET ★ OBČINSKI KOMITE ZMS

VSE POTROŠNIKE TOPLO POZDRAVLJA

KOLEKTIV PODJETJA

POTROŠNIK ČRNOMELJ

IN JIM VOŠČI ZA OBA JULIJSKA PRAZNIKA!

KMETIJSKO GOZDARSKO PODJETJE BREŽICE

pozdravlja vse borce za svobodo, napredek in mir, za srečnejše življenje vsega človeštva! Nekdanjim borcem naše slavne partizanske vojske čestita za praznika 4. in 22. julij!

BELO-KRANJSKO GRADBENO PODJETJE ČRNOMELJ

PRISRČNO POZDRAVLJA VSE DELOVNE LJUDI DOMAČE IN SOSEDNJIH OBČIN OB PRAZNOVANJU OBEH BORČEVSKIH PRAZNIKOV TER SE SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM ŠE NADALJE PRIPOROČA!

Delovni kolektiv, organi upravljanja in uprava

BELOKRANJSKE TRIKOTAŽNE INDUSTRIJE

BETI – METLIKA

vošči za dan borca in dan vstaje vsem prebivalcem partizanske Bele krajine, želeč jim tudi mnogo uspehov pri delu!

PODJETJE

DOM

LJUBLJANA

POSLOVNA ENOTA

SUHA ROBA SODRAŽICA

POZDRAVLJA PREBIVALSTVO RIBNIŠKE OBČINE TER ŽELI VSE LEPO ZA LETOŠNJA PRAZNIKA DAN BORCA IN DAN VSTAJE!

LESNO PREDELOVALNA INDUSTRIJA

LEPIS – SUHOR

izdeluje kvalitetno blago za domači in tuji trg!

Delovni kolektiv pošilja tople pozdrave vsem bivšim borcem in aktivistom NOB!

V letošnjem letu, ko poteka 20 let od slavne dokončne zmage narodnoosvobodilne vojske, želi kolektiv

ZDRAVSTVENEGA DOMA – KOČEVJE

vsem prvoborcem, aktivistom in voditeljem naše revolucije, da bi kar najlepše uživali sadove svojih prizadevanj!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 2. julija — Marija
Sobota, 3. julija — Nada
Nedelja, 4. julija — Dan borca
Ponedeljek, 5. julija — Ciril
Torek, 6. julija — Dušica
Sreda, 7. julija — Vilko
Četrtek, 8. julija — Spela

ČESTITKA

Dragi mami Mariji Hervolj iz Dol. Kamenc 38 kličejo za 70-letnico še na mnoga zdrava leta hvaležne hčerke: Joža, Anica z Milanom, Tinka in Marija z družinami. Vsi štirje vnučki pa ji pošiljajo koš poljubčkov.

ZAHVALE

Ob tragični smrti dragega moža in očeta

JOŽETA BLATNIKA

iz Uršnih sel

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v tej težki nesreči kakorkoli stali ob strani in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi prezgodnji zadnji poti. Še posebno se zahvaljujemo sindikalni podružnici UNZ Novo mesto, krajevnima organizacijama ZB NOV in SZDL Uršna sela za darovane vence in cvetje ter vsem sosedom in sorodnikom, ki so sočustvovali z nami.

Žalujoči: žena, sinovi in hčerka z družinami ter ostalo sorodstvo.

Ob bridki izgubi našega nepozabljenega moža in očeta

ANTONA KAMBIČA

iz Gradca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, sočustvovali z nami, mu darovali vence in cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Pavla in hčerka Milena z družino.

Podpisana Slavka Račič iz Dol. Pirošice 17, p. Cerklje ob Krki, se iskreno zahvaljujem učiteljskemu zboru Osnovne šole Cerklje za hranilno knjižico z 18.000 din, ki jo je podarili moji hčerki Slavki! Iskrena hvala! — Hhrati se zahvaljujem Ribiški družini Brežice in njenim članom za pomoč 5000 din! Iskrena hvala!

Slavka Račič, Dol. Pirošica 17, p. Cerklje ob Krki.

PREKLIC

Preklicujem beseda, ki sem jih izrekel o Antonu Anžiču. Mirko Debeljak, Loški potok.

MALI OGLASI

PRODAM ENONADSTROPNO HIŠO z gostilniškimi prostori v Novem mestu. Naslov v upravi lista (598/65).

PRODAM HIŠO z nekaj vrta v Gotni vasi. Rozman, Gotna vas 40, Novo mesto.

UGODNO PRODAM vezano ostrešje za hišo 7 x 10 m. Stanko Bele, Dol. Težka voda 25, Stopiče.

PRODAM dobro ohranjen klavir. Naslov v upravi lista (599/65).

PRODAM 2 hrastovi karnisi in električno stropno svetilko s tremi žarnicami. Naslov v upravi lista.

PRODAM SPALNICO in otroško posteljico. Jerebova 10, Novo mesto.

UGODNO PRODAM sobno kredenco, raztegljivo mizo, 6 stolov; vse iz trdega lesa in električni štedilnik, vse v odličnem stanju. Splihal, Cankarjeva 32, Novo mesto.

KUPIM staro hišo na Dolenjskem. Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Upokojenec«.

VAJENCA SPREJME pekarna Omerzel, Krško. Hrana in stanovanje v hiši.

UPOKOJENKI, ki bi vodila gospodinjstvo za tri osebe (otrok star 4 leta), dam hrano, stanovanje in plačam po dogovoru. Naslov v upravi lista (609/65).

IŠČEM ŽENSKO za varstvo otroka. Zglasite se na naslov: Knežević, Brežice, Tomšičeva 1.

UPOKOJENKE POZOR! Katera bi prevzela vso oskrbo za dobrosrčnega, mirnega upokojenca? Ponudbe pošljite na upravo lista pod »Za oba boljše«.

26. JUNIJA 1965 SEM IZGUBIL od Gor. Suhadola preko Tolstega vrha do Volavč denarnico z manjšo vsoto denarja in dokumenti. Poštenega najditelja prosim, da mi vrne vsaj dokumente na naslov, ki je v denarnici. (603/65).

OBVEŠČAM vse kmete in dobavitelje žita, da mlin ne bo obratoval od 12. do 22. julija 1965 zaradi rednih popravil strojev. Med tem časom ne bom zamenjaval žita za moko. KOVAČIČ, mlin, Novo mesto.

CENJENE STRANKE obveščam, da bo v nedeljo, 4. julija zaradi državnega praznika brivsko-frizerski salon zaprt. Brivec — frizer Jože Novak, Novo mesto.

ZDRAVILIŠČE ROGASKA SLATINA — Če bolujete na želodcu ali na jetrih, žolču ali črevesju, če Vas muči zaprtje ali hemeroidi in vam umetna zdravila ne pomagajo, posvetujte se z zdravnikom in poizkusite zdravljenje z učinkovitim prirodnim sredstvom: rogaškim »Donat« vrelcem«. Zahtevajte ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri Trgovskem podjetju »Hmeljnik« — telefon 21-129 in »Standard« — telefon 21-158.

NAŠEL SEM nahrbtnik z zidarskim orodjem. Dobite ga pri krojaču pri postaji v Brišljinu.

OB DNEVU BORCA in 20-letnici osvoboditve bo 4. julija v Partizanskem domu na Frati družabno srečanje. Za jedačo, pijačo in ples poskrbljeno. Vabljeni!

UGODNO PRODAM košnjo. Turk, Novo mesto, Kidričev trg 1.

KINO

Brežice: 2. in 3. 7. angleški barvni film »Gorka žetev«. 4. in 5. 7. angleško-jugoslovanski barvni film »Dolge ladje«. 6. in 7. 7. ruski film »Bitka za Sevastopol«.

Dol. Toplice: 3. in 4. 7. francoski film »Vroči asfalt«. 6. in 7. 7. italijanski film »Lepi Antonio«.

Kočevje: 2. do 4. 7. ameriški barvni film »Garsonjera za štirje«. 5. in 6. 7. nemški barvni film »Pri črnem konjičku«. 7. in 8. 7. ameriški film »Ana Karenina«.

Metlika: 4. in 4. 7. ameriški film »Oko za oko«. 5. 7. angleški film »Šestorica iz podmornice«. 7. 7. francoski film »Taksi za Tobruk«.

Mokronog: 3. in 4. 7. ruski barvni film »Labodje jezero«.

Novo mesto: 1. in 2. julija zaprto! 3.—5. julija ameriški barvni film »Legenda o volku«. 6. in 7. julija francoski film »Nežna koža«.

Sevnica: 3. in 4. julija angleški film »Peklenski klub«.

Predgrad: 4. 7. madžarski film »Profesor Hanibal«.

Ribnica na Dol.: 3. in 4. 7. ar»Ta ljubezen na meji sveta«.

Sodražica: 3. in 4. 7. jugoslovanski film »Klican je tudi V/3«.

Stara cerkev: 3. in 4. 7. jugoslovanski film »Osma vrata«.

Straža: 3. in 4. 7. jugoslovanski film »Koncert na štirih kontinentih«.

Trebnje: 3. in 4. 7. angleški barvni film »Oboroženi roparji«.

Kostanjevica: 4. 7. francoski film »Ugrabitelj Sabinke«. 7. 7. francoski film »Randes-vous«.

GIBANJE PREBIVALSTVA

Iz brežiške porodnišnice

Pretekla dva tedna so v brežiški porodnišnici rodile: Ana Barbič iz Bušeče vasi — Edvarda, Aranka Potencin iz Krškega — Milka, Ivana Krevelj z Dol. vasi Milana, Ivanka Vretič iz Krškega — Stanislava, Angela Slak iz Krške vasi — Bernardka, Antonija Benčin iz Rigonc — Andrejko, Kosa Dobrijevič iz Brežic Zorana, Ana Jambrošič s Kapelskega vrha — Nado, Ana Račič iz Dol. Pirošice — deklico, Erna Zidar iz Malega Kamna — dečka, Karolina Lekše z Viher — Renato, Romana Černe iz Rovišča — Dorotejo, Silva Kutlača iz Šentlenarta — Leonida, Marija Kvartuh iz Poštene vasi — Darka, Antonija Jurečič iz Črešnjic — Branka, Karolina Andrejaš iz Zasapa — Franca, Barbara Resnik iz Mrčnega sela — Alojza, Ljubica Mihelič iz Šenkovca — Snežano, Ana Zidanič iz Prosinca — Olgo, Katica Botočki iz Marije Gorice — Lidijo, Nada Škrlec z Brezjega — Elizabeto, Ankica Gregurič iz Kačkovca — Suzano, Dragica Sintič iz Ključa — Renata, Marija Zupan iz Kostanjka — Karla, Marija Bevc iz Drnovega — Damira, Radojka Radulovič iz Krškega — Zdenko, Dragica Slak iz Šel — Edvarda, Jožefa Habinc iz Kostanjka — Antona, Antonija Mihajlovič iz Župeče vasi — Radisava, Majda Martinčič iz Podbočja — Renato, Terezija Avguštin z Goleka — Ivana, Ana Bizjak z Osredka — Jožico, Julijana Sabkar iz Straže — Darinko, Neža Ivanjšek iz Krškega — Lidijo, Frančiška Žrlič iz Oštrca — Martina, Gertruda Kavčič iz Krškega — Karmen, Rotka Mihajlovski iz Brežic — dečka.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Benčina iz Ljubljane — Jožico, Marija Fink iz Sela Šumberka — Alojza, Milena Kotar iz Vrhtrebnja — Alojza, Marija Kutnar iz Šentruperta — Tončko, Ivanka Gašperšič iz Gornjega Medvedjega sela — Janeza, Katarina Ugrinič iz Semiča — Mileno, Pavla Kocjančič iz Straže — Slavko, Ana Klančišar iz Straže — Dejana, Anica Novak iz Dolenjskih Toplic — Milana, Marija Anžlovar iz Gornjega Kamnja — Majdo, Marija Lovše iz Šentlovrenca — Igorja, Marija Krese s Trebelnega — Alojza, Frančiška Jordan iz Koprivnika — Marka, Vera Hočevar iz Brezove Rebri — Janeza in Ignaca, Marija Pate z Rožnega vrha — Andrejko, Terezija Kukemberger iz Dola — Pavlo, Jožefa Nišavič iz Dolnje Prekope — Aleksandra, Monika Pucelj iz Martinje vasi — dečka, Marija Oven iz Martinje vasi — dečka, Viktorija Pelko iz Radulj — dečka, Jožefa Cesar z Srednjega Globodola — deklico, Marija Kralj iz Gornje Stare vasi — deklico, Slavica Kikešič iz Rosalnic — dečka, Anica Oražem iz Kočevja — deklico.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekla dva tedna so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Avgust Fabjan, osebni upokojenec iz Sp. Pohance, je padel na dvorišču in si poškodoval hrbet; **Vlado Kantura**, osebni upokojenec iz Klanjca, je padel po stopnicah in si zlomil desno nogo; **Alojz Cirnski**, posestnik iz Rigonc, je padel na brodu in si poškodoval desno stran reber; **Franju Colariču**, delavcu iz Krškega, je padlo železo na desno nogo; **Franc Novak**, upokojenec iz Dol. vasi, je padel z zidarskega odra in si poškodoval glavo in desno roko; **Ivan Ban**, sin posestnika z Okljukove gore, se je polil z vročim čajem po levi nogi; **Ivan Bibič**, upokojenec z Bizeljskega, je padel z lipe in si poškodoval levo roko; **Vinko Prašnikar**, kurjač iz Razborja, je padel z motorjem in si poškodoval obe roki in glavo; **Franjo Dular**, upokojenec iz Dol. Leskovca, je padel z voza in si poškodoval levo nogo; **Cirila Klemenčiča**, natakarja iz Brežic, je nekdo pretepel in mu poškodoval glavo in rebra; **Marjan Tomše**, sin tesarskega mojstra iz Krške vasi, se je pri kopanju udaril z meznicem desne noge v opeko; **Pavle Vovk**, socialno podpiranko iz Trnovca, je nekdo udaril po glavi.

OBVESTILA

Razpis licitacije

Prehrambena industrija BELSAD Črnomelj razpisuje licitacijo za prodajo:

1. poltovornega avta IMV-KURIR (leto 1962), nosilnost 1250 kg — v brezhibnem stanju;
2. tovornega avta TAM — PIONIR (leto 1954), nosilost 3 tone, v nevoznem stanju, potrebnega manjših popravil.

Licitacija bo 3. julija 1965, ob 10. uri v upravi podjetja. Prednost pri nakupu imajo gospodarske organizacije, od 12. ure dalje pa tudi zasebniki.

Podjetje za PTT promet Novo mesto

razpisuje

LICITACIJO

za prodajo

poltovornega avtomobila »Zastava 615«

za dne 8. julija 1965 ob 8. uri za družbeni sektor, od 9. ure naprej pa tudi za privatnike. Ogled avtomobila je možen vsak dan od 6. do 14. ure pri pošti Novo mesto.

Potrošnikom priporoča svoja kvalitetna blaga

Tekstilna tovarna NOVOTEKS — NOVO MESTO!

RAZPIS ŠTIPENDIJ OBČINE KOČEVJE

Svet delovne skupnosti skupščine občine Kočevje razpisuje za šolsko leto 1965-66 naslednje štipendije:

2 štipendiji NA PRAVNI FAKULTETI
1 štipendijo NA VIŠJI UPRAVNI ŠOLI
1 štipendijo NA VIŠJI ŠOLI ZA SOCIALNE DELAVCE
1 štipendijo NA DVELETNI ADMINISTRATIVNI ŠOLI

Prednost pri razpisu imajo otroci padlih borcev, prosilci višjih letnikov in tisti, ki stanujejo na območju občine Kočevje. Štipendije se bodo dodelile za čas, ki je po predpisih določen za dokončanje študija. Prosilci morajo vložiti prošnje svetu delovne skupnosti občine Kočevje in jih kolkovati z 250 din državne takse.

Prošnjam je treba priložiti:
— življenjepis
— zadnje šolsko spričevalo
— potrdilo o premoženjskem stanju prosilca in staršev
— potrdilo o višini osebnih dohodkov staršev.

Vsako prilogo k prošnji je treba kolkovati s 30 din državne takse. Rok za vlaganje prošenj je 15. julij 1965.

Svet delovne skupnosti skupščine občine Kočevje

RAZPIS ŠTIPENDIJ OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO

Svet delovne skupnosti pri občinski skupščini Novo mesto razpisuje naslednje ŠTIPENDIJE:

1 štipendijo na geodetsko-komunalnem oddelku fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo
2 štipendiji na ekonomski fakulteti
2 štipendiji na administrativni šoli

Prošnje s prepisom diplome oziroma zadnjega spričevala in s kratkim življenjepisom naj pošljejo kandidati do 15. julija 1965 upravi občinske skupščine Novo mesto. Prošnji je treba priložiti kolek za 50 dinarjev.

POKLICNA KOVINSKA ŠOLA KOČEVJE

bo v šolskem letu 1965/66

sprejela

125 UČENCEV-VAJENCEV IZ KOVINSKE STROKE:

65 učencev v I. letnik (»A« tečaj) in
60 učencev v II. letnik (»B« tečaj).

Pogoji za sprejem so:

1. starost od 15 do 17 let;
2. končana osnovna šola, za II. letnik pa dokazilo o uspešnem končanem I. letniku;
3. sklenjeno učno razmerje z delovno organizacijo ali zasebnim obrtnikom;
4. fizična in psihična sposobnost za kovinski poklic.

Prošnje, kolkovane s 50 din in s priloženimi dokazili o zgoraj navedenih pogojih, naj učenci vložé na upravi šole do 17. julija 1965. Uprava šole je v Domu telesne kulture — II. nadstropje, levo.

Učenci iz oddaljenih krajev naj se za stanovanje obrnejo na Dijaški dom »Ivana Remiha«, Kočevje, Prešernova ulica.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00 ure.

PETEK, 2. JULIJA: 8.05 Zabavni zvoki. 9.30 »Gor čez izaro« . . . 10.35 Naš podlistek: I. Disenek: Biseri — II. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Iz zakladnice slovenskega in hrvaškega samospeva. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Milan Cigler: Kmečki gozdni proizvajalci in republiški zakon o gozdovih. 14.05 Iz galerije glasbenih portretov. 15.25 Zabavni intermezzo. 15.30 »Tam na Pugled gori«. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.15 Revija slovenskih vokalnih solistov, ansamblov in orkestrov zabavne glasbe. 18.45 Festivalsko poletje. 20.00 Lahka glasba. 20.30 Zborovske skladbe Antona Lajovica. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.10 Za ljubitelje jazza.

SOBOTA, 3. JULIJA: 8.05 Domače pesmi in napevi. 8.25 Med krajšimi koncertantnimi skladbami skozi stoletja. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani, Marjan Marinc: Strahopetulus — VI. 9.15 Uspehi glasbenih šol v preteklem šolskem letu. 10.15 Pesmi in plesi iz Jugoslavije. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Naši pevci pojo znamenite arije. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Jože Maček: Rjava pegavost na listju jablan. 14.05 Lepe melodije in živahni ritmi. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 15.30 Pojeta komorni zbor z Jesenic in zbor »Lipa« iz Kamnika. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Marjan Kozina: Baletna suita. 18.15 Najboljše popevke pretekelega tedna. 18.45 S knjižnega trga. 20.00 »Partizanski miting«. 20.35 Z domačimi melodijami na predvečer praznika. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 4. JULIJA: 7.15 Stoji tam v gori partizan . . . 8.05 Mladinska radijska igra — Vasja Ocvirk: Tovarišica Bernarda. 9.05 Rezervirano za prenos s proslave prekomorskih brigad v Ilirski Bistrici. 10.20 Radovan Gobec: Njegovo ime je legenda. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 13.30 Delež Jugoslavije. 14.00 Z glasbo po Jugoslaviji za dan borca. 15.05 Vedri zvoki. 15.30 Humoreska tega tedna: Iz partizanskega Humorja. 15.50 V ¾ taktu. 16.00—19.00 Nedeljsko športno popoldne. 20.00 Mojstrske partiture. P. I. Čajkovski: Simfonija št. 5 v e-molu, op. 64. 21.10 Melodije raznih narodov — III. oddaja Jugoslavija. 22.10 Melodije za lahko noč.

PONEDELJEK, 5. JULIJA: 8.05 Ansambel Borisa Kovačiča in Trio Borisa Slaka. 9.00 Za mlade radovedneže: Otok Pag — Velebitov sosed. 9.15 Pesmi, ki ste jih peli v preteklem šolskem letu. 10.15 Mezzosopranistka Bianka Zec in tenorist Janez Lipušček s samospevi. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Slavni kitaristi vam igrajo. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Janez Sitar: Kako poteka urejanje novih sadovnjakov. 14.05 S poti po Španiji. 15.20 Zabavni intermezzo. 15.30 Poje komorni zbor RT Zagreb. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.45 Novo v znanosti. 20.00 Georg Friedrich Händel: Belsazar — oratorij. 22.10 Popevke se vrstijo.

TOREK, 6. JULIJA: 8.05 Od melodije do melodije. 8.35 Danilo Bučar: Belokranjske pisanice. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani, strahopetulus — VI. 9.30 Godala v ritmu. 10.15 Arije in ansambelski prizori iz Mozartovega Don Juana. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Iz romunske simfonične glasbe. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Raoul Jenčič: Priprava prostorov in sušilnic za sezono žetve. 14.05 Pri skladatelju Claudu Debussyju. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Majhen recital klarinetista Mihe Gunzka. 20.20 Radijska igra Rolf Sschneider: Slovo od Sundheima. 22.10 V plesnem ritmu.

SREDA, 7. JULIJA: 8.05 Zabavni zvoki. 9.00 Svet skozi sončna očala. 9.15 Mladinski zbori pojo Devet zborov — devet pesmi. 10.15 Sopranistka Sonja Demšar poje staroitalijanske arije. 10.30 Človek in zdravje. 10.40 Nekaj domačih v instrumentalni izvedbi. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Sopranske arije iz popularnih Verdijevih oper. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Brane Matičič: Kdaj je treba začeti namakati posamezne poljščine. 14.05 Iz koncertov in simfonij. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Iz fonoteke Radia Koper. 20.00 Umberto Giordano: Andre Chenier, opera v 4 dejanjih. 22.10 Od popevke do popevke.

ČETRTEK, 8. JULIJA: 8.05 Dopoldanski domači pêle-mêle. 9.00 Počitniško popotovanje od strani do strani, Strahopetulus — VII. 10.15 Romantični operni spored z našimi solisti. 11.15 Nimaš prednosti! 12.05 Opoldanski divertimento. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Jože Korošec: O akciji zbiranja vzorcev domačega semena detelj in trav. 14.05 Domača solistična glasba. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Zabavni intermezzo. 17.05 Koncert ob 17.05. 18.15 Turistična oddaja. 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi na napevov. 21.00 Lirika skozi čas: Stara Indija. 22.10 Nočni akordi.

RADIO BREŽICE

PETEK, 2. JULIJA: 20.00—21.15 — Obvestila in glasbena oddaja Izbrali ste sami.

NEDELJA, 4. JULIJA: 10.30 — Ob dnevu borca — Naš intervju ob 4. juliju — Borbene pesmi. 11.00 — Poročila iz naše občine — Seminar mladih samoupravljavcev v Bêličah — Brežiški taborniki v letošnji sezoni — Turistične novice — Magnetofonski zapisek: Obiskali smo gostišče v Mokricah — Pogovor s poslušalci — Obvestila in spored naših kinematografov. 13.05 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 8. JULIJA: 20.00 — Prispevek za starše: Ob koncu šolskega leta — Nekoliko misli o izpopolnjenem zakonu o osnovnih šolah. Od torka do torka v brežiškem kinu — Športne novice — Obvestila — Glasbena oddaja: Umevanje glasbene umetnosti (nadaljevanje).

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbori SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, France Grivec, Miloš Jakopec, Marjan Moškon, Jožica Teppey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna štev. 40 din — Letna naročnina 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA Časopisno podjetje DELO v Ljubljani